
Forvaltningsrevisjon

Oppfølging av politiske vedtak

Stavanger kommune, 2022



INNHOOLD

Oppdraget.....	3
Sammendrag.....	4
Kommunedirektørens kommentar.....	9
1 Innledning.....	11
1.1 Faglig tilnærming.....	11
1.2 Revisjonskriterier.....	14
1.3 Datakilder og metode.....	16
2 Politisk organisering og saksomfang.....	19
2.1 Innledning og revisjonskriterier.....	19
2.2 Politikken organisering i Stavanger.....	20
2.3 Folkevalgtes innsynsmuligheter.....	35
2.4 Oppsummering og vurderinger.....	38
3 Administrasjonens rutiner.....	41
3.1 Innledning og revisjonskriterier.....	41
3.2 Organisering og administrative rutiner.....	42
3.3 Erfaringer sett fra administrasjonen.....	46
3.4 Erfaringer sett fra de folkevalgte.....	48
3.5 Oppsummering og vurderinger.....	52
4 Rutiner for tilbakerapportering til folkevalgte.....	54
4.1 Former for tilbakerapportering.....	55
4.2 Folkevalgtes erfaringer.....	58
4.3 Oppsummering og vurderinger.....	60
5 Kartlegging og oppfølging av saksrestanser.....	61
5.1 Innledning og revisjonskriterier.....	61
5.2 Undersøkelse av saker i Public 360.....	62
5.3 Erfaringer med Public 360.....	64
5.4 Oppsummering og vurderinger.....	65
6 Oppfølging av utvalgte politiske saker.....	66
6.1 Innledning og revisjonskriterier.....	66
6.2 Vassfast – Bru fra Bjørnøy til Vassøy.....	67
6.3 Status i andre saker mht. oppfølging.....	75
6.4 Oppsummering og vurderinger.....	86
7 Konklusjon og anbefalinger.....	89
Vedlegg 1.....	90
Vedlegg 2.....	91
Vedlegg 3.....	93

OPPDRAGET

Bestilling:

Kontrollutvalget i Stavanger kommune bestilte 21.09.2020 en forvaltningsrevisjon om oppfølging av politiske vedtak. Prosjektet ble vedtatt i kontrollutvalgets møte 9.11.2020. Utvalgets tillegg og presiseringer til problemstillinger mv. er innarbeidet i prosjektmandatet.¹

Formål:

Formålet med denne revisjonen er å undersøke og vurdere om Stavanger kommune har system og rutiner som sikrer at politiske vedtak blir iverksatt og fulgt opp av kommuneadministrasjonen.

Problemstillinger:

- Hvor stort er omfanget av politiske saker og hvordan har saksmengden utviklet seg over tid?
- Hva slags system og rutiner har administrasjonen for oppfølging og iverksetting av politiske vedtak?
- Hvordan kartlegges saksrestanser, og hvordan blir restanser fulgt opp?
- Hva slags systemer og rutiner finnes for tilbakerapportering til politisk nivå om oppfølging av politiske vedtak?
- Gitt at det avdekkes mangler i oppfølgingen av vedtakene (helt eller delvis), hva er årsakene til at vedtakene eventuelt ikke er fulgt opp?
 - Dersom saksfeltet oppleves som særlig krevende eller vanskelig å følge opp, hvordan blir dette fulgt opp overfor politisk nivå?
 - Hva kan konsekvenser av manglende oppfølging være?
 - Hva kan eventuelt gjøres for å sikre en mer effektiv oppfølging?

I kontrollutvalgets møte 9. november 2020, kom det fram flere forslag til saker som kan være aktuelle å se nærmere på i forbindelse med revisjonen. Det ble også presisert fra utvalgets side at en viss andel av sakene velges ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger i tillegg til stikkprøver. Disse innspillene har vi hensyntatt så langt som mulig i saksutvelgelse og metodisk opplegg.

Prosjektleder har vært senior forvaltningsrevisor Ståle Opedal. Rapporten er kvalitetssikret av senior forvaltningsrevisor Svein Kvalvåg og gjennomgått av leder for forvaltningsrevisjon Silje Nygård.

¹ Jf. møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 21.09.2020

<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/kontrollutv/Meetings/Details/210009?agendaItemId=203903>

SAMMENDRAG

Formålet med denne revisjonen har vært å undersøke om Stavanger kommune har et tilfredsstillende system og rutiner for oppfølging av politiske vedtak. Det er gjennomført 24 intervjuer med folkevalgte i sentrale verv og ledere/rådgivere på administrativ side. Statistikk er bl.a. brukt for å kartlegge omfanget av politiske saker. Skriftlig dokumentasjon er brukt til å kartlegge rutiner for vedtaksoppfølging og gjøre undersøkelser av utvalgte saker.

Hovedinntrykk

- *Stavanger kommune har i hovedsak system og rutiner som sikrer oppfølging av politiske vedtak som forutsatt, men det er også forbedringsmuligheter.*
- *Omfanget av politiske saker – målt ved antall behandlinger i politiske organ - har økt med over 20 prosent de siste tre årene.*
- *Kommunen har i hovedsak tilfredsstillende rutiner for tilbakerapportering til de folkevalgte om det administrasjonen gjør for å følge opp politiske vedtak.*
- *Det er vanskelig i dagens system å få oversikt over eventuelle saksrestanser.*

Viktige byggesteiner i Stavanger kommunes system for oppfølging av politiske vedtak er saksbehandlingsrutinene i sak og sakarkivet Public 360 og prinsippet om fullført saksbehandling.

De senere år er det utviklet nye støtteverktøy i oppfølgingen av vedtak. Det er laget egne rutiner for oppfølging av tekstvedtakene og det utvikles nye rutiner for oppfølging av oversendelsesforslag, spørsmål og interpellasjoner i kommunalutvalget, formannskapet og kommunestyret. I tjenesteområdene er det utviklet noe forskjellige rutiner for oppfølging av politiske vedtak. Noen av områdene lager såkalt «sak over sakene» for å vise de folkevalgte hva som kommer av saker og hva som gjøres for å følge opp vedtak. Mange prosjekter er på gang for å bedre oversikts- og innsynsmulighetene slik som eInnsyn og digitalisering av eldre politiske saker. De politiske møtene skal etter hvert digitaliseres. Politikk og administrasjonsmøtene (PAMøtene) ble innført for et par år siden for å orientere folkevalgte om kommende politiske saker.

Flere politiske saker også i pandemiårene

Det har de siste tre årene – fra 2019 til 2021 - vært en økning i både saker til behandling, spørsmål og interpellasjoner og tekstvedtak.

Det behandles flere politiske saker i Stavanger enn i Bærum. I treårsperioden 2019-2021 ble det i Stavanger behandlet totalt 5339 saker mot 3854 saker i Bærum kommune. *Det gir en forskjell på 1485 saker, eller nesten 39 prosent.* Blant forklaringene på denne forskjellen, er at Bærum ikke har kommunedelsutvalg, og har færre hovedutvalg, men også andre forhold kan spille inn.

I Stavanger var antallet saker til behandling i 2021 i *kommunedelsutvalgene* 463 saker mot 246 i 2019 og 344 i 2020. Fra 2019 til 2021 er økningen på nesten 90 prosent. Nye kommunedelsutvalg, Rennesøy og Finnøy, og generell økning i antall saker, forklarer denne veksten.

Antall *tekstvedtak* økte fra 69 vedtak i forbindelse med HØPen for 2018-2021 til 104 vedtak ved HØPen for 2021-2024 for så å bli redusert til 93 vedtak ved siste HØP.

I 2019 ble det stilt totalt 254 *spørsmål og interpellasjoner*, i 2020 395, og i 2021 328, en økning på nærmere 30 prosent om vi sammenligner 2019 med 2021. Den prosentvis største økningen har kommet i kommunedelsutvalgene.

For 2021 foretok politisk sekretariat en manuell optelling av antall *oversendelsesforslag* basert på registreringer i møteprotokollene. Den viste 330 forslag.

Av de seks hovedutvalgene er omfanget av saker størst i Utvalg for miljø og utbygging (UMU). Utvalget har flest saker til behandling (sammen med Utvalg for by- og samfunnsutvikling), flest oversendelsesforslag og flest spørsmål/ interpellasjoner. 30 prosent av saker til behandling i hovedutvalgene i 2021 ble behandlet i UMU. Av oversendelsesforslag i hovedutvalgene samme år ble drøyt 40 prosent fremmet i UMU. Av spørsmål og interpellasjoner i de seks hovedutvalgene, stod UMU alene for 44 prosent av disse. Det hører med til historien at Bymiljø og utbygging også er det tjenesteområdet som følger opp svært mange av tekstvedtakene.

Statistikken er innhentet av Politisk sekretariat. Det er visse avvik mellom disse tallene og statistikk vist i kommunens årsrapport for 2021. Den mest iøynefallende forskjellen er at tallene brukt i denne rapporten viser en økning på 432 politiske saker fra 2019 til 2021, mens årsrapporten til kommunen for 2021 viser en nedgang på 256. Kommunen bør gjøre en sjekk av rutinene for saksregistrering for å sikre seg at den har korrekte tall for antall politiske saker.

I hovedsak tilfredsstillende system for oppfølging av politiske saker

Stavanger kommune har i hovedsak system og rutiner som sikrer oppfølging av politiske vedtak som forutsatt, men også at det er forbedringsmuligheter. De nye rutinene for oppfølging av tekstvedtakene får stort sett positiv tilbakemelding fra de intervjuede både på politisk og administrativ side. Hovedregelen er dermed at politiske vedtak følges opp som forutsatt, men regelen er ikke uten unntak. Stort sett alle de folkevalgte vi har intervjuet, kan vise til en eller flere saker hvor de mener det har vært glipper i oppfølgingen. Saken kan ha blitt glemt, den kan ha tatt lang tid, eller den kan ha blitt til noe annet enn det de folkevalgte så får seg.

I hovedsak oppfattes forholdet mellom politikk og administrasjon å være godt, og at det er en grunnleggende tillit til stede. I den grad det er gnisninger, har det ofte med at de folkevalgte vil ha raskere leveranser enn det administrasjonen klarer å levere, eller at de ikke vet hva som skjer i saker de er opptatt av. Omfanget av politiske bestillinger har vært stort, og økende, også i årene med pandemi hvor mye administrativ kapasitet er gått til krisehåndtering. Konsekvensen er større

press på kapasiteten administrasjonen har til å følge opp politiske vedtak. Det kan bety at det må gjøres prioriteringer administrativt i forhold til hvilke saker som prioriteres først og sist.

Alle vi har intervjuet på administrativ side, er opptatt av at prinsippet om fullført saksbehandling skaper et desentralisert og individuelt ansvar for oppfølgingen av politiske saker. Det hviler tungt på saksbehandler, også i saker der hvor hovedeier av saken skal koordinere med andre tjenester, eller aktører utenfor kommunen. Oversiktsbildet blir dermed krevende. Public oppfattes blant flere av de intervjuede å ikke være et tilstrekkelig godt verktøy i forhold til saksoppfølgingen.

Administrativt kan det være behov for et helhetlig støtte- og ledelsesverktøy som samler trådene i systemet for oppfølging av politiske vedtak. En anbefaling i denne revisjonen er derfor å vurdere behovet for og grunnlaget for å utvikle et helhetlig oppfølgings- og ledelsesverktøy som ledd i arbeidet med effektiv og sikker oppfølging av politiske saker.

I hovedsak tilfredsstillende system for tilbakerapportering til politikk

Vi har gjort en kartlegging av de systemer og rutiner som finnes for *tilbakerapportering* til politisk nivå om oppfølgingen av politiske vedtak. Det dreier seg om alt fra regelmessige rapporteringer i tertialer og årsrapporter til mer spesifikke rutiner for tilbakerapportering om oppfølgingen av tekstvedtakene, oversendelsesforslag, spørsmål og interpellasjoner.

I hovedsak har Stavanger kommune tilfredsstillende systemer og rutiner for tilbakerapportering til de folkevalgte om det administrasjonen gjør for å følge opp politiske vedtak.

Omfanget av saker der det gis orienteringer og statusrapporter er omfattende, og synes å omfatte flere saker enn kravet i kommuneloven om å rapportere på saker der det er oppstått forhold som bidrar til å endre saksinnholdet eller forsinke framdriften. Selv om de folkevalgte får mye informasjon om hvordan saker følges opp, synes flere av de folkevalgte at det er utfordrende å holde oversikten og ikke minst tråden i saker som følges opp over lengre tid.

Flere av de folkevalgte vi har intervjuet, synes det virker litt tilfeldig hvilke saker det rapporteres på, og hvilke det ikke rapporteres på. Saker de viser til er enkeltsaker til behandling i utvalg og råd. Det de etterlyser er noen tydeligere føringer på hvilke saker det *skal* rapporteres på, og hvilke det *kan* rapporteres på. I saker hvor det av en eller annen grunn, oppstår avvik mellom politisk vedtak og administrasjonens oppfølging, skal det rapporteres. Også der administrasjonen er i tvil om intensjonen med det politiske vedtaket, er det tungtveiende grunner for at dette tas opp tidlig, heller enn at administrasjonen leverer noe de folkevalgte ikke ba om.

Vanskelig å få oversikt over eventuelle saksrestanser

Revisjonen viser at kommunen har god kontroll med oppfølging av tekstvedtakene. Få tekstvedtak har sin opprinnelse mange år tilbake i tid.

Stikkprøver fra 200 kommunestyresaker og 200 formannskapssaker viser at 11 prosent av sakene fra forrige valgperiode 2015-2019 står til behandling i Public 360. Av 200 kommunestyresaker fra 2020 stod 71 prosent av sakene til behandling i sakarkivet vinteren 2022. Av 200 formannskapssaker stod 55 prosent til behandling i Public. Stikkprøver av eldre saker i tre hovedutvalg og tre kommunedelsutvalg viser at en del av disse står til behandling i Public.

Vi vet ikke om sakene som står til behandling er saksrestanser eller er saker som behandles og følges opp over lengre tid, eller om sakene faktisk er fulgt opp, men ikke avsluttet i arkivet. Plansaker og investeringsaker kan være gjenstand for oppfølging over mange år. At de ikke er avsluttet etter flere år, indikerer ikke manglende oppfølging. Stikkprøvene gir heller ikke kunnskap om sakene i praksis er fulgt opp uten at de formelt er avsluttet i Public.

Vi får opplyst at når interpellasjoner, som et eksempel, ikke er avsluttet i Public har dette en teknisk/systemisk forklaring. Politisk sekretariat oppretter sakene, men har ikke oppfølgingsansvaret i etterkant. Dermed blir sakene stående «til behandling» selv om de er avsluttet. Dette er noe som etter revisjonens vurdering bør rettes på, men det har ingen betydning for om et eventuelt vedtak i en interpellasjon er fulgt opp/iverksatt.

Flere av intervjuene indikerer at det kan være et etterslep i forhold til formell avslutning av saker i Public, men vi vet ikke dette sikkert. Vår vurdering er at det bør gjøres en sjekk av om de sakene vi har undersøkt i denne revisjonen, er korrekt kategorisert i Public.

Undersøkelser av Vassøy-bru-saken og et utvalg andre saker

Vi har undersøkt administrasjonens oppfølging av sju politiske saker. Dette er saker som kontrollutvalget selv har foreslått, eller bestilt, og som ivaretar de risiko- og vesentlighetsvurderingene vi har lagt til grunn for utvelgelsen av saker.

Overordnet viser gjennomgangen av disse sakene at det kan være mange grunner til at oppfølgingen tar tid. Investeringsprosjekter krever planlegging og byggetid som kan gå over flere valgperioder. Årsaken trenger ikke være forsinkelser, men at lovverk og faglige hensyn krever prosesser som tar tid. For folkevalgte, som i mange tilfeller er fritidspolitikere, kan det være utfordrende å holde tråden i slike langvarige saker. I seks av de sju sakene vi har sett nærmere på, er det lagt fram saker for de folkevalgte som orienterer om framdrift og utvikling i sakene.

Saken om forvaltningsrevisjonsrapporten om skolemiljøet på Rennesøy fra 2019, viser at kommunesammenslåingen fikk betydning for oppfølgingen av rapporten. Kommunedirektørens oppfølging er gitt som et svar på et spørsmål i Rennesøy kommunedelsutvalg. Vi har ikke funnet flere saker hvor kommunesammenslåingen har fått betydning for oppfølgingen. Vi får opplyst at det for Rennesøy sin del, dreide seg om 15-20 saker som ble «overlevert» fra Rennesøy kommune til Nye Stavanger. Hver enkelt sak ble overlevert til rette vedkommende i kommuneadministrasjonen for videre oppfølging.

Det er gjort en nærmere undersøkelse av saken om bru til Vassøy etter bestilling fra kontrollutvalget. Bru til Vassøy har vært diskutert i over 40 år. Allerede i 1972 ble de første planene for bru Vassøy utarbeidet hvor det ble pekt på ulike løsninger for å gjøre øya landfast.

Sommeren 2022 har det gått 17 år siden KU-vedtak i bystyret og nærmere fire år siden Stavanger kommune i 2018 påtok seg planleggingsansvaret. I rapporten er det laget en tidslinje i saken, og den viser at Stavangers rolle har endret seg over tid. I perioden mellom 2005 og 2012/2013 var Stavanger kommune kun høringspart og mottaker av plan- og utredningsmateriale. Fylkestinget vedtok saken og Statens vegvesen hadde ansvaret. Fylkeskommunen hadde i denne tidlige fasen hovedansvaret, noe de formelt fortsatt har. Stavanger er verken eier av veien, ferjeforbindelsen eller ferjeavløsningsprosjekter. En viktig grunn til at saken har dratt ut i tid, er at den ikke har vært prioritert høyt som et regionalt prosjekt i fylkeskommunen.

Stavangers rolle som høringspart og mottaker av innsendt plan- og utredningsmateriale endret seg først i 2018 da Stavanger kommune for første gang påtok seg selve planleggingsansvaret.

Det vi kan slå fast er at denne saken i mange omganger har vært behandlet politisk både i Stavanger kommune og i Rogaland fylkeskommune. I saksframleggene fra administrasjonene er det orientert om framdrift, hva slags initiativ som er tatt, og hva som evt. har stått i veien for framdriften i saken. Blant annet er det vist til manglende avklaringer mht. fordeling av ansvar, oppgaver og finansiering mellom kommune og fylkeskommune. Med den siste utviklingen i saken, registrerer vi at planarbeidet har kommet i gang som forutsatt av kommunestyrets flertall.

Vi kan slå fast at det har tatt noe tid å komme i gang med planarbeidet et politisk flertall i Stavanger ønsket kommunen skulle ta på seg i 2018. Det har vært behov for flere runder med møter og vedtak for å avklare ansvar og roller i samråd med fylkeskommunen. Parallelt er det orientert om framdriften i arbeidet slik kommuneloven stiller krav om. Slik vi vurderer det, synes denne plikten å være ivaretatt gjennom de saker og orienteringer som er gitt i denne saken.

Vi anbefaler kommunen å:

- *Gjøre en sjekk av rutinene for saksregistrering for å sikre seg at den har korrekt oversikt over antall politiske saker som har vært til behandling.*
- *Få på plass en rutine som gjør det mulig å holde oversikt over omfanget og utviklingen i antall oversendelsesforslag.*
- *Vurdere behovet for og grunnlaget for å utvikle et helhetlig oppfølgings- og ledelsesverktøy som ledd i arbeidet med effektiv og sikker oppfølging av politiske saker.*
- *Vurdere retningslinjer for hva administrasjonen **skal** rapportere på til de folkevalgte og hva det **kan** rapporteres på.*
- *Gjøre en sjekk av om de sakene vi har undersøkt i forbindelse med revisjonen er korrekt kategorisert i sak og sakarkivet Public 360.*

KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTAR

Kommunedirektøren takker Rogaland revisjon for en grundig rapport om oppfølging av politiske vedtak og mener den danner et godt grunnlag for videre forbedringsarbeid på området.

Forvaltningsrevisjonsrapporten skal i utgangspunktet undersøke om kommunen har *systemer og rutiner* som sikrer at politiske vedtak blir fulgt opp. Kommunedirektøren er enig med rapportens konklusjoner om at dette i hovedsak er på plass, men også at det er rom for forbedringer. Det er åpenbart at Stavanger ut fra størrelse og kompleksitet, ikke minst sett opp mot et omfattende politisk styringssystem med stor grad av politisk delegering til utvalg og aktive kommunedelsutvalg, må ha på plass mer omfattende systemer og rutiner enn en mindre kommune. Kommunedirektøren vil påpeke at det pågår et kontinuerlig forbedringsarbeid for å få bedre systemer og rutiner på plass – ikke minst å få en god nok oversikt på en enklest mulig måte. En helhetlig oversikt bør også så langt det er mulig innarbeides som en del av virksomhetsstyringen i kommunen.

Det er viktig å skille mellom hva som er *lovkrav* og andre krav som følger av god forvaltningsskikk, og hva som er *forventninger* til oppfølging av vedtak. Det vil nok alltid være gap mellom forventninger og hva som er reelt mulig å levere på. Dette forventningsgapet vil finnes i all offentlig forvaltning i grensesnittet mellom politikk og administrasjon. Dette skyldes både ulike roller og at politiske mål og ambisjoner er forskjellige fra administrative mål og ambisjoner. Dette er altså ikke unikt for Stavanger kommune. Det er mulig å redusere noe av forventningsgapet gjennom god dialog mellom politikk og administrasjon. Både tradisjonen med å skrive en «sak over saker», og etableringen av politikk-administrasjonsmøter (PA-møter) er tiltak som kan bidra til å avklare forventninger og redusere forventningsgapet. Kommunedirektøren er enig i at PA-møtet ikke helt har funnet sin form, og at det er forbedringsmuligheter i dette møteformatet.

Revisjonen har hatt en krevende oppgave i å undersøke og vurdere om politiske vedtak blir fulgt opp uten ugrunnet opphold, da det er stor forskjell på vedtak. Noen tar år å gjennomføre, andre kan gjennomføres eller følges opp på kort tid. Revisjonen peker på at det ofte er utenforliggende forhold, krav til prosesser (medvirkningsprosesser, anskaffelsesprosesser mm.) og krevende faglige vurderinger som fører til at det kan være oppfølging som går over år.

Det er åpenbart at kapasitet i administrasjonen er avgjørende for hvor raskt vedtak kan gjennomføres, og for god rapportering fra administrasjonen til de ulike folkevalgte organ. Kommunen er primært en *leverandør av tjenester* til innbyggerne innen helse, velferd, oppvekst, tekniske tjenester mm. Kommunen kan derfor ikke direkte sammenlignes med storting, regjering og departementer som nesten i hovedsak driver politikkutforming. I kommunen er det i stor grad de samme lederne og saksbehandlerne som utreder saker til politisk behandling og følger opp vedtak, som skal sikre forsvarlig drift, håndtere avvik og nødvendig utvikling av kjerneoppgavene. Dette gjør at ressursene alltid vil være begrenset, og at det kontinuerlig må gjøres prioriteringer. Det er kommunedirektørens klare oppfatning at oppfølging av politiske vedtak *har svært høy prioritet* og at det er stor lojalitet i administrasjonen til å gjennomføre vedtak så raskt som mulig. Årene med pandemi medførte mange ekstra oppgaver til nøkkelpersonell i administrasjonen. Til tross for dette klarte man å levere mange saker til politisk behandling og følge opp vedtak. Dette har imidlertid også medført at mange medarbeidere har strekt seg langt og i perioder hatt stor arbeidsbelastning. Høy arbeidsbelastning kan gå i avgrensede perioder, men hvis det forventes en like høy aktivitet som det har vært de siste årene, må dette løses gjennom flere ressurser og stillinger. Det vil alltid være behov for prioriteringer, og hvis det er politisk ønsket med økt kapasitet til å følge opp politiske vedtak, må dette løses i den ordinære budsjettprosessen.

Revisjonen peker også på at det ikke alltid oppleves at administrasjonen følger opp saker slik det var ment i vedtaket. Rapporten trekker frem noen åpenbare årsaker, som at vedtak ikke alltid er tydelige og at de har rom for tolkning. Kommunedirektøren mener det er viktig at administrasjonen så raskt som mulig

legger fram saken på ny dersom det er tvil om tolkningen, og at dette også gjøres i dag. Imidlertid vil kommunedirektøren peke på at ønsket om økt tillit og friere faglighet med nødvendighet vil kunne øke utfordringen med at administrasjonen «tolker» saker på annet vis enn de folkevalgte hadde tenkt. Økt detaljstyring i vedtakene kan derfor undergrave tillitsreformen og ønsket om friere faglighet.

Kommunedirektøren mener også at det bør vurderes nøye hvilke vedtak som krever rapportering, og hvilke som ikke trenger detaljert rapportering. Dette kan bidra til å frigjøre tid både i administrasjonen og i folkevalgte organene. Kommunedirektøren støtter derfor revisjonens forslag om å gjøre et skille mellom det som det «må» rapporteres på og det som det «bør» rapporteres på.

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å bidra til forbedringer av praksis. I prinsippet vil det så og si alltid være rom for forbedringer hvis en legger beste teoretiske praksis til grunn. Imidlertid vil forbedringer ofte komme med en høyere kostnad jo nærmere man er «teoretisk beste praksis».

Kommunedirektøren mener at forslagene til forbedringer i forvaltningsrevisjonens rapport er godt avstemt med tanke på å oppnå forbedringer uten alt for omfattende kostnader, og støtter disse.

1 INNLEDNING

I dette kapitlet redegjøres det kort for et faglig perspektiv på forholdet mellom politikk og administrasjon og hvilket ansvar som påligger henholdsvis politikerne og administrasjonen. Deretter beskrives de viktigste kildene til revisjonskriterier. Så følger en gjennomgang av metodiske hovedgrep.

1.1 FAGLIG TILNÆRMING

Oppfølging og implementering av politiske vedtak er et viktig ledd i den demokratiske styringskjeden. Det prinsipielle skillet mellom politikk og administrasjon er fundert i en tanke om at det finnes politiske og administrative saker, og dermed at noen saker er politiske, mens andre er administrative. Skillet går tilbake til Weber (1971) som hevdet at saker av verdimessig karakter hørte hjemme i den politiske sfæren, mens mer tekniske saker skulle behandles administrativt. Prinsipielt er de folkevalgte forventet å sette saker på dagsordenen, gjøre vedtak og peke ut retningen, samt føre tilsyn med at administrasjonen følger opp vedtakene som forutsatt. Administrasjonen er forventet å utrede sakene og sørge for at sakene og vedtakene følges opp og implementeres innenfor gjeldene lover, regler og rutiner.²

I utgangspunktet vil det være skarpe skiller og sammenheng mellom de ulike fasene:

Tabell 1. Skillet mellom politisk og administrativt ansvar.

Oppgaver	Ansvar
1. Sette saker på dagsordenen	Politisk ansvar
2. Utrede sakene	Administrativt ansvar
3. Gjøre vedtak	Politisk ansvar
4. Følge opp vedtatte saker	Administrativt ansvar
5. Føre tilsyn med administrasjonen	Politisk ansvar

Hvor sterkt dette skillet står i det norske systemet kom nylig klart til uttrykk i ny kommunelov som trådte i kraft i 2021, der lovgivningen er utformet for å «(...) legge til rette for et skarpere skille mellom politikk og administrasjon (...)» (Baldersheim et al., 2021, s. ii).

² Jf. Weber, M. 1971. Makt og byråkrati, Oslo, Gyldendal; Jacobsen, D. I. (1997). Administrasjonens makt- Bergen, Fagbokforlaget; Svara, J. H. (2006). Complexity in Political-Administrative Relations and the Limits of the Dichotomy Concept. *Administrative Theory & Praxis*, 28(1), 121-139. <https://doi.org/10.1080/10841806.2006.11029526>.

Samtidig skal det være et samspill mellom politikk og administrasjon.³ I praksis kan det være vanskelig å trekke et klart skille mellom politikk og administrasjon. «Skjæringsflaten» mellom det politiske og det administrative fremstår heller som en sone der noen saker er klart «politiske», andre klart «administrative», mens atter andre havner i grenselandet mellom politikk og administrasjon. Sistnevnte saker egner seg for utstrakt dialog og samskaping mellom politikk og administrasjon, mens andre saker har klar tilhørighet til de to «banehalvdelene».

Med kommuneloven fra 1992 fikk man innført den såkalte timeglassmodellen som tydeliggjorde rollene mellom politikk og administrasjon. Timeglassmodellen innebærer at kommunikasjon mellom politikere og de administrative/tjenesteytende enheter i kommunen går gjennom kommunedirektøren. Den øverste delen av timeglasset illustrerer kommunestyret, kommunedirektøren 'sitter' i den trange delen av timeglasset mens administrasjonen er den nederste delen. Dette innebærer at de folkevalgtes mulighet for direkte kontakt med ledere på de ulike tjenesteområdene er begrenset. Dette prinsippet er opprettholdt i ny kommunelov og illustrerer at kommunedirektøren har et nærmest totalt ledelsesansvar for saksforberedelse og innstillinger til politiske beslutninger, iverksetting, administrasjon og tjenesteområder.

Delegerte oppgaver kan gi administrative ledere stor innflytelse, og det ligger innflytelse i å følge opp og implementere det som i noen tilfeller er vage politiske beslutninger. De politiske beslutningene følges ikke alltid av så tydelige oppskrifter på hvordan administrasjonen skal løse oppfølgingsoppgaven, noe som gir handlingsrom for administrativt skjønn innenfor politikernes overordnede vedtak. Det er også intendert. Begreper som rammestyring, målstyring og virksomhetsplanlegging er anerkjente styringsverktøy som nettopp legger til rette for at administrasjonen skal kunne bruke skjønn innenfor politikernes overordnede vedtak og prioriteringer. Her legges det gjerne opp til at administrasjonen skal tolke signaler og se hen til hva som tidligere har vært akseptabelt. Det gir handlings- og tolkningsrom for administrasjonen.

Administrasjonen kan i noen saker komme i et krysspress mellom det politikerne vil og ønsker og de regler, lover, rutiner og faglige hensyn som gjelder. Med utgangspunkt i Jacobsen (1997) vil «ytterpunktene» være «politisk lojalitet» eller «faglig uavhengighet». Politisk lojalitet innebærer at administrasjonen primært vektlegger politiske ønsker og signaler, også når dette står i motstrid til det som oppleves som faglig den beste løsningen. Dette kan innebære å innstille på et alternativ som er politisk ønsket, men ikke oppleves som det faglig beste. Faglig uavhengighet er å velge en atferd der man ikke primært tar hensyn til politiske ønsker og signaler, men i større grad vektlegger faglige standarder. Dette kan være å legge frem en saksfremstilling og forslag til

³ I kommuneplanen skrives det at Stavanger skal bli en samskapende kommune. Kommunen skal bli flinkere til å utvikle nye løsninger sammen med andre – ikke bare internt i administrasjonen, men også med folkevalgte, innbyggere, næringsliv, forskningsmiljø og frivillige organisasjoner. Det kan ha konsekvenser for oppfølgingen av politiske vedtak, eksempelvis i implementeringen av planer hvor mye ikke er avklart på forhånd og der nye momenter kan dukke opp underveis og fordre nye avklaringer mellom politikere og administrasjonen. Ønsket om mer samskapt oppfølging og implementering av politiske vedtak kan imidlertid skape spenninger mellom politisk involvering og det administrasjonen oppfatter som sin banehalvdel der faglige hensyn står mest sentralt. Et prosjekt i KS program for storbyrettet forskning – med Stavanger som prosjektførende by – har utført et prosjekt for å utforske forholdet mellom politikk og administrasjon i samskapingsperspektiv. Rapporten finnes [her](#).

vedtak som er uønsket på politisk nivå, men som er godt faglig begrunnet. Oppstår det motsetninger, kan en løsning være at administrasjonen går i dialog med det politiske nivå for å se om det er mulig å komme frem til en omforent løsning som ivaretar både politiske og faglig-administrative interesser og synspunkter. Dette kan gi grunnlag for samskaping.

Kopling til problemstillingene og begrepsavklaringer

Oppfølging og iverksetting av politiske vedtak er i hovedsak et administrativt anliggende, selv om det også i denne fasen kan være koplinger mellom politikk og administrasjon. Administrativt består jobben i denne fasen å finne fram til den faglig beste måten å iverksette de politiske vedtakene på. I noen saker vil iverksettingen være teknisk og upolitisk. I andre saker kan det være behov for politiske avklaringer og justeringer underveis, enten fordi vedtaket ikke er klart, eller fordi forutsetningene for det opprinnelige politiske vedtaket endrer seg etter vedtaket.

Uavhengig av om iverksettingen er teknisk og nøytral eller er gjenstand for politisering, vil de folkevalgte ha en kontroll- og tilsynsrolle overfor administrasjonen. Denne rollen skal forsikre de folkevalgte om at administrasjonen leverer på det oppdraget som politikerne har gitt den.

Problemstillingene i dette prosjektet tar for seg graden av sammenheng mellom de tre siste stegene i den demokratiske styringskjeden, jf. tabell 1:

- I hvilken grad har Stavanger kommune rutiner og praksis som sikrer samsvar mellom politiske vedtak og administrasjonens oppfølging og implementering?
- Og i hvilken grad får de folkevalgte informasjon fra administrasjonen som gjør det mulig for dem å føre tilsyn med at oppfølging og implementering er utført som forutsatt.

Politisk sak, politisk behandling, politisk vedtak. En politisk sak kan være saker til behandling, orienteringssaker og referatsaker, mens et tekstvedtak, et spørsmål eller en interpellasjon ikke er saker i kommunelovens forstand. Spørsmål og interpellasjoner blir imidlertid saker i sak og sakarkivet Public 360. Oversendelsesforslag fremmes under behandlingen av saker, men svaret på oversendelsesforslag legges gjerne fram som en referatsak, jf. nærmere omtale i [saksbehandlingsreglementet](#). Når vi utover i rapporten skriver om politiske saker, blant annet i kapittel 2, har vi brukt saksbegrepet på en mer generell måte enn i kommunelovens forstand. En politisk sak kan være gjenstand for en eller flere politiske behandlinger. En plan som berører flere av kommunens tjenesteområder, kan behandles i et stort antall politiske organer, mens andre saker kun behandles én gang. Når vi i kapittel 2 har undersøkt omfanget av politiske saker, er det antall behandlinger vi har telt. Det gir oss en indikasjon på utviklingen i saksflyten til de ulike politiske organene, men vi vet ikke hva utviklingen er i antall *unike* saker. Noen saker som er til politisk behandling medfører oppfølgingsansvar for administrasjonen. Det gjelder saker hvor det fattes vedtak som skal følges opp. Et tekstvedtak, et vedtak i saker til behandling eller vedtak i forbindelse med behandling av en interpellasjon, er eksempler på vedtak. Spørsmål og oversendelsesforslag vil dessuten medføre oppfølging for administrasjonen. Det skal skrives svar på spørsmål, og det kan skrives notat som ledd i oppfølgingen av et oversendelsesforslag. Når vi i rapporten skriver om oppfølging av vedtak i kapittel 3 og 4, avgrenser vi oss til de politiske sakene som medfører et oppfølgingsansvar for administrasjonen.

Oppfølging av politiske vedtak blir brukt på flere forskjellige måter, som for eksempel administrativ etterlevelse av politiske vedtak eller som et begrep som beskriver selve den

politiske prosessen - fra en sak kommer på dagsorden, til den settes ut i livet, og som så igjen evalueres. *Oppfølging refererer i rapporten til administrasjonens handlinger for å følge opp og implementere politiske vedtak.* Vi har ikke sett på vedtakenes faktiske iverksetting og måten de er virkeliggjort på i kommunens praksis og tjenesteapparat. Nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer, fastsettes av kommunestyret selv ved [delegeringsreglement](#) og saksbehandlingsreglement. Også sak og sakarkivet Public 360 fastsetter rutiner for hvordan saker skal registreres, forberedes, følges opp og avsluttes. Det skilles ikke i Public mellom saker som medfører oppfølging for administrasjonen og saker som ikke medfører oppfølging. Når vi i kapittel 5 har undersøkt statusen i Public til et utvalg politiske saker til behandling og spørsmål og interpellasjoner, har vi ikke kunnet skille mellom saker som medfører administrativ oppfølging og andre saker. Det vi får oversikt over, er om det er eldre saker til behandling, spørsmål/interpellasjoner som fortsatt står til behandling i Public.

System og rutiner. Skal implementeringen av politiske vedtak skje på en trygg og forutsigbar måte, må det være noen systemer og rutiner. Et *system* forstås her som et sett detaljerte metoder, rutiner og prosedyrer som er laget for å gjennomføre en aktivitet eller utføre en oppgave. Med *rutine* forstås vi etablerte normative, standardiserte prosedyrer og handlingsmåter, eller med andre ord; etablert praksis. En rutine er ofte nedfelt skriftlig, men trenger ikke være det. En rutine skal ikke være personavhengig. Det skal med andre ord ikke være slik at hvorvidt et vedtak blir iverksatt avhenger av hvem som er saksbehandler eller kommunaldirektør. Samlet sett skal system og rutiner sikre god *internkontroll* med oppfølging og implementering av politiske vedtak.

1.2 REVISJONSKRITERIER

Kommunedirektørens og administrasjonens ansvar for oppfølging av politiske vedtak er forankret i ny kommunelov. Det utgjør det overordnede revisjonskriteriet i denne revisjonen.

Av § 13-1 i kommuneloven framgår det at

«Kommunedirektøren skal påse at vedtak som treffes av folkevalgte organer, blir iverksatt uten ugrunnet opphold. Hvis kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettingen av vedtaket, skal han eller hun gjøre det folkevalgte organet oppmerksom på dette på en egnet måte.»

Paragrafen er en videreføring av forrige kommunelov om at det pålegger kommunedirektøren å påse at vedtak fra folkevalgte organer blir iverksatt. I ny kommunelov er det lagt til en tilføyelse om at iverksettelsen skal skje uten ugrunnet opphold, jf. omtale ss. 60, 62 i [Prop. 46 L \(2017-2018\). Lov om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\)](#). For å tydeliggjøre ansvaret og rollen til kommunedirektøren ytterligere, ble det også tatt inn en bestemmelse om at dersom kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige spørsmål som har sentral betydning for gjennomføringen av vedtaket, skal kommunedirektøren gjøre det folkevalgte organet oppmerksom på dette på en egnet måte. Verken i kommunelovutvalgets [NOU 2016: 4 Ny kommunelov](#) eller i Prop. 46 L (2017-2018) er det presisert eller eksemplifisert hvordan «...uten ugrunnet opphold» skal forstås. Det innebærer at vi ikke har kunnet bruke dette revisjonskriteriet til å fastslå hvorvidt oppfølgingen er i samsvar eller avviker fra kriteriet. Når vi i kapittel 6 har undersøkt oppfølgingen av et utvalg politiske vedtak, har vedtakenes innhold vært det sentrale. Noen plansaker og investeringssaker tar mange år å følge opp, mens andre har kortere

tidshorisont. Hvordan «...uten ugrunnet opphold» skal forstås vil dermed kunne variere fra sak til sak. I den grad det i oppfølgingen har oppstått forsinkelser eller kostnadsøkninger, har vi undersøkt om det er informert om dette til rette folkevalgte organ. Men heller ikke her gir kommuneloven eller forarbeidene til loven, presiseringer eller eksemplifiseringer av hva som er vesentlige og/eller prinsipielle faktiske eller rettslige forhold som har påvirket oppfølgingen, og som det skal rapporteres om, versus mindre vesentlige/ ikke-prinsipielle avvik, som det folkevalgte organet ikke behøver å bli gjort oppmerksom på. Kommuneloven fastslår på en overordnet måte de regler og krav som kommunedirektøren er stilt overfor i oppfølgingen av vedtak. Paragrafens overordnede karakter, gir samtidig handlefrihet til kommunen om å konkretisere nærmere hvordan paragrafen skal forstås og tolkes.

Foruten kommuneloven, har vi sett nærmere på to veiledere. Det gjelder:

- KS veileder om kommunedirektørens internkontroll «*Orden i eget hus*»⁴
- KS veileder Tillit. KS folkevalgtprogram 2019-2023.⁵

På sidene 92-94 i veilederen om tillit, heter det blant annet at...

Med «lojal» menes at kommunedirektøren skal gjennomføre alle vedtak som er fattet av folkevalgte organer, men også at kommunedirektøren melder fra om det er faktiske eller rettslige utfordringer som har vesentlig betydning for iverksetting av et vedtak. Dersom et vedtak i et folkevalgt organ er lovstridig, plikter kommunedirektøren å gjøre organet oppmerksom på dette. [...] Dessuten er det Kommunedirektørens oppgave å fortolke og omsette vedtakene i praksis. Det er derfor viktig at vedtakene er tydelige, selv om det kan være utfordrende. Tydelige og klare vedtak gir administrasjonen den beste forutsetningen for å iverksette vedtaket. [...] Kommunedirektøren bør jevnlig gi de folkevalgte informasjon om tilstanden i administrasjonen og tjenesteproduksjonen. Slik informasjon gis som regel i formaliserte, skriftlige rapporter.

Dessuten har vi gjennomgått følgende dokumenter for å identifisere revisjonskriterier:

- Stavanger kommunes formelle system og rutiner for oppfølging av politiske vedtak:
 - o Delegeringsreglementet, vedtatt av bystyret/kommunestyret 21.10.2019.
 - o Saksbehandlingsreglementet, vedtatt av bystyret/kommunestyret 21.10.2019.
 - o Saksbehandlingsrutiner fastlagt i sak og sakarkivet Public 360
- Politiske vedtak
 - o Det er foretatt et utvalg politiske vedtak der vi kortfattet har undersøkt oppfølgingen. I disse sakene er revisjonskriteriet selve vedtaket.

De endelige revisjonskriteriene er utledet underveis i rapporten.

⁴ <https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/lokaldemokrati/internkontroll/Kommunedirektorens-internkontroll-veileder-08092020.pdf>

⁵ <https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-folkevalgt/Tillit.pdf>

1.3 DATAKILDER OG METODE

Det er ikke tidligere blitt gjennomført en forvaltningsrevisjon av hvordan politiske vedtak følges opp administrativt i Stavanger kommune, og hvilke rutiner og system som er etablert i den forbindelse. De revisjoner vi tidligere har utført, har vært i mindre og mellomstore kommuner.

Det har betydd at vi dels har lagt til grunn metoder benyttet i tidligere revisjoner, men hvor det er gjort enkelte tilpasninger for å kunne gjennomføre en slik revisjon i en stor kommune som Stavanger. Det er gjennomført flere intervjuer i Stavanger, men vi har i likhet med de øvrige revisjonene, intervjuet både folkevalgte og administrative ledere/ rådgivere. Beskrivelsene av rutiner og systemer er også gjort mer overordnet i Stavanger siden omfanget og kompleksiteten er større i Stavanger enn i små og mellomstore kommuner.

Siden det er første gang en slik revisjon gjennomføres, er det vektlagt å få overblikk over hvordan oppfølgingen av politiske vedtak foregår. Vi avdekket ikke i risiko- og vesentlighetsvurderingen, som lå til grunn for å foreslå denne forvaltningsrevisjonen overfor kontrollutvalget, noen sakstyper eller områder av kommunen som pekte seg ut for nærmere undersøkelser. Både av den grunn, og fordi det er første gang en slik revisjon gjennomføres i Stavanger, har det vært viktig å få en oversikt over hvordan vedtaksoppfølgingen foregår.

En konsekvens av å velge denne tilnærmingen, er at vi har valgt å intervju folkevalgte i sentrale verv og administrative ledere som er tett på forholdet mellom politikk og administrasjon. Dette er nøkkelinformanter som har overblikk og bred erfaring med hvordan dette forholdet fungerer i forhold til oppfølging av vedtak. Viktig informasjon har også støttetjenester som Politisk sekretariat og Stavanger byarkiv – noe som også har påvirket utvelgelsen av informanter. Begrensningen som ligger i denne utvelgelsen av informanter, er at de ikke kan sies å være representative for den jevne folkevalgte eller ansatte som sådan i Stavanger kommune.

Også de tall og statistikk som er benyttet i rapporten innebærer muligheter og begrensninger. Det er dels kommentert nedenfor, men også i tilknytning til de kapitler hvor disse kildene er brukt.

Problemstillingene i denne revisjonen er deskriptive i sin karakter, det vil si vi beskriver hvordan oppfølgingen av politiske saker skjer i lys av rutiner og systemer. Vi har benyttet disse beskrivelsene, samt sentrale nøkkeltall og tilbakemeldinger fra politikerne og administrative ledere, til å vurdere hvordan systemene og rutinene faktisk fungerer.

- For det første har vi kartlagt *administrasjonens system og rutiner* for å følge opp vedtak. Sak og arkivsystemet, med diverse veiledere og saksbehandlingsreglementet gir en generell beskrivelse av system og rutiner. For noen sakskategorier som tekstvedtak er det laget særskilte rutiner mht. oppfølging. Dokumentgjennomgangen er supplert med intervjuer i Politisk sekretariat og Byarkivet i Stavanger og i tre tjenesteområder: Oppvekst og utdanning, By- og samfunnsplanlegging og Bymiljø og utbygging.
- Med god hjelp fra Politisk sekretariat, er det gjort en kartlegging av hvordan *saksomfanget til ulike politiske organ* har utviklet seg de siste tre årene. **Det som**

kartlegges er antall politiske behandlinger en sak har vært gjenstand for, ikke unike saker. Det er gjort en bred sakskartlegging, og det har ikke vært mulig å skille mellom saker som medfører et oppfølgingsansvar for administrasjonen og saker som ikke gjør det. Politisk sekretariat har bistått med å kartlegge antall saker basert på uttrekk av egne registreringer. Ved første forsøk, viste det seg å være en del feil i uttrekket – først og fremst som følge av dobbelttelling av saker som hadde blitt flyttet fra et politisk møte til et annet. I mars/april våren 2022 ble det gjort et nytt uttrekk. Denne gang med korrigeringer for eventuelle flyttinger av saker mellom møter. Per dato er dette de best kvalitetssikrede tallene over omfang og utvikling i politisk saker. Tallene er gjennomgått og kvalitetssikret i flere omganger, og avviker på enkelte punkter med tall i kommunens årsmelding for 2021 og tall lagt fram for kommunestyret i forbindelse med evaluering av ordningen med hovedutvalg uten arbeidsutvalg (AU). For å finne antallet oversendelsesforslag har sekretariatet foretatt en manuell kartlegging for 2021. Disse forslagene er hentet ut direkte fra møteprotokollene – ikke saksarkivet. Kartleggingen er derfor avgrenset til ett år. Tallene for behandlede saker i Stavanger i utvalg og råd er sammenlignet med statistikk fra Bærum kommune. De to kommunene har fellestrekk i forhold til innbyggertall og har begge formannskapsmodell med hovedutvalg. Samtidig er det forskjeller i politisk struktur, og utformingen av delegeringsreglement ol. kan være forskjellige. Det kan også være ulike terskler for å produsere enkeltsaker/samlesaker. Sammenligningsresultatene må derfor tolkes med noe forsiktighet, men vi mener likhetstrekkene mellom de to kommunene gjør en slik sammenligning relevant.

- Det er foretatt et *utplukk av politiske vedtak* for å undersøke oppfølgingen der en viss andel av sakene er valgt ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger.⁶ Hensikten er todelt: Den ene er å sjekke status for oppfølgingen av 7 utvalgte saker basert på forslag fra kontrollutvalget, blant annet saken om bro til Vassøy. Den andre hensikten, er å undersøke om det er eldre saker som fortsatt er til behandling i administrasjonen. Det er foretatt utvalg av saker der Stavanger byarkiv har hjulpet oss med å undersøke status i sakene i Public 360, se [vedlegg 3](#). Denne metoden gir kun svar på om det er eldre saker som står «til behandling» i Public 360 – ikke om sakene er restanser eller saker som behandles og følges opp over lang tid. Plansaker og investeringsaker kan som nevnt være gjenstand for oppfølging over mange år. At de fortsatt ikke er avsluttet etter flere år, indikerer ikke manglende oppfølging/aktivitet. Stikkprøvene gir heller ikke kunnskap om sakene er fulgt opp uten at de formelt er blitt avsluttet i Public. For å avklare om sakene er korrekt kategorisert i Public ville det vært behov for nærmere sjekk av hver enkelt sak.

⁶ Jf. tilføyelse fra kontrollutvalgets side da prosjektet ble vedtatt 9.11.2020 <http://opengov.cloudapp.net/Meetings/kontrollutv/Meetings/Details/210009?agendaItemId=203903> Tidligere forvaltningsrevisjoner av oppfølging av politiske vedtak har pekt på enkelte risikofaktorer mht. til oppfølging: Om det politiske vedtaket er klart eller vagt, om oppfølgingen skal skje på kort eller lang sikt, om ansvaret for oppfølgingen er avgrenset eller spredt og om saken er spesielt krevende å følge opp (eksempelvis innsparinger, store utbyggingsprosjekter). Eldre saker er en risikofaktor vi har undersøkt. Dessuten har vi sett på ansvarsspredning som en mulig risikofaktor, blant annet i saken om bro til Vassøy der både kommune og fylkeskommune har ansvar.

Det har ikke vært mulig å få til innenfor rammen av denne revisjonen. Intervjuer er benyttet for å få innblikk i erfaringene med Public. I kapittel 5 har vi gått nærmere inn på de muligheter og begrensinger som er knyttet til stikkprøvene av saker.

- Det er gjennomført 24 intervjuer på politisk og administrativ side for å belyse erfaringene med administrasjonens oppfølging av politiske vedtak. På politisk side har vi intervjuet ordfører, varaordfører og et utvalg gruppeledere for å sikre representasjon fra dagens posisjons- og opposisjonspartier. Dessuten har vi intervjuet lederne av de tre hovedutvalgene Utvalg for miljø og utbygging (UMU), Utvalg for by- og samfunnsutvikling (UBS) og Utvalg for oppvekst og utdanning (UOU), samt noen av lederne for de utvalgte kommunedelsutvalgene. På administrativ side er det foretatt intervjuer med kst. kommunedirektør, direktørene eller avdelingssjef for de tre utpekte tjenesteområdene – By- og samfunnsplanlegging, Bymiljø og utbygging og Oppvekst og utdanning - og saksbehandler hos kommunedirektøren. Dessuten er det foretatt intervjuer i Politisk sekretariat og i Stavanger byarkiv. I forbindelse med undersøkelsen av Vassøy-bru-saken er det innhentet skriftlig dokumentasjon og gjort intervjuer i Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune og med representant for brokomiteen på Vassøy. Sistnevnte er en aksjonsgruppe som kjemper for bro til Vassøy, og er dermed talerør for de som vil ha bro, noe ikke alle innbyggere på Vassøy er enige i. I undersøkelsen av denne saken er hovedfokus hva administrasjonen har gjort for å følge opp de politiske flertallsvedtakene i kommunestyret. I [vedlegg](#) er vist hvem vi har intervjuet.

Samlet sett mener revisjonen at dataene denne rapporten bygger på er pålitelige⁷ og gyldige⁸, og - gitt hensynstaking til hvilke muligheter og begrensninger som ligger i datamaterialet - gir et forsvarlig grunnlag for revisjonens vurderinger og konklusjoner.

Rapportens oppbygging

I **kapittel 2** beskrives kort det politiske systemet i Stavanger, samt hvordan saksomfanget til ulike politiske organer har utviklet seg de siste tre årene. Der foretas også en kort sammenligning med saksomfanget i Bærum kommune. I **kapittel 3** undersøker vi kommuneadministrasjonens rutiner for oppfølging av politiske vedtak og hvilke erfaringer folkevalgte og ledere på administrativ side har med disse. I **kapittel 4** beskrives og vurderes kort de systemer og rutiner som finnes for tilbakerapportering til politisk nivå om oppfølging av politiske saker. I **kapittel 5** presenterer vi observasjoner basert på stikkprøver av saker som er sjekket i forhold til status i Public, samt erfaringer med sakarkivet. I **kapittel 6** undersøker vi nærmere oppfølgingen av sju politiske saker basert på forslag fra kontrollutvalget. Mest oppmerksomhet er viet saken om bru til Vassøy.

⁷ Pålitelighet refererer til hvor nøyaktig innsamlingen av data er. Dataenes pålitelighet svekkes om det er gjort systematiske feil i datainnsamlingen.

⁸ Gyldighet betegner dataenes relevans for å besvare undersøkelsens problemstillinger.

2 POLITISK ORGANISERING OG SAKSOMFANG

2.1 INNLEDNING OG REVISJONSKRITERIER

Dette kapitlet undersøker problemstillingen «*Hvor stort er omfanget av politiske saker og hvordan har saksmengden utviklet seg over tid?*».

Det er i hovedsak en beskrivende problemstilling, og det er i første delkapittel gitt en kort beskrivelse av den politiske organiseringen i Stavanger.

Dernest undersøker vi omfanget av politiske saker de siste tre årene målt ved antall politiske behandlinger. Det er foretatt en bred kartlegging av saker, noe som betyr at kartleggingen ikke bare omfatter saker som innebærer oppfølgingsansvar for administrasjonen – enten i form av vedtak eller på annen måte – men også andre saker slik som orienteringssaker.

Det finnes ingen målestokk for å vurdere om saksomfanget er stort eller lite utover å sammenligne med andre noenlunde jevnstore kommuner. Som nevnt i forrige kapittel, er det foretatt noen sammenligninger med utviklingen i saksomfanget i Bærum kommune.

Av viktighet for administrasjonens oppfølging, er nøyaktig registrering av politiske saker, jf. § 11-4. Møtebok i kommuneloven. Det gjør det mulig å følge med på utviklingen i omfanget av politiske saker, og dermed omfanget av det oppdraget administrasjonen har mht. oppfølging.

Implementering og oppfølging av politiske saker er et administrativt anliggende. Samtidig har de folkevalgte et legitimt behov for å ha oversikt over vedtak som gjøres i en sak, og de kan også ha behov for informasjon om saker som er til oppfølging i administrasjonen som del av sin demokratiske kontroll- og tilsynsrolle. De må kunne spørre kommunedirektøren eller få opplysninger i saker for å undersøke hvordan det går med saker de er opptatt av. Dessuten fastslår kommuneloven at det kan bes om innsyn i kommunale saksdokumentene i saker, jf. § 11-13 i kommuneloven og kommunens [innsynsreglement](#).

I dette kapitlet er vi opptatt av hva de folkevalgte selv kan gjøre for å følge med på saksgangen i saker de er opptatt av. I et senere kapittel undersøker vi hva kommunedirektøren gjør for å rapportere tilbake til politikerne om framdrift og status i vedtak som administrasjonen følger opp.

På bakgrunn av gjennomgangen over utleder vi følgende revisjonskriterier:

- Kommunen har oversikt over omfanget av politiske saker
- Det er tilrettelagt for at de folkevalgte kan følge med i oppfølgingen av saker

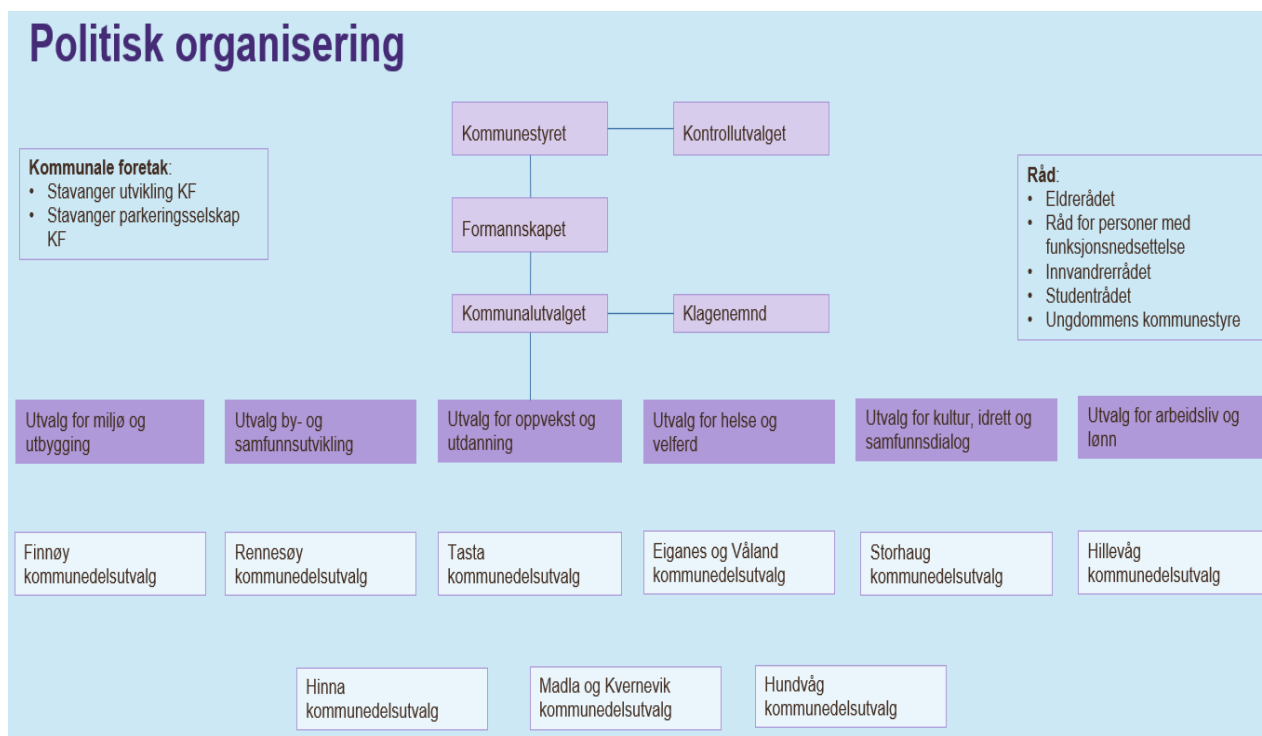
2.2 POLITIKKENS ORGANISERING I STAVANGER

Stavanger kommune styres etter formannskapsmodellen, med kommunestyret som øverste politiske myndighet. Det første kommunestyret i nye Stavanger ble valgt 9. september 2019.

Figuren nedenfor viser de politiske utvalgene og de ulike rådene anno 2022. I forbindelse med kommunesammenslåingen 1.1.2020 ble det gjort flere endringer i den politiske styringsmodellen.⁹ Blant endringene hører følgende:

- Opprettelse av to nye kommunedelsutvalg, Rennesøy og Finnøy. Med omgjøring av de tidligere bydelsutvalgene, har Stavanger nå ni kommunedelsutvalg. Disse har fått delegert utvidet innstillingsrett i plansaker som angår kommunedelen, og skal behandle saker av prinsipiell karakter som angår nærdemokratiet og stedsutvikling i kommunedelen.
- Nedleggelse av Kommunalstyret for finans og Kommunalstyret for administrasjon. Øvrige utvalg har fått nye navn og det er foretatt visse justeringer i oppgaveportefølje og fullmakter. Kommunalstyret for lønn og kommunalstyret for administrasjon ble slått sammen til Utvalg for arbeidsliv og lønn. Kommunalutvalget ble på nytt kommunens økonomiutvalg etter nedleggelse av kommunalstyret for finans.

Figur 1. Politisk utvalgsstruktur i Stavanger kommune i 2022 (kilde: Politisk sekretariat).



⁹ Ny politisk organisering for Nye Stavanger ble vedtatt av fellesnemnda for Nye Stavanger 15.10.2018, jf. <https://opengov.360online.com/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/693279?agendaItemId=217277>

Som eksempel på justering av oppgaveportefølje, kan nevnes at temaene samfunnssikkerhet, folkehelse og barn i lavinntektsfamilier ble lagt til formannskapet. Dette er temaer som i utstrakt grad berører flere hovedutvalg og må koordineres på tvers. Noen av temaene er også egnet for å ses i sammenheng med formannskapets oppgave som utvalg for likestilling og diskriminering.

Som føringer på arbeidet med politisk organisering, ble det fastslått at kommunestyret skulle ha 67 medlemmer, formannskapet 19 medlemmer og kommunedelsutvalgene med 11 medlemmer.

Kommunestyret velger representanter til formannskapet og de andre politiske utvalgene. I Stavanger kommune velges representantene til de fleste politiske og upolitiske utvalgene etter avtalevalg. Foruten de politiske utvalgene, har kommunen en rekke upolitiske styrer, råd og utvalg som har ansvar og arbeidsoppgaver innen et avgrenset område. Eksempler på dette er kommunens råd for personer med funksjonshemninger og ungdommens kommunestyre.

Sak som skal avgjøres av kommunestyret, formannskapet eller kommunalutvalget skal normalt behandles av ett hovedutvalg. Når en sak skal behandles i flere organer før saken avgjøres, skal behandlingsrekkefølgen sikre at det hovedutvalget som har saken innenfor sitt virkeområde, er siste behandlende organ. Saker som er behandlet i et hovedutvalg, og som deretter skal behandles i kommunestyret, går direkte fra utvalget til kommunestyret når økonomiske og administrative konsekvenser er innenfor rammen av gjeldende handlings- og økonomiplan.

I forbindelse med vedtaket av ny politisk organisering av Nye Stavanger 15.10.2018, ble det vedtatt at de nye hovedutvalgene skulle ha arbeidsutvalg, men at temaet skulle tas opp på nytt i forbindelse med utarbeidelse av nytt delegeringsreglement.¹⁰ Med kommunestyrets vedtak av nytt reglement 21.10.2019, ble de tidligere arbeidsutvalgene nedlagt.

Kommunedirektøren ble bedt om å evaluere virkningen av at arbeidsutvalgene (AU) ikke videreføres etter 2 år. I sak til kommunestyret 28.03.2022 ble det konkludert med at «Det innføres ikke arbeidsutvalg i innværende periode. Nåværende ordning videreføres.»¹¹

Halvannen times debatt viste en tydelig uenighet mellom posisjon og opposisjon i synet på verdien av de tidligere AUene. Mange opplever dårligere tilgang på informasjon og mindre kontakt med administrasjonen etter at arbeidsutvalgene ble lagt ned. Samtidig er det mange som rapporterer fordeler: Uten arbeidsutvalgene får alle nå tilgang på den samme informasjonen.

De politiske utvalgene får myndighet fra Stavanger kommunestyre til å behandle saker innenfor de virkeområdene og med den vedtaksmyndigheten som fremgår av delegeringsreglementet. Kommunestyret delegerer fullmakter direkte til kommunedirektøren. I tråd med kommuneloven

¹⁰ <https://www.stavanger.kommune.no/siteassets/politikk/reglement/delegeringsreglement-vedtatt-pr-1.-febr-2021.pdf>

¹¹ <https://opengov.360online.com/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/2024629>

er det fastslått et hovedskille mellom *prinsipielle og politiske saker* på den ene siden, og *ikke-prinsipielle og administrative saker* på den andre. Det er ikke nødvendigvis opplagt hva som er en «politisk» sak eller «administrativ» sak, og i en del saker må det utvises skjønn. Dersom kommunedirektøren er i tvil om saken er prinsipiell, kan dette drøftes med ordføreren.

Med vedtak av nytt delegeringsreglement, ble flere hørings saker delegert kommunedirektøren. For å bidra til effektiv saksbehandling, inneholder delegeringen til kommunedirektøren fullmakt til å uttale seg på vegne av kommunen i hørings saker av ikke-prinsipiell karakter. Hørings saker av prinsipiell karakter skal til formannskapet. Med korona-pandemien fikk kommunedirektøren delegert en krisehåndteringsfullmakt etter vedtak i kommunestyret 1. april 2020.

Saken om nytt delegeringsreglement tar opp samspillet mellom politikk og administrasjon. For å avklare hensiktsmessig behandlingsrekkefølge for kommende saker, gjennomføres faste koordineringsmøter mellom ordfører, utvalgsledere og kommunedirektør (PA-møter). Dette er møter som de siste årene er avholdt regelmessig for å orientere om saker som kommer til behandling, og omfatter i liten grad administrasjonens oppfølging av politiske saker.

I forkant av neste valgperiode vil kommunedirektøren gjennomgå hele kommunens delegeringsreglement, inkludert en ny vurdering av behovet for arbeidsutvalg.

Stavanger bystyre fattet i sitt møte 27.01.2014 vedtak om å lage en utredning om den organisatoriske utformingen av Stavanger kommune ved eventuell innføring av en parlamentarisk styringsform. Den gang ble det konkludert med at det ikke var aktuelt med parlamentarisme, men saken skal nå tas opp på nytt. Kommunedirektøren har i tråd med kommunestyrets vedtak 12/20, lagt fram en sak i september 2022 som vurderer ulike styringsformer i Stavanger kommune. Vi har i [vedlegg](#) kort pekt på enkelte prinsipielle forskjeller mellom formannskapsmodellen og den parlamentariske med hensyn til oppfølging og implementering av politiske vedtak.

Av de 10 største kommunene har Stavanger, Bærum, Kristiansand, Fredrikstad og Sandnes formannskapsmodellen i kombinasjon med hovedutvalg mens Trondheim og Drammen har formannskapsmodellen i kombinasjon med bystyrekomiteer.

Rolle- og arbeidsdeling mellom politikk og administrasjon

Oppdraget til kommunedirektør og kommuneadministrasjon framgår av de saker som behandles i ulike politiske organer. Hvordan saksomfanget utvikler seg, sier noe om oppdragets størrelse.

Kommuneloven og kommunens delegeringsreglement betyr at det formelt sett skal være en klar arbeidsdeling mellom politikk og administrasjonen, mellom prinsipielle saker og ikke-prinsipielle saker. En rendyrking av denne delingen mellom politikk og administrasjon, vil bety at de folkevalgte inntar en mer overordnet politisk rolle der de viktigste beslutningene tas av de folkevalgte. Rendyrkes en slik politikerrolle vil de folkevalgte avgrense seg til å styre i «stort» og på den måten plassere seg i kommunedemokratiets «førersetet».

Konsekvensen av «politikk i stort» er at antallet politiske saker er relativt moderat, og at de folkevalgte i stor grad avholder seg fra å drive detaljstyring av administrasjonen. Selv på saksfelt med stor politisk oppmerksomhet, vil de folkevalgte avgrense seg til å styre gjennom målformulering og tilsyn med den jobben kommunedirektøren og administrasjonen gjør.

I praksis er politikerrollen mer sammensatt. Særlig to forhold trekker i retning av en mer detaljorientert politikerrolle. Det ene er den tradisjonelle politiske ombudsrollen. Henvendelser fra innbyggere, organisasjoner, bedrifter ol. kan bli til saker på den politiske agendaen, blant annet gjennom spørsmål, interpellasjoner og oversendelsesforslag. På samme måte kan rollen som fagpolitiker/sektorpolitiker trekke i retning av en mer detaljorientert politikerrolle. Merkelapper som «oppvekstpolitiker», «helsepolitiker», «miljøpolitiker» ol. brukes gjerne om politikere som kan mye om et saksfelt, og omsetter dette i saker til administrasjonen.

Hvis disse elementene i politikerrollen står sterkt, vil det påvirke omfanget og detaljnivået i politiske saker. Administrasjonen kan stå overfor politikere som både styrer i stort og smått. Konsekvensen er et mer dynamisk samspill mellom politikk og administrasjon uten et skarpt skille mellom politiske saker og administrative saker. I noen situasjoner og saksfelt kan de folkevalgte være langt inne på den administrative banehalvdelen, mens de i andre kan velge en tilbaketrukket rolle med styring på distanse, eller kanskje være helt fraværende.

For administrasjonen kan politisk styring i stort og smått være utfordrende. Oppfølgingsansvaret kan totalt sett bli større, og administrasjonen må holde oversikt og orden på mange og ulike saker. Hvis politikerne avgrenser seg til å styre i saker av overordnet og prinsipiell karakter, vil oppfølgingen være mer overkommelig enn om de folkevalgte også gjør vedtak i mer operative og driftspregede saker. Balanseforholdet mellom politisk styring og administrativ autonomi, fastlagt i lovverk og delegasjonsreglement, kan oftere bli utfordret om politikerne velger å styre i stort og smått.

Delegeringsreglementet vedtatt av Stavanger kommunestyre 21.okt 2019, klargjør hva slags saker som skal behandles politisk.¹² Nedenfor undersøker vi utviklingen de senere år for følgende sakstyper: *Tekstvedtak, saker til behandling, oversendelsesforslag og spørsmål og interpellasjoner*.¹³ Det meste av statistikken er fremskaffet av Politisk sekretariat i Innbygger- og samfunnskontakt, mens tallene for tekstvedtakene er innhentet fra Økonomi og organisasjon.

¹² <https://www.stavanger.kommune.no/siteassets/politikk/for-politikere/delegeringsreglement-vedtatt-oppdater-per-30.8.2021.pdf>

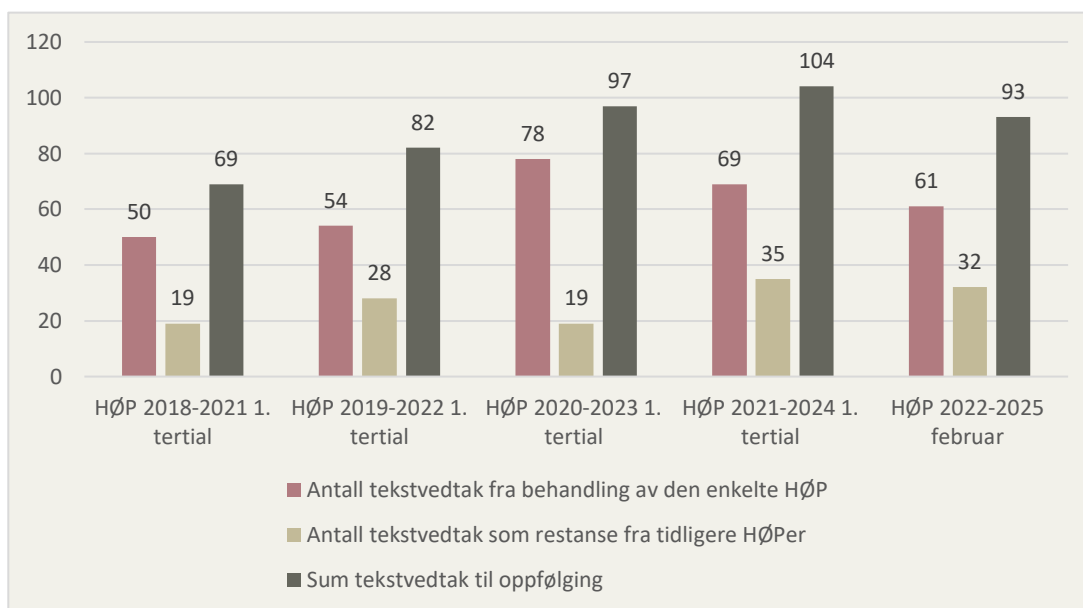
¹³ Vi har for enkelthetskyld omtalt også oversendelsesforslag som en sakstype, selv om dette er forslag som følger en sak som er til behandling, og dermed ikke i seg selv er en sak. Forslagene krever gjerne et svar kommunedirektøren slik at forslagene inngår i det samlede politiske oppdraget til administrasjonen.

Tekstvedtak

Disse vedtakene gjelder kommunestyrets vedtak i forbindelse med Handlings- og økonomiplanen (HØP) som kommer i tillegg til de vedtak kommunestyret gjør etter forslag fra kommunedirektøren. De omfatter både vedtak til den enkelte HØP og eventuelle restanser fra kommunestyrets behandling av tidligere HØPer. De er et sentralt uttrykk for den politikk som partiene bak ordfører ønsker føre.

Tabellen nedenfor viser både antall tekstvedtak til den enkelte HØP siste fem årene, og antall vedtak som restanse fra tidligere HØP-behandlinger. Ser vi på sum tekstvedtak til oppfølging, var det en økning fra 69 vedtak i forbindelse med HØPen for 2018-2021 til 104 vedtak ved behandling av HØPen for 2021-2024. Til neste HØP var det en nedgang til 93 vedtak. Antall nye tekstvedtak nådde en topp i forbindelse med HØPen for 2021-2024, noe som mest sannsynlig har med det politiske skiftet som skjedde høsten 2019, og behov hos den nye flertallskonstellasjonen for å markere ny politikk sammenlignet med det forrige regimet. Antall tekstvedtak som restanse fra tidligere HØPer har de to siste årene ligget litt høyere enn de tre forrige årene.

Figur 2. Utvikling i antall tekstvedtak og restanser (Kilde: Økonomi og organisasjon).



Intervjuene og plan for oppfølging av tekstvedtakene som legges frem for formannskapet, viser at en høy andel av disse sakene følges opp av tjenesteområdet Bymiljø og utbygging.

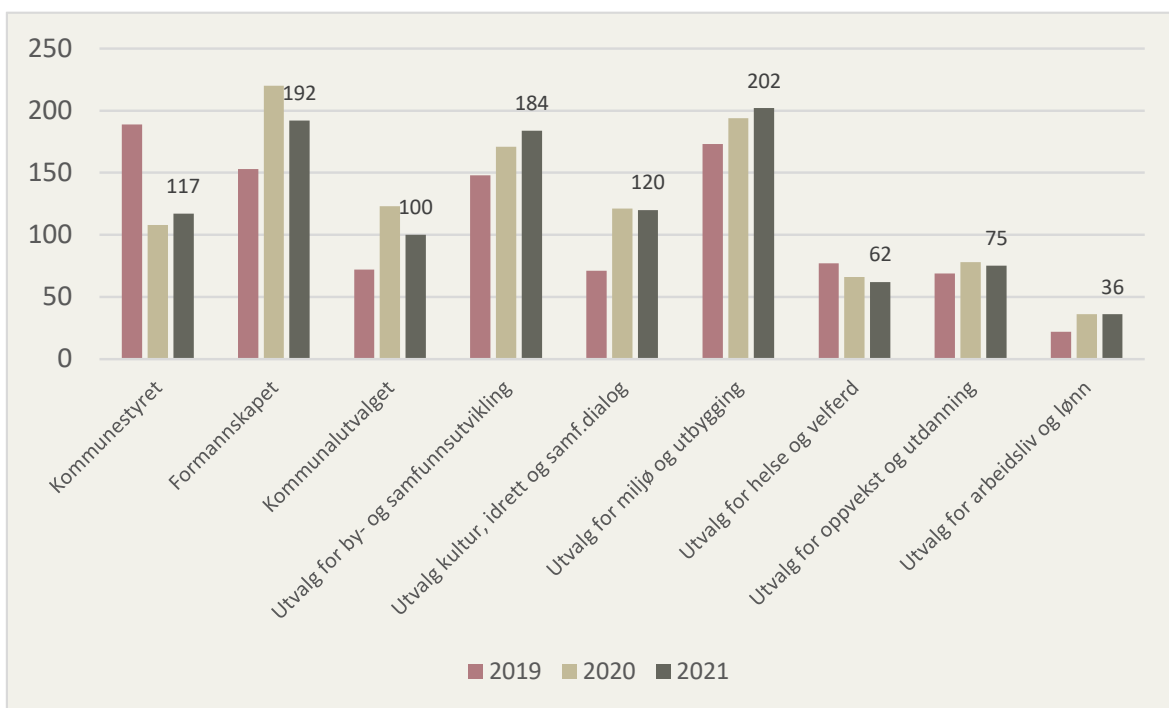
Saker under behandling¹⁴

Dette dreier seg om saker hvor det treffes vedtak etter alminnelig flertall og hvor det som hovedregel er utarbeidet innstilling i saken. Kommunedirektøren skal påse at de saker som legges fram for organet er forsvarlig utredet. Saksframlegg og eventuell annen saksdokumentasjon utgjør saksgrunnlaget for de politiske vedtakene. I forbindelse med behandlingen av saker er det adgang til å legge fram oversendelsesforslag eller stille spørsmål til oppklaring av fakta.

Flest saker behandles i Utvalg for miljø og utbygging (UMU). Deretter følger formannskapet (FSK) og Utvalg for by- og samfunnsutvikling (UBS). Både UMU og UBS har hatt en økning i antall behandlede saker, mens FSK har en nedgang fra 2020, men klar økning fra 2019.

Nærmere 60 % av det totale antallet saker i de seks hovedutvalgene siden 2019 er behandlet i Utvalg for miljø og utbygging eller Utvalg for by og samfunnsutvikling. Langt færre saker behandles i Utvalg for helse og velferd og Utvalg for oppvekst og utdanning. Disse to tjenesteområdene utgjør om lag 80 prosent av kommunens samlede budsjett.

Figur 3. Utvikling i antall behandlede saker (Kilde: Politisk sekretariat).



¹⁴ Vi har for oversiktens skyld kun oppgitt absolutte tall over saker for 2021. Det gjelder figurene over behandlede saker og spørsmål og interpellasjoner. Alle tall, også over antall referatsaker og henvendelser, er oppgitt i tabell 2 senere i dette kapitlet.

Kommunestyret (KS) og Utvalg for helse og velferd (UHV) har begge en nedgang i antall behandlede saker fra 2019 til 2021.¹⁵ For UHV sin del er koronahåndteringen en nærliggende forklaring. Kommunestyret delegerte også en del fullmakter til formannskapet i forbindelse med håndtering av pandemien. For de øvrige utvalgene er det en økning i saker fra 2019 til 2021.

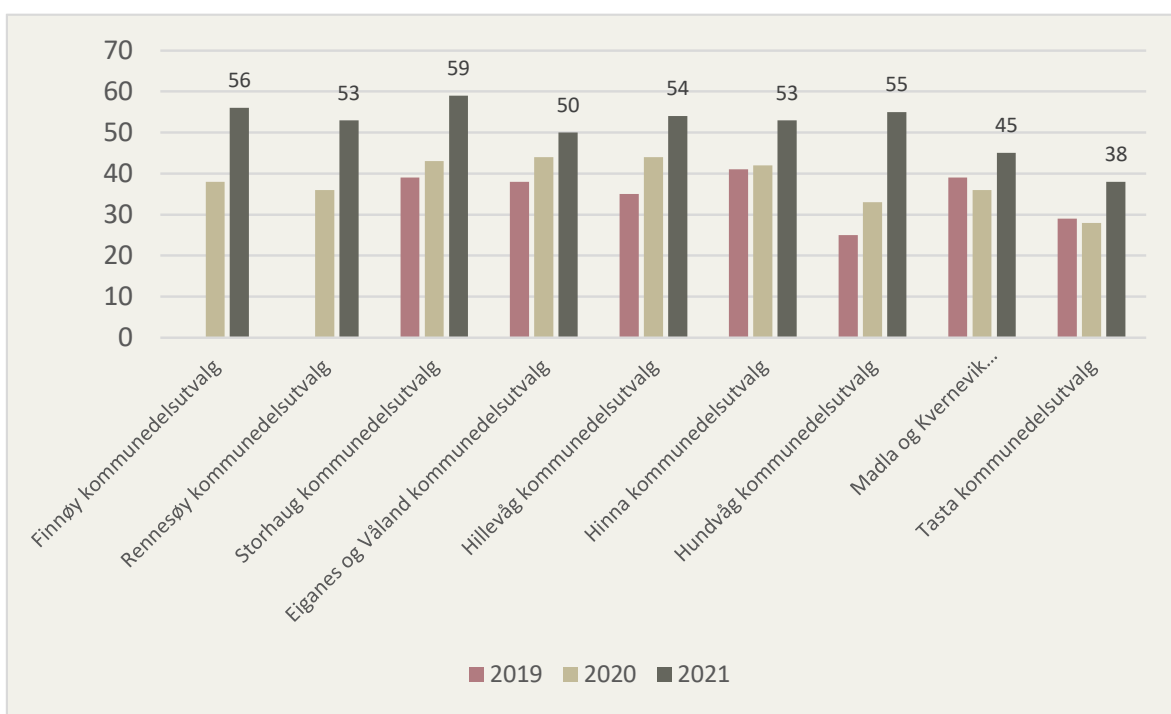
Totalt sett er det en økning fra 974 behandlede saker i 2019 til 1117 saker i 2020. Deretter reduseres antallet til 1088 saker i 2021. Fra 2019 til 2021 er økningen på snaut 12 prosent.

I neste figur ser vi nærmere på saksomfanget i kommunedelsutvalgene. For kommunedelsutvalgene for Rennesøy og Finnøy har vi tall for 2020 og 2021 da disse ble opprettet som følge av kommunesammenslåingen.

Både i Rennesøy og Finnøy er det en økning i antall saker fra 2020 til 2021. For de øvrige er det en økning fra 2019 til 2021. Totalt behandlede saker i 2021 i alle kommunedelsutvalgene var 463 saker sammenlignet med 246 i 2019 og 344 i 2020. Fra 2020 som omfatter alle de ni kommunedelsutvalgene til 2021 er økningen på 35 prosent.

Fra 2019 til 2021 er økningen på nesten 90 prosent. Både det at det er opprettet to nye kommunedelsutvalg, samt vært en økning i antall saker i de øvrige, forklarer denne veksten.

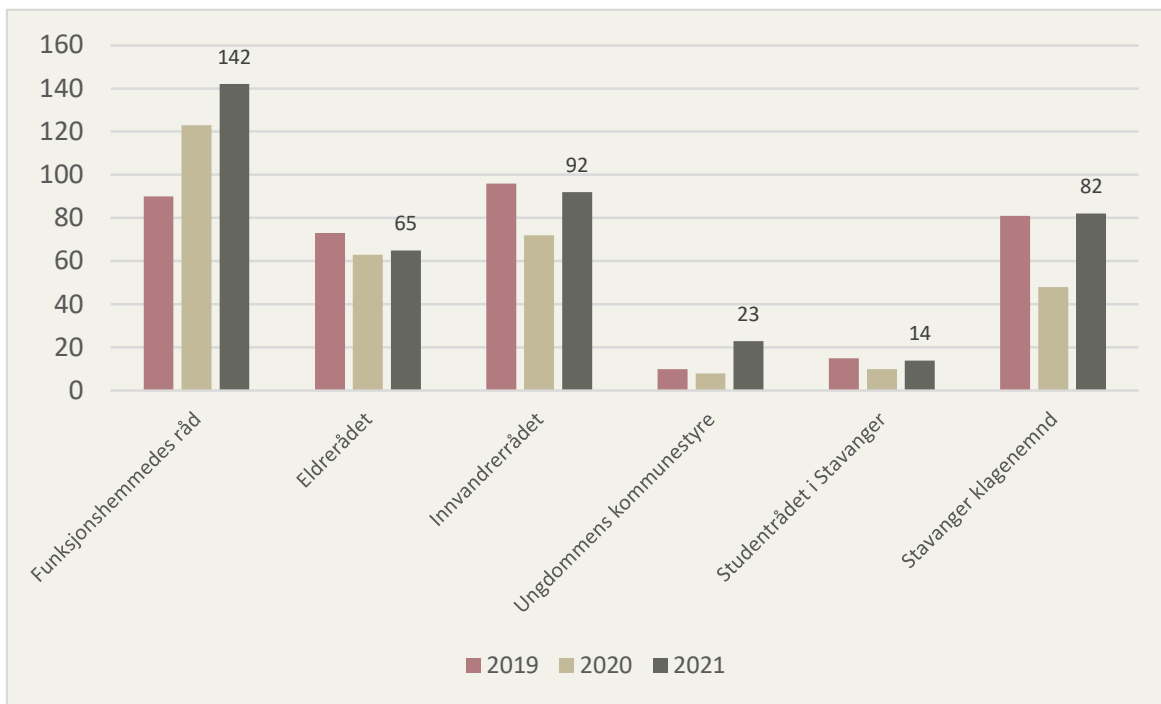
Figur 4. Utvikling i antall saker i kommunedelsutvalgene (Kilde: Politisk sekretariat).



¹⁵ Det må føyes til at bystyret/ kommunestyret i Stavanger behandlet ekstraordinært mange saker i 2019, hele 189 saker til behandling. Bystyret i Gamle Stavanger behandlet 145 saker i 2017 og 122 saker i 2018.

I neste tabell vises utviklingen i antall behandlede saker i diverse råd, ungdommens kommunestyre og klagenemnda. I Funksjonshemmedes råd har det vært en kraftig økning i saker, mens det for de øvrige er større stabilitet om vi sammenligner 2019 tall med 2021 tall.

Figur 5. Utvikling i antall behandlede saker i råd, nemnder mv. (Kilde: Politisk sekretariat).



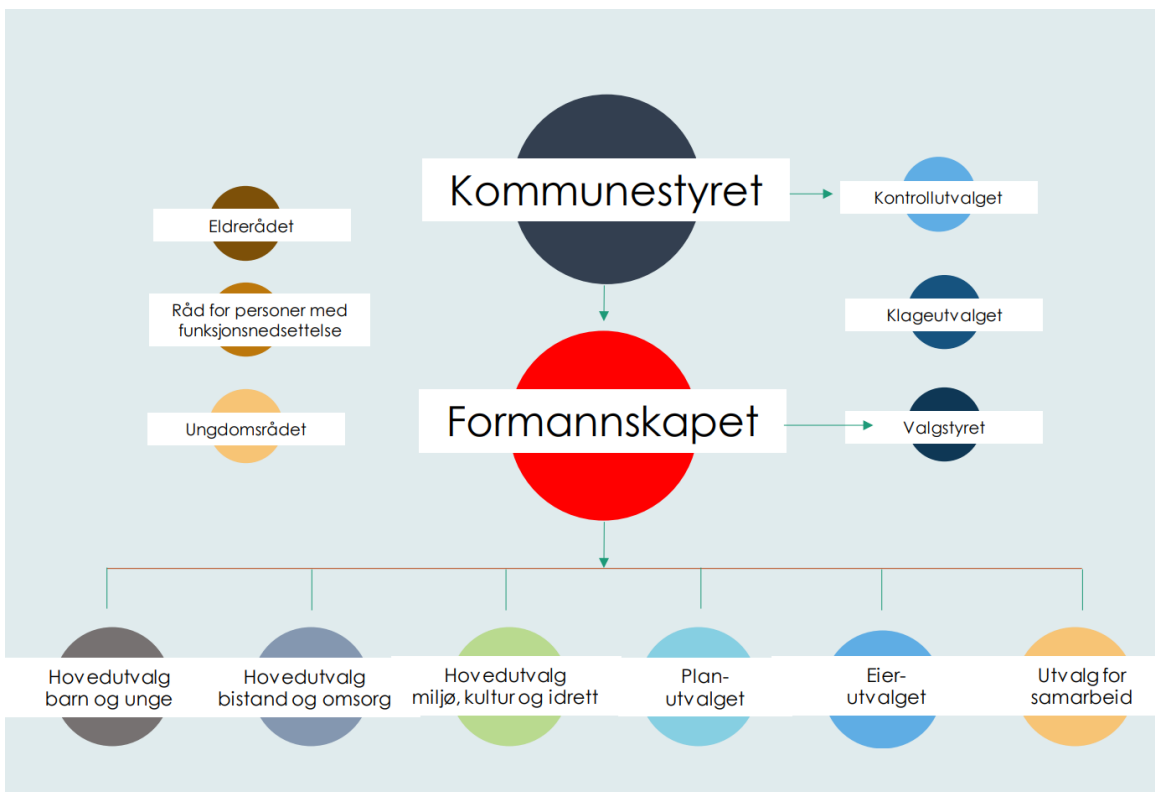
Sammenligning med Bærum kommune

Vi har undersøkt omfanget av saker til behandling i Bærum kommune. Bærum kommune har i likhet med Stavanger formannskap og hovedutvalgsmoell og er i størrelse den av de store kommunene som ligger nærmest Stavanger. Bærum har imidlertid ikke kommunedelsutvalg, ei heller Kommunalutvalg, og de har færre hovedutvalg og råd enn det Stavanger har. Det kan også være andre begrensninger mht. sammenligning som pekt på i kapittel 1. Vår vurdering er likevel at likhetstrekkene gjør Bærum kommune til en relevant sammenligningskommune.

Bærum har en mindre spesialisert og geografisk desentralisert politisk styringsstruktur enn det Stavanger har. Delegeringsreglementet i Bærum følger som i Stavanger, kommuneloven, og for planutvalget, plan- og bygningsloven. For øvrig kan det være forskjeller i omfanget av delegering til kommunedirektøren i de to kommunene og terskler for melde enkeltsaker/ samlesaker.

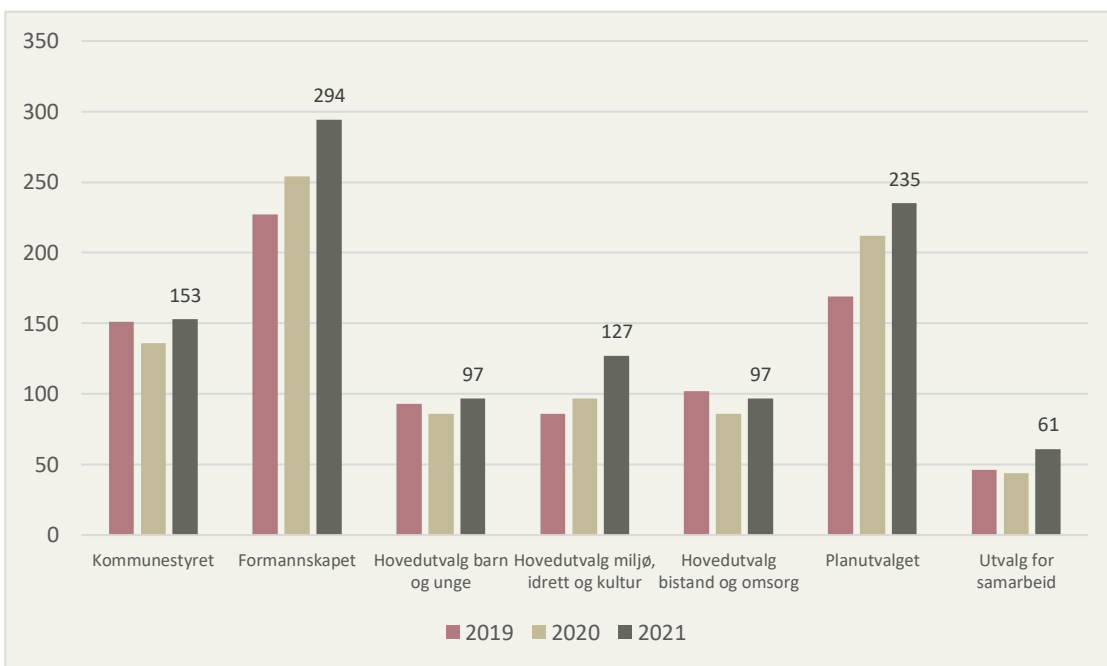
Nedenfor vises organisasjonskartet over den politiske organiseringen i Bærum.

Figur 6. Politisk styringsstruktur i Bærum kommune (kilde: Politisk sekretariat, årsmelding).



Nedenfor vises antall saker til behandling i kommunestyre, formannskap, hovedutvalg, planutvalg og utvalg for samarbeid. Sistnevnte tilsvare Utvalg for arbeidsliv og lønn i Stavanger.

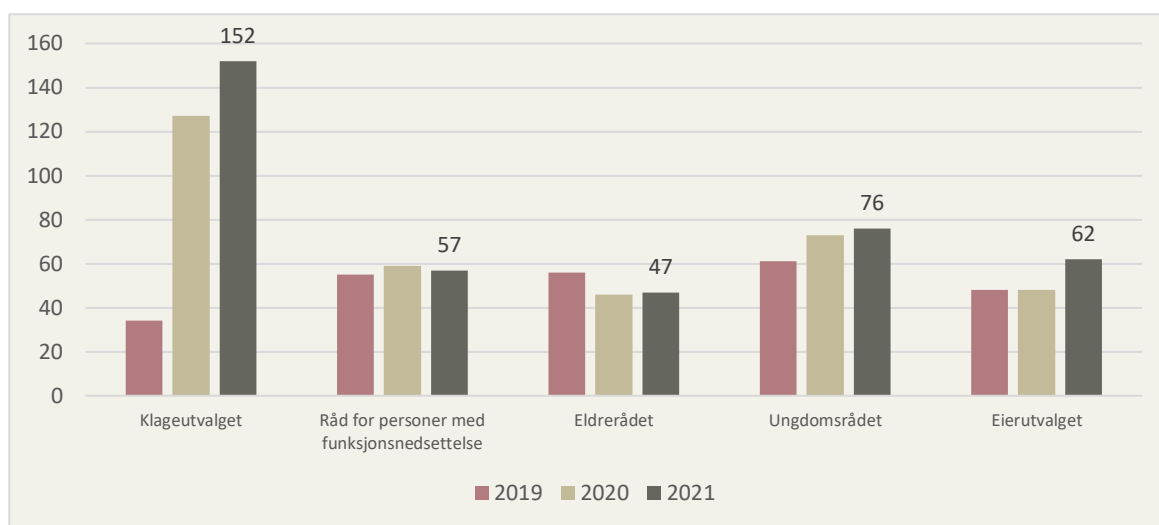
Figur 7. Utvikling i antall behandlede saker i Bærum kommune i kommunestyre, formannskap og hovedutvalg mv. (Kilde: Politisk sekretariat i Bærum kommune).



I likhet med i Stavanger har det i Bærum vært en økning i saker i kommunestyre, formannskap og hovedutvalg mv. siste 3 år, fra 874 saker i 2019, 915 saker i 2020 og 1064 saker i 2021, en prosentvis økning i disse politiske organene fra 2019 til 2021 på 22 prosent.

Som vi så over, var det i Stavanger 974 behandlede saker i 2019, 1117 saker i 2020, 1088 saker i 2021, en økning på snaut 12 prosent. Altså lavere vekst enn i Bærum. I Bærum behandles flere saker i kommunestyret og formannskapet enn i Stavanger.

Figur 8. Utvikling i antall behandlede saker i Bærum kommune i råd og diverse utvalg (Kilde: Politisk sekretariat i Bærum kommune).



I neste tabell har vi sammenlignet antall behandlede saker i ulike politiske utvalg, styrer og råd i Stavanger og Bærum de siste 3 årene.

Tabell 2. Oversikt over antall behandlede saker i Stavanger og Bærum siste 3 årene (kilde: Politisk sekretariat i Stavanger kommune og Bærum kommune).

	2019	2020	2021	Endring 2019-2021
Behandlede saker i Stavanger kommune				
- Kommunestyre, formannskap, kommunalutvalget	414	451	409	-5
- Hovedutvalgene	560	666	679	+119
- Kommunedelsutvalgene	246	344	463	+217
- Råd, ungdommens kommunestyre, klagenemnd	365	324	418	+53
SUM behandlede saker i Stavanger	1585	1785	1969	+384
Behandlede saker i Bærum kommune				
- Kommunestyre og formannskap	378	390	447	+69
- Hovedutvalg, planutvalg, utvalg for samarbeid	496	525	617	+121
- Råd, klagenemnd, eierutvalget	254	353	394	+140
SUM saker behandlede saker i Bærum	1128	1268	1458	+330

Vi ser at det behandles flere politiske saker i Stavanger enn i Bærum. I denne treårsperioden ble det i Stavanger behandlet totalt 5339 politiske saker mot 3854 saker i Bærum kommune. **Det gir en forskjell på 1485 saker, eller nesten 39 prosent.** Den viktigste forklaringsfaktoren er kommunedelsutvalgene i Stavanger som Bærum kommune ikke har. Den nest viktigste er at

hovedutvalgene mv. i Stavanger behandler flere saker enn utvalgene i Bærum kommune gjør. Stavanger har dessuten flere politiske utvalg totalt sett enn det Bærum har. Det kan bety at saker i større grad «vandrer» mellom ulike politiske organ enn de gjør i Bærum. Også andre forhold som påpekt under metodedelen i kapittel 1 kan spille inn slik at resultatene må tolkes med forsiktighet.

Et fellestrekk er at saker til behandling øker i begge kommunene. I Bærum økte antallet saker i treårsperioden med nesten 30 prosent, mens økningen i Stavanger er på 24 prosent.

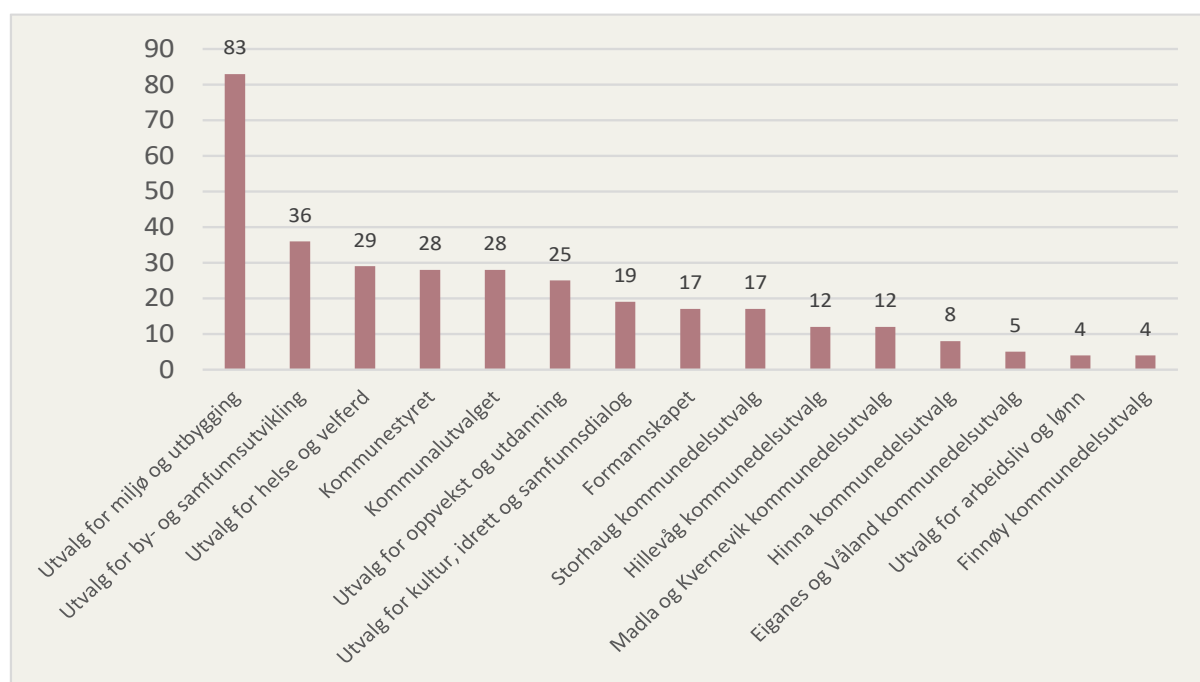
Vi har ikke inkludert kontrollutvalgene i oversiktene over. I Bærum behandlet KU 74 saker i 2019, 64 i 2020 og 78 i 2021. I Stavanger er tallene for 2019 54, for 2020 74 og 2021 64.

Oversendelsesforslag

Dette er forslag som kan legges frem under behandlingen av saker, jf. § 14 i kommunens saksbehandlingsreglement. Et oversendelsesforslag skal ikke realitetsbehandles, men oversendes kommunedirektøren for en kortfattet tilbakemelding som grunnlag for de folkevalgte til å vurdere om dette skal følges opp videre. Det betyr at oppfølging av oversendelsesforslag inngår som en del av kommunedirektørens og administrasjonens oppdrag fra politisk nivå.

Kortfattet svar på oversendelsesforslag legges fram som referatsak slik: Oversendelsesforslag som er fremmet i kommunalutvalget, formannskapet eller kommunestyret besvares til kommunalutvalget. Oversendelsesforslag som er fremmet i et hovedutvalg besvares til utvalget. Oversendelsesforslag som er fremmet i et kommunedelsutvalg eller råd besvares til utvalget/rådet.

Figur 9. Utvikling i antall oversendelsesforslag (Kilde: Politisk sekretariat).



Totalt ble det oversendt 330 oversendelsesforslag i 2021. Det er betydelige forskjeller i antall forslag fremmet i ulike politiske organer. 1 av 4 forslag blir utarbeidet i Utvalg for miljø og utbygging. Totalt ble det laget 196 oversendelsesforslag i de seks hovedutvalgene. Av disse kom drøyt 40 prosent fra UMU. I de øvrige hovedutvalgene er fordelingen jevnere, med unntak for Utvalg for arbeidsliv og lønn som i 2021 hadde relativt få slike forslag.

I kommunestyret ble det utarbeidet 28 oversendelsesforslag i 2021 og 17 i FSK. I kommunedelsutvalgene lå Storhaug og Hillevåg høyest med 17 forslag i hvert av utvalgene, mens de øvrige har lavere tall. I kommunedelsutvalgene i Rennesøy, Tasta og Hundvåg, ble det laget ett oversendelsesforslag i hvert av de tre utvalgene (ikke vist i figur).

Spørsmål og interpellasjoner

I Stavanger kommune skilles det mellom tre kategorier (for fullstendig beskrivelse av disse tre sakstypene vises det til [saksbehandlingsreglementet](#)):

- **Spørsmål § 21** er spørsmål som er skriftlig meddelt leder senest 5 dager før møtet. Medlemmer av utvalget eller rådet kan stille spørsmål om aktuelle tema, også om saker som ikke står på saklisten. Leder avgjør om spørsmålet skal besvares av leder eller kommunedirektør. Det er ikke anledning til debatt og det kan ikke fremmes forslag i forbindelse med spørsmål. Når spørsmålet er besvart, kan spørreieren få ordet i inntil 1 minutt. Dette for eventuelt å stille oppklaringsspørsmål.
- **Spørsmål § 22** er skriftlige/muntlige spørsmål i en sak under behandling. Spørsmål knyttet til fakta kan stilles skriftlig og svar knyttes til saken som notat i den videre behandlingen. Spørsmål til avklaring kan også stilles muntlig og besvares muntlig i møtet.
- **Interpellasjoner § 23** må skriftlig meddeles leder og politisk sekretariat senest 7 dager før møtet. Leder avgjør om interpellasjonen skal besvares av leder eller kommunedirektøren. Interpellasjoner settes på saklisten, debatteres og vedtak treffes med alminnelig flertall. Interpellasjoner skal behandles til slutt i møtet.

Statistikken for 2019 dekker spørsmål og interpellasjoner i de tidligere kommunalstyrene fram til lokalvalget høsten 2019 og spørsmål/interpellasjoner i hovedutvalgene etter valget.

Tallene for Utvalg for by- og samfunnsutvikling dekker også såkalte henvendelser. I sak 5/20 vedtok kommunalutvalget følgende ordning for UBS for å ivareta funksjonen til det tidligere arbeidsutvalget i KBU, pkt. 2: «*Det etableres en ordning hvor de faste medlemmene kan videreformidle henvendelser om pågående saker til administrasjonen.*»

Henvendelsene det åpnes for i punkt 2 dekker mye av samme funksjon som medlemmenes spørsmålsstilling i utvalget. Det er derfor relevant å summere både spørsmål, interpellasjoner og henvendelser for å synliggjøre informasjonsbehovet til medlemmene i UBS i 2020 og 2021. Det

ble også gjort korrigeringer av tallene for de øvrige hovedutvalgene. Nærmere informasjon om korrigererte tall er gitt i notat fra kommunedirektøren til kommunestyret i sak 32/22.¹⁶

I statistikken som er brukt nedenfor, er det foretatt noen mindre korrigeringer av de korrigererte tallene oppgitt i notatet fra kommunedirektøren. Årsaken er at det er gjort en ny sjekk av om antall spørsmål og interpellasjoner kun er telt én gang i tilfelle et spørsmål eller en interpellasjon er flyttet fra et møte til et annet, og dermed gitt nytt saksnummer. For noen av hovedutvalgene har dette medført mindre nedjusteringer av antallet spørsmål/interpellasjoner.

I 2019 ble det stilt totalt 254 spørsmål og interpellasjoner, i 2020 395, og i 2021 328, en økning på nærmere 30 prosent om vi sammenligner 2019 med 2021.

Summerer vi opp antall spørsmål i kommunestyret, formannskapet, kommunalutvalget og de seks hovedutvalgene, er økningen langt mindre, 11 prosent.¹⁷

Den prosentvise største økningen har kommet i kommunedelsutvalgene. I 2019 ble det stilt 36 spørsmål totalt i de daværende sju bydelsutvalgene, mens antallet var kommet opp i 92 i 2021, ikke så langt unna en tredobling. I 2020 var antallet spørsmål i disse utvalgene 78.

Figuren nedenfor viser at omfanget av spørsmål og interpellasjoner er aller størst i Utvalg for miljø og utbygging med 78 i 2021, mer enn dobbelt så mange som neste utvalg, Utvalg for by- og samfunnsutvikling (33 i 2021). Hvert tredje spørsmål/ interpellasjon ble stilt i et av disse to utvalgene i 2021 som andel av totalt antall på 328.

Avgrenser vi oss til spørsmål og interpellasjoner i de seks hovedutvalgene, stod Utvalg for miljø og utbygging alene for 44 prosent av disse.¹⁸

Legger vi på spørsmål, interpellasjoner og henvendelser i UBS til de i UMU, stod disse to utvalgene for 2 av 3 spørsmål/ interpellasjoner av totalen i de seks hovedutvalgene.

¹⁶ Det vises for øvrig til tilleggsnotat fra kommunedirektøren til kommunestyret i sak 32/22 – *Evaluering av ordningen uten arbeidsutvalg*. En ny telling av spørsmål, interpellasjoner og henvendelser i UBS ga en økning fra 41 til 50 i 2020 og fra 6 til 33 i 2021.

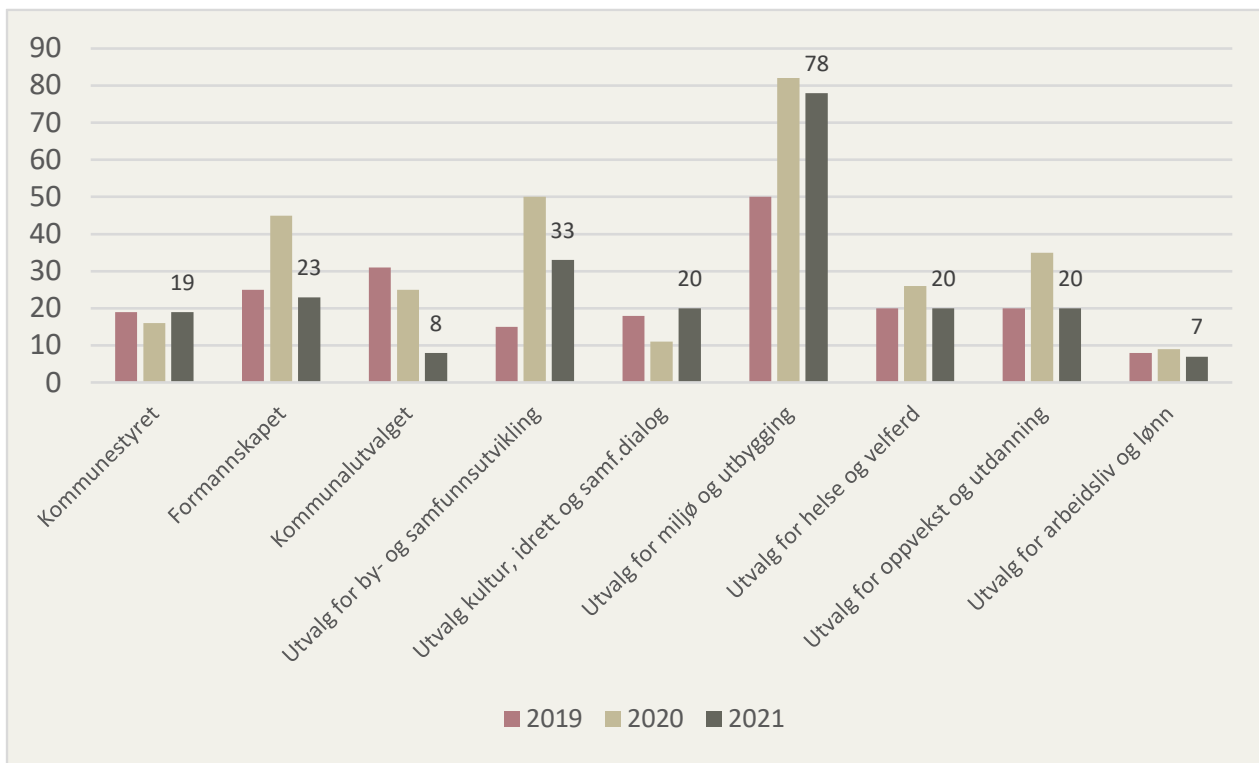
<https://opengov.360online.com/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/2024629?agendaItemId=235153>

¹⁷ I absolutte tall fra 206 i 2019 til 228 i 2021. I 2020 var tallet 299, klart høyere enn både i 2019 og 2021.

¹⁸ Totalt ble det stilt 178 spørsmål, interpellasjoner og henvendelser (UBS) i 2021 i de seks hovedutvalgene. 78 av disse ble stilt i Utvalg for miljø og utbygging.

I Kommunalutvalget har det vært en markert nedgang fra 2019 til 2021, mens i Utvalg for kultur, idrett og samfunnsdialog var det i samme periode en økning. For de fleste andre var antallet spørsmål og interpellasjoner høyere i 2020 enn i 2021.

Figur 10. Utvikling i antall spørsmål og interpellasjoner (Kilde: Politisk sekretariat).



Som nevnt tidligere, inneholder tabell 3 nedenfor de tall som ligger til grunn for figurene.

En sakstype vi ikke har kommentert hittil, gjelder såkalte *referatsaker*. Antallet referatsaker har økt fra 141 i 2019 til 279 i 2021. I 2020 var antallet 182. Fra 2019 til 2021 var det en dobling.

Dette er ymse saker avhengig av hvilke politiske utvalg det er snakk om. Eksempelvis blir svar på oversendelsesforslag lagt fram som referatsaker i Kommunalutvalget, og i hovedutvalg som Utvalg for oppvekst og utdanning og Utvalg for helse og velferd. Det kan også dreie seg om orienteringer i saker, eller saker avgjort etter delegert fullmakt. Henvendelser til Utvalg for By- og samfunnsutvikling er registrert som referatsaker.

Tabell 3 viser at Utvalg for by- og samfunnsplanlegging og Utvalg for miljø og utbygging har klart flest referatsaker. Nesten 1 av 3 referatsaker var i disse utvalgene i 2021.

Tabell 3. Samlet oversikt over utviklingen i politiske saker siste 3 år i utvalg og råd i Stavanger kommune (Kilde: Politisk sekretariat).

Utvalg	2019				2020					2021				
	Saker	Spørsmål	Interpellasjoner	Referatsaker	Saker	Spørsmål	Interpellasjoner	Henvendelser	Referatsaker	Saker	Spørsmål	Interpellasjoner	Henvendelser	Referatsaker
Kommunestyret	189	2	17	10	108	4	12		0	117	5	14		3
Formannskapet	153	19	6	6	220	22	23		5	192	18	5		11
Kommunalutvalget	72	31	0	13	123	25	0		4	100	8	0		23
Utvalg for by- og samfunnsutvikling	148	15	0	56	171	32	8	10	49	184	5	2	26	49
Utvalg kultur, idrett og samf.dialog	71	18	0	12	121	11	0		5	120	19	1		11
Utvalg for miljø og utbygging	173	50	2	29	194	71	11		39	202	67	11		38
Utvalg for helse og velferd	77	20	3	6	66	19	7		22	62	18	2		26
Utvalg for oppvekst og utdanning	69	20	3	8	78	30	5		10	75	17	3		19
Utvalg for arbeidsliv og lønn	22	8	0	0	36	7	2		3	36	6	1		8
Finnøy kommunedelsutvalg	0	0	0	0	38	8	0		4	56	7	0		12
Rennesøy kommunedelsutvalg	0	0	0	0	36	14	0		6	53	12	0		15
Storhaug kommunedelsutvalg	39	4	0	0	43	18	0		4	59	15	0		8
Eiganes og Våland kommunedelsutvalg	38	4	0	0	44	2	0		2	50	19	0		2
Hillevåg kommunedelsutvalg	35	10	0	0	44	6	0		2	54	3	0		4
Hinna kommunedelsutvalg	41	2	0	0	42	9	0		2	53	10	0		2
Hundvåg kommunedelsutvalg	25	8	0	0	33	9	0		2	55	12	0		1
Madla og Kvernevik kommunedelsutvalg	39	2	0	0	36	9	0		4	45	2	0		5
Tasta kommunedelsutvalg	29	6	0	0	28	3	0		2	38	12	0		6
Funksjonshemmedes råd	90	0	0	1	123	14	0		7	142	8	0		10
Eldrerådet	73	0	0	0	63	2	0		7	65	0	0		10
Innvandrerrådet	96	0	0	0	72	1	0		3	92	0	0		7
Ungdommens kommunestyre	10	0	0	0	8	0	0		0	23	0	0		8
Studentrådet i Stavanger	15	4	0	0	10	1	0		0	14	0	0		1
Stavanger klagenemnd	81	0	0	0	48	0	0		0	82	0	0		0
SUM	1585	223	31	141	1785	317	68	10	182	1969	263	39	26	279

*Vi har brukt benevnelsene på råd og utvalg som ble fastsett fra høsten 2019.

**Utvalg for arbeidsliv og lønn omfatter i 2019 saker fra to tidligere utvalg: Kommunalstyret for administrasjon og kommunalstyret for lønn.

I tabell 4 har vi vist forskjeller mellom summeringer i tabell 3 og tall oppgitt i Stavanger kommunes årsrapport for 2021. Den mest iøynefallende observasjonen er at de sist innhentede tallene viser en økning på 432 saker fra 2019 til 2021, mens årsrapporten viser en nedgang på 256. Det er spesielt utviklingen i antall saker til behandling som viser motsatt trend.

Dessuten viser årsrapporten høyere tall for alle sakstyper enn de sist innhentede tallene. Den nærliggende forklaringen på det, er korrigeringer for saker som er flyttet mellom møter. Altså at en sak som er flyttet fra et møte til et annet – og gitt nytt saksnummer – bare teller én gang.

Tabell 4. Oversikt over politiske saker siste 3 år (kilde: Årsrapport 2021 og Politisk sekretariat).

	2019	2020	2021	Endring 2019-2021
Tall hentet fra Årsrapport for 2021				
- Antall behandlede saker	1976	1886	1708	-268
- Antall stilte spørsmål	264	355	271	+7
- Antall interpellasjoner	40	89	45	+5
SUM saker årsrapport	2280	2330	2024	-256
Tall fra ny telling av saker våren 2022				
- Antall behandlede saker	1585	1785	1969	+384
- Antall stilte spørsmål	223	317	263	+40
- Antall interpellasjoner	31	68	39	+8
SUM saker ny telling	1839	2170	2271	+432

Håndteringen av koronapandemien i 2020 og 2021 har medført en kombinasjon av avlyste politiske møter, ekstraordinære møter og i en del tilfeller fjernmøter i stedet for ordinære fysiske møter.¹⁹ Mye tid og ressurser har gått med til håndteringen av pandemien i administrasjon og tjenester. Likevel har det vært om en økning i antall saker om 2021 sammenlignet med 2019.

Det hører også med at kommunedirektøren ble delegert adgang til å avgjøre flere høringsuttalelser av ikke-prinsipiell karakter da nytt delegeringsreglement ble vedtatt i 2019. Det trekker i retning av en nedgang – om enn begrenset - i antall behandlede saker.

En mulig forklaring på økningen i antall spørsmål og interpellasjoner – i hvert fall for noen av de seks hovedutvalgene – er fjerningen av de tidligere arbeidsutvalgene. Saker som før ble oppklart i arbeidsutvalgene kan i stedet ende opp som spørsmål.

At også antallet saker til behandling øker, kan ha sammenheng med kommunesammenslåingen 1.1.2020, og at det på generelt grunnlag blir generert flere saker i den nye kommunen. Med i denne sammenhengen hører også de to nye kommunedelsutvalgene i Rennesøy og Finnøy.

2.3 FOLKEVALGTES INNSYNSMULIGHETER

Stavanger kommune har tilrettelagt for at de folkevalgte kan ha oversikt og i noen grad kunne følge med på administrasjonens oppfølging av politiske saker. Nedenfor er vist en oversikt over hvilke formelle muligheter de folkevalgte har for å følge med på saksgangen.

¹⁹ Fra 12. mai 2020 var det oppstart av fysiske møter i politiske utvalg, i tråd med gjeldende retningslinjer for å hindre smittespredning. Kommunedelsutvalgene og rådene fikk gjenopptatt sine møter i juni 2020.

Tabell 5. Oversikt over hvilke formelle muligheter folkevalgte har for å innhente informasjon om oppfølgingen av politiske saker (kilde: Stavanger kommune).

Løsning	Hvem har tilgang...	Tilgang til hva...	Ansvarlig	Innsyn i oppfølging?
OpenGov360 / politikknetsiden	Folkevalgte, innbyggere, ansatte	Politiske saker (saksdokumenter, behandling, møteprotokoll)	Innbygger- og samfunnskontakt – politisk sekretariat	Informasjon om oppfølging av politiske saker kan fremgå av saksframlegg, andre saksdokumenter og gjennom tilbakerapportering om framdrift/status i saker
eInnsyn	Folkevalgte, innbyggere, ansatte	Politiske saker fra OpenGov-løsningen. Skal koples til postlista	Innovasjon og støttetjenester - Byarkivet	Mer informasjon om oppfølging enn dagens OpenGov når innsynsløsningen koples til postlista.
eMeetings	Folkevalgte i de møtene de er representert	Til dokumenter unntatt offentlighet (skjermet i OpenGov) samt annen dokumentasjon	Innbygger- og samfunnskontakt – politisk sekretariat	Gir innsikt i oppfølgingen i saker i den grad sakspapir unntatt offentlighet omhandler dette.
OpenGov-cases	Folkevalgte, innbyggere	Eksposering av plan, bygg og delingssaker med full tilgang til dokumentasjonen	Innbygger- og samfunnskontakt	Offentlig dokumentasjon i bygge-, plan- og delingssaker som ligger i Public 360
Folkevalgtes innsynsrett	Folkevalgte (kommuneloven § 11-13)	Alle saksdokumenter i enkeltsaker etter søknad	Innbygger- og samfunnskontakt – politisk sekretariat	I prinsippet tilgang til alt administrasjonen har gjort for å følge opp politiske saker.
Spørsmål og interpellasjoner	Folkevalgte	Opplysninger om de saksforhold spørsmålene omfatter	Innbygger- og samfunnskontakt – politisk sekretariat	Vil kunne gi innsikt i oppfølgingen av politiske vedtak i den grad spørsmålene har et slikt siktemål

OpenGov360 er kommunens nettside med oversikt over politiske møter og tilhørende saks- og møtedokumenter. Med kommunesammenslåingen i 2020 stod Nye Stavanger overfor fire sak og arkivløsninger der alle disse publiserte på fire ulike løsninger på nett.²⁰ Dette opplevdes som veldig fragmentert og lite brukervennlig. Det kunne ikke søkes på tvers av løsninger. Dessuten er søkemulighetene i OpenGov ikke de beste. Dermed kan det være utfordrende å få oversikt over saker som har vært til behandling flere ganger over lengre tid. I følge flere av de folkevalgte vi har intervjuet, gjør dette det mer utfordrende å holde tråden i et lengre saksforløp.

Den nye løsningen eInnsyn skal etter planen etter hvert erstatte OpenGov360-løsningen. Fordelen med eInnsyn i forhold til de fire eldre løsningene er ifølge prosjektleder at du kan søke på tvers, og det er bedre søkealternativer og større sannsynlighet for at du finner frem selv om du ikke vet når saken ble tatt opp. Den andre fordelen er at når kommunen får publisert offentlig journal

²⁰ De fire er: Public360 Stavanger publiserte til OpenGov Stavanger, Public360 Rennesøy publiserte til OpenGov Rennesøy, Acos websak Finnøy publiserte til AcosInnsyn og ESA Stavanger publiserte til en Prokom løsning.

også, kan en gå via den politiske saken og videre inn i sak og arkivsaken og se om det er gjort noe nytt (på postlistene). Da vil politisk behandling og offentlig journal henge sammen på en bedre måte. En folkevalgt vil kunne søke opp den politiske saken de er interessert i, finne den informasjonen som per i dag er registrert i OpenGov-løsningen, men i tillegg etter hvert få innsyn i evt. korrespondanse i saken inn/ut av kommunen, altså det som registreres på postlista. Einnsyn vil dessuten videreutvikles jevnlig ved at den inngår i en nasjonal fellesløsning.²¹

Fungerer einnsyn etter intensjonen, vil folkevalgte enklere kunne få innsyn i offentlig tilgjengelige saksdokumenter i saker de er opptatt av. Når einnsyn etter hvert blir koplet mot postlista og inn/ut korrespondanse i saken, vil altså de folkevalgte ha tilgang til det som ligger offentlig i dagens OpenGov-løsning, postlista og evt. dokumenter unntatt offentlighet i de utvalg de deltar i. Totalt sett vil de ha tilgang til noe mer informasjon enn dagens ordninger som følge av koplingen mot postlista.

Kommuneloven §11-13 fastsetter at alle kommuner skal vedta et reglement om folkevalgtes innsynsrett i saksdokumenter til informasjon om saker som er under behandling. Stavanger kommunestyre vedtok sitt reglement om folkevalgtes innsynsrett 15.06.2015, sak 105/15, se [lenke](#). Intervjuer med folkevalgte og i Politisk sekretariat tyder på at denne innsynsmuligheten i liten grad er brukt. Innbyggere har også rett til innsyn, noe som er lovhjemlet i flere lover, bl.a. grunnloven. Omfanget av slike innsynsbegjæringer er relativt omfattende.²²

Vi har inkludert spørsmål og interpellasjoner blant de muligheter som de folkevalgte har for å sjekke status og framdrift i saker de er opptatt av. Noen av de folkevalgte peker i intervju på at fjerningen av AUene har ført til en økning i spørsmål. Grunnen er ifølge disse at saksforhold som før ble drøftet i AUene, og som ble oppklart der, nå i større grad ender som formelle spørsmål.

Vi har så langt vært opptatt av de formelle muligheter de folkevalgte har for selv å følge med på administrasjonens oppfølging av politiske saker. Som vi skal komme tilbake til, blir de også på forskjellig vis informert av kommunedirektøren gjennom ulike former for tilbakerapportering.

I intervjuer er det også vist til mer uformelle måter for de folkevalgte å undersøke status i saker på. Folkevalgte og ansatte omgås, og det kan utveksles informasjon muntlig om saker som administrasjonen har til oppfølging. Det kan også være snakk om folkevalgte som tar kontakt med saksbehandler, fortrinnsvis der også kommunaldirektør blir informert. Dette er kun noen eksempler som har kommet fram i intervjuene, og vi har ikke tilstrekkelig med data til å si noe generelt om hvor utbredt de uformelle kontaktene er mellom politikk og administrasjon.

²¹ Foreløpig er saker fram til 2016 lagt inn i einnsyn fra OpenGov-løsningen, se <https://einnsyn.no/>

²² Det vises til innlegg holdt av arkivsjefen i Stavanger kommune om Offentlighet og innsyn i Stavanger kommune holdt for kontrollutvalget 20.06.2022.

2.4 OPPSUMMERING OG VURDERINGER

I dette kapitlet har vi undersøkt problemstillingen «*Hvor stort er omfanget av politiske saker og hvordan har saksmengden utviklet seg over tid?*». Dette er i hovedsak en beskrivende problemstilling. Det finnes ingen målestokk for å vurdere saksomfanget utover å sammenligne med andre noenlunde like store kommuner. Bærum kommune har formannskapsmodell og hovedutvalg som Stavanger og et innbyggertall som ikke ligger så langt unna Stavangers.

Omfanget av politiske saker – målt ved antall behandlinger - har økt med over 20 prosent de siste tre årene i Stavanger. I 2019 var omfanget av *saker til behandling, spørsmål og interpellasjoner og tekstvedtak* 1962 mens det i 2021 hadde økt til 2364. For alle disse sakstypene var det en økning fra 2019 til 2021.

For 2021 foretok politisk sekretariat en manuell optelling av antall *oversendelsesforslag* basert på registreringer i møteprotokollene. Optellingen viste 330 forslag. Dette er forslag som fremmes i forbindelse med behandling av saker, og er ikke egne saker, men krever i mange tilfeller oppfølging fra kommunedirektøren. Oppfølging kan skje ved at flere forslag besvares i en og samme sak. Per i dag vet vi ikke om slike forslag øker, minker eller har holdt seg stabilt over tid.

Vi har sammenlignet antall *behandlede saker* i ulike politiske utvalg, styrever og råd i Stavanger med tall fra Bærum kommune de siste 3 årene. Vi registrerer at det behandles flere politiske saker i Stavanger enn i Bærum. I treårsperioden 2019-2021 ble det i Stavanger behandlet totalt 5339 saker mot 3854 saker i Bærum kommune. *Det gir en forskjell på 1485 saker, eller nesten 39 prosent.* Den viktigste forklaringsfaktoren er kommunedelsutvalgene i Stavanger som Bærum kommune ikke har. Den nest viktigste er at de seks hovedutvalgene i Stavanger behandler flere saker enn det færre utvalg i Bærum kommune gjør. Sannsynligvis «vandrer» også de politiske sakene mer i Stavanger enn Bærum fordi det er flere politiske utvalg og råd. Det kan sikre bedre involvering, men også lengre beslutningsprosesser. Blant annet er kommunedelsutvalgene høringsinstans i en rekke saker som berører kommunedelen.

I Stavanger var antallet saker til behandling i 2021 i *kommunedelsutvalgene* 463 saker mot 246 i 2019 og 344 i 2020. Fra 2019 til 2021 er økningen på nesten 90 prosent. Både opprettelsen av to nye kommunedelsutvalg, Rennesøy og Finnøy, samt en økning i antall saker til behandling i de øvrige, forklarer denne veksten.

Antall *tekstvedtak* økte fra 69 vedtak i forbindelse med HØPen for 2018-2021 til 104 vedtak ved behandling av HØPen for 2021-2024 for så å bli redusert til 93 vedtak i forbindelse med siste HØP for 2022-2025. Antall tekstvedtak som restanse fra tidligere HØPer har de to siste årene ligget litt høyere enn de tre forrige årene.

I 2019 ble det stilt totalt 254 *spørsmål og interpellasjoner*, i 2020 395, og i 2021 328, en økning på nærmere 30 prosent om vi sammenligner 2019 med 2021. Den prosentvise største økningen har kommet i kommunedelsutvalgene. I 2019 ble det stilt 36 spørsmål totalt i de daværende sju

bydelsutvalgene, mens antallet var kommet opp i 92 i 2021, ikke så langt unna en tredobling. I 2020 var antallet spørsmål i disse utvalgene 78.

Av de seks hovedutvalgene er omfanget av saker størst i Utvalg for miljø og utbygging (UMU). Utvalget har flest saker til behandling (sammen med Utvalg for by- og samfunnsutvikling), flest oversendelsesforslag og flest spørsmål/ interpellasjoner. 30 prosent av saker til behandling i hovedutvalgene i 2021 ble behandlet i UMU. Av oversendelsesforslag i hovedutvalgene samme år ble drøyt 40 prosent fremmet i UMU. Av spørsmål og interpellasjoner i de seks hovedutvalgene, stod UMU alene for 44 prosent av disse. Det hører med til historien at Bymiljø og utbygging også er det tjenesteområdet som følger opp mange av tekstvedtakene.

Det er ikke lett å forklare veksten i politiske saker i Stavanger. Én forklaring kan være kommunesammenslåingen 1.1.2020, i den forstand at den nye kommunen genererer flere politiske saker. Vi registrerer imidlertid at Bærum kommune også har en vekst i antall saker uten å ha vært gjennom en kommunesammenslåing. Begge kommuner har også vært gjennom to år med pandemi hvor mye ressurser er gått med til å håndtere denne. Det skulle snarere ført til at omfanget av politiske saker gikk ned disse to årene sammenlignet med 2019.

Innledningsvis i kapitlet formulerte vi to revisjonskriterier for å kunne vurdere enkelte sider ved håndteringen av politiske saker: *At kommunen har oversikt over omfanget av politiske saker og at det tilrettelagt for at folkevalgte på eget initiativ kan følge med i saksgangen.*

Vi har i rapporten benyttet statistikk som politisk sekretariat har innhentet og bearbeidet. Pt. er dette de best kvalitetssikrede tallene. Det er avvik mellom statistikken vist i denne rapporten og tall oppgitt i årsrapporten for Stavanger kommune for 2021. Blant annet viser årsrapporten en nedgang i behandlede saker, mens tallene i denne rapporten viser en økning. Det er også noen mindre avvik i forhold til de tall som ble lagt fram for kommunestyret i forbindelse med saken om evaluering av fjerningen av arbeidsutvalgene i hovedutvalgene (sak 32/22). Disse avvikene skyldes tellemåten. I de tall som her presenteres telles én sak kun én gang selv om den kan være flyttet fra et møte til et annet. Brukes saksnummereringen fra sakslistene vil denne kunne inneholde saker som er blitt flyttet fra et møte til et annet, altså at de blir telt to eller flere ganger.

For oversendelsesforslag forelå det ingen tall. Manuell gjennomgang av et stort antall møteprotokoller for å kartlegge disse forslagene krever mye tid. Mange av forslagene krever at kommunedirektøren kommer tilbake med et svar på hvordan de er håndtert. Så selv om forslagene ikke er egne saker, krever de ofte oppfølging – og dermed ressurser til oppfølging. Det bør vurderes på sikt å få på plass et system som også registrerer oversendelsesforslag. Det vil gjøre det mulig å kunne følge med på omfanget av slike forslag over tid.

Det andre revisjonskriteriet er i hvilken grad Stavanger kommune har tilrettelagt for at de folkevalgte kan følge med i saksgang og oppfølging av saker. Oppfølgingen av politiske saker er et administrativt anliggende. Samtidig har de folkevalgte et legitimt behov for å ha best mulig oversikt over vedtak som gjøres i en sak, og hvordan disse følges opp som del av sin demokratiske kontroll- og tilsynsrolle. De må kunne spørre kommunedirektøren eller få opplysninger i saker for å få vite hvordan det går med saker de er opptatt av.

Per i dag gir politikknetsiden (OpenGov360), eInnsyn som er under innføring, eMeetings, folkevalgtes innsynsrett etter kommuneloven, samt ordningen med spørsmål/interpellasjoner, muligheter for de folkevalgte til å spørre om og følge med på hvordan saker blir fulgt opp.

Den nye løsningen eInnsyn skal etter planen erstatte OpenGov360-løsningen. Fungerer eInnsyn etter intensjonen, vil folkevalgte enklere kunne få innsyn i offentlig tilgjengelige saksdokumenter i saker de er opptatt av. Når eInnsyn etter hvert blir koplet mot postlista og inn/ut korrespondanse i saken, vil altså de folkevalgte ha tilgang til det som ligger offentlig i dagens OpenGov-løsning, til postlista og evt. dokumenter unntatt offentlighet i de utvalg de deltar i. Totalt sett vil de ha tilgang til noe mer informasjon enn dagens ordninger som følge av koplingen mot postlista. Det er imidlertid for tidlig å felle en dom over eInnsyns-ordningen. Først må den implementeres fullt ut. Så kan erfaringer høstes og evaluering kan gjøres opp mot intensjonene med ordningen.

Anbefalinger:

- *Gjøre en sjekk av rutinene for saksregistrering for å sikre seg at den har korrekt oversikt over antall politiske saker som har vært til behandling.*
- *Få på plass en rutine som gjør det mulig å holde oversikt over omfanget og utviklingen i antall oversendelsesforslag.*

3 ADMINISTRASJONENS RUTINER

3.1 INNLEDNING OG REVISJONSKRITERIER

I dette kapitlet besvares problemstillingen: *Hva slags system og rutiner har administrasjonen for oppfølging og iverksetting av politiske vedtak?*

Forrige kapittel viste omfanget av politiske saker som initieres, forberedes og behandles politisk i Stavanger kommune. Politiske vedtak og saker som medfører oppfølging i administrasjonen, utgjør det politiske oppdraget som administrasjonen skal omsette til praksis. Det krever rutiner som klargjør ansvar og sikrer effektivitet i oppfølgingen, samt gir god internkontroll som forebygger at det glipper i oppfølgingen av de folkevalgtes vedtak. Flere saker kan ha konsekvenser for administrasjonens kapasitet, og betyr at administrasjonen i større grad må gjøre prioriteringer i sin oppfølging av politiske vedtak.

Vi har i første del av dette kapitlet kort beskrevet administrasjonens rutiner og erfaringer med oppfølging av ulike typer saker. Dernest viser vi hvilke erfaringer et utvalg sentrale politikere har med administrasjonens oppfølging. Til slutt gjør vi en vurdering av hvor godt administrasjonens rutiner for oppfølging fungerer, der vi også peker på et mulig forbedringsområde. Rutiner og system for oppfølging av politiske saker er relativt komplekst i Stavanger kommune, og kartleggingen har ikke ambisjon om å gi et fullstendig bilde av dagens situasjon.

Som nevnt i kapittel 1, pålegger kommuneloven kommunedirektøren å påse at saker som legges frem for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og at vedtak iverksettes uten ugrunnet opphold. Dette forutsetter at kommunens administrasjon ikke bare har tilstrekkelige rutiner, men også har en klar forståelse av sitt ansvar for lojal iverksetting av politiske vedtak uten ugrunnet opphold. Forvaltningen i Norge i stat, fylkeskommuner og kommuner, har lojalitetsplikt ovenfor de vedtak som blir fattet i folkevalgte organ med mindre de strider mot norsk lov.

Foruten lojalitet, vil velfungerende internkontroll kunne forebygge at det oppstår glipper i oppfølgingen av politiske saker. Etter kommuneloven § 25-1 er internkontrollens hensikt å sikre at lover og forskrifter følges. Bestemmelsene i § 25-1 tydeliggjør kommunedirektørens ansvar både for å ha tilstrekkelig kontroll, og et krav om en prosess for å sikre kontroll. Det innebærer å identifisere eventuell risiko, overvåke og avdekke eventuelle avvik og lukke påviste avvik gjennom tiltak og dokumentere internkontrollen. Denne prosedyren kan gi grunnlag for å evaluere og eventuelt forbedre rutiner og systemer.

Dagens regelverk stiller ikke krav til bestemte systemer og rutiner som må eksistere for å sikre god internkontroll med at politiske vedtak blir iverksatt. Hva som skal til for at systemer og rutiner sikrer betryggende internkontroll kan for eksempel variere ut fra kommunens størrelse, mellom sektor- og tjenestoområder, i forhold til aktuelle utfordringer og pågående reformer. Samtidig er det klart at store kommuner har andre behov enn små og oversiktlige kommuner.

I forbindelse med iverksetting av vedtak er det en rekke risikomomenter som kan tenkes å hindre eller vanskeliggjøre at administrasjonen setter politiske vedtak ut i livet. En risiko kan være at administrasjonen overser eller glemmer et vedtak, og at iverksettingen glipper. En annen risiko er at administrasjonen misforstår intensjonen til et vedtak, og ender opp med å iverksette noe annet enn det kommunestyret har bedt om. I kommunens forskjellige tjenestoområder og sektorer vil det være forskjellige faktorer som vil påvirke risikoen for at kommunestyrets vedtak ikke blir iverksatt som vedtatt. Kommunens systemer og rutiner for iverksetting av vedtak bør derfor bygge på en forståelse av hvor de mest alvorlige risikoene for manglende eller feilaktig iverksetting av vedtak er, og ta sikte på å redusere denne risikoen.

Internkontrollen generelt, og systemer og rutiner for iverksetting av vedtak spesielt, bør derfor være tilpasset den enkelte kommunes behov for å være hensiktsmessig. Det kan, og bør gjøres gjennom å basere rutiner for oppfølging av politiske vedtak på risikovurderinger. Jo større en organisasjon er, desto større er behovet for standardisering av systemer og rutiner for å sikre betryggende internkontroll. Altså bør kommunen ha dokumenterte systemer og rutiner som skal sikre iverksetting av vedtak, og gjøre risikovurderinger. En risiko, i vår sammenheng, må forstås som sannsynligheten for at det kan glippe i oppfølgingen.

På bakgrunn av gjennomgangen over utleder vi følgende revisjonskriterium:

- Administrasjonen har system og rutiner som sikrer oppfølging av politiske saker.

3.2 ORGANISERING OG ADMINISTRATIVE RUTINER

I en stor og spesialisert kommune som Stavanger, har mange aktører en rolle i oppfølgingen av politiske vedtak. Vi har gitt en kortfattet beskrivelse av noen av disse instansene nedenfor:

- **Kommunedirektøren** godkjenner saker til kommunalutvalget, formannskapet og kommunestyret. Store og kompliserte saker følges gjerne opp i kommunedirektørens lederteam. Ordfører, kommunedirektør og politisk sekretariat har ukentlige koordineringsmøter hvor administrasjonens oppfølging av politiske saker kan være et tema. Det lages saksliste på forhånd slik at kommunedirektøren har anledning til å innhente nærmere opplysninger til selve møtet. I møtene kan det også avklares hvem av ordfører eller kommunedirektør som skal besvare eventuelle interpellasjoner eller skriftlige spørsmål som er fremmet i formannskapet eller kommunestyret. Innhenting av svar på spørsmål, interpellasjoner og oversendelsesforslag ivaretas av saksbehandler hos kommunedirektøren, gjerne i samarbeid med ass. kommunedirektør. Relevante tjenestoområder blir bedt om å gi innspill der tilbakemeldingen som gis er skriftlig. Med bistand fra Økonomi og organisasjon er det under utprøving et digitalt støtteverktøy som skal gjøre oppfølgingen av spørsmål, interpellasjoner og oversendelsesforslag i kommunalutvalget, formannskapet og kommunestyret enklere og mer effektivt.

- **Økonomi og organisasjon** har ansvar for å gi stabs- og støttetjenester innenfor økonomi, eierskap, anskaffelser, organisasjonsutvikling, HMS, HR og arbeidsgiverprosesser, forhandling, kvalitet og internkontroll. Området skal bidra til utvikling og styring av Stavanger kommune, og utarbeider strategier, planer og styringssystemer. Internkontroll generelt og rapportering til politisk nivå ligger her. Avdeling Økonomi og eierskap utarbeider og følger opp handlings- og økonomiplaner. Blant oppgavene inngår plan for oppfølging av tekstvedtak og tertial- og årsrapportering, samt koordinering av arbeidet med årsrapport. Avdeling for Kvalitet og internkontroll har et overordnet ansvar for å etablere, utvikle og følge opp kommunens system for internkontroll, kvalitet og styring. Plan for oppfølging av tekstvedtakene legges fram for formannskapet i februar året etter at ny handlings- og økonomiplan er vedtatt. Denne omfatter nye og utestående tekstvedtak fra tidligere handlings- og økonomiplaner, jf. oversikt vist i kapittel 2. Det angis tidsfrist for når de vil følges opp og på hvilken måte de er planlagt fulgt opp. For gjennomføringen av noen av tekstvedtakene er det ikke behov for egen politisk behandling. Disse effektueres av kommunedirektøren, slås sammen med andre saker eller følges opp i ordinære års- og tertialrapporter (egen sak om oppfølging tekstvedtak fra 2022).

- **Politisk sekretariat** i tjenesteområdet innbygger- og samfunnskontakt har en viktig rolle. Enheten skal opprettholde og videreutvikle saksflyten mellom administrasjonen og de folkevalgte organene. De mottar alle politiske saker via Public 360, lager dagsorden for behandling av sakene i politisk møte, og protokollfører hva som ble vedtatt eller sagt på møtet, som deretter legges på saken og sendes til administrasjonen for oppfølging. Sekretariatet får tilsendt alle spørsmål og interpellasjoner. Sekretariatet har ansvar for å route dem videre, til f.eks utvalgsleder. Politisk sekretariat bistår dessuten i saker knyttet til prosedyrer og saksgang i de folkevalgte organene og gir råd, veiledning og informasjon til folkevalgte, administrasjon, presse og publikum om vedtak og saker. Også ajourhold og videreutvikling av kommunens politikk og demokratisider på www.stavanger.kommune.no hører med til oppgavene lagt til politisk sekretariat. To utviklingsprosjekt blir koordinert av politisk sekretariat. Det gjelder utvikling av et digitalt støttesystem som etter hvert kan erstatte dagens PA-liste i excel-format. Det gjennomføres også et prosjekt for å digitalisere de politiske møtene. Det er utarbeidet kravspesifikasjon og tilbud innhentes sommeren 2022. Et «bør-krav» i kravspesifikasjonen er tilbud på et digitalt system som kan gjøre oppfølgingen av ulike politiske saker mer oversiktlig og enklere enn dagens løsninger.

- **Stavanger byarkiv** i Innovasjon og støttetjenester har ansvar for kommunens felles dagligarkiv, tar imot eldre og avsluttede saker, og har systemansvaret for Public 360 og Public Oppvekst. Alle saker registreres i public, og arkivet kontrollerer at sakene formelt blir avsluttet i sak og sakarkivet. Arkivet gir råd og veiledning om bruk av Public 360, blant annet om avslutning av saker. Det er også tilgjengelig kursmaterieell og veiledere. Internt i byarkivet er det Seksjon for arkivdanning og postmottak som oppretter sakene i arkivet, og er hovedpostmottaket til Stavanger kommune. Seksjonen registrerer innkommende arkivverdig post, og sender post som ikke skal registreres videre til virksomhetene via kommunens internbud. Seksjonen tar seg også av dokumentasjon fra e-skjema, e-postmottak, arkivbegrensning og dokumentfangst, kvalitetskontroll og publisering av postlistene. Seksjon for system og utvikling har driftsansvar for Public 360

og Public Oppvekst. Seksjonen har også ansvaret for rutiner, opplæring, og utvikling av systemene. Seksjon for bevaring og formidling er kommunens arkivdepot. Bevaringsverdig arkivmateriale fra alle avdelinger, enheter og virksomheter skal avleveres til Stavanger byarkiv når det ikke lenger er i bruk. Stavanger byarkiv koordinerer blant annet prosjektene om EInnsyn og digitalisering av eldre politiske saker.

- **Tjensteområdene** følger opp politiske saker når de er behandlet politisk. De fleste tekstvedtak, spørsmål, interpellasjoner og oversendelsesforslag og ordinære saker til behandling har en eller annen link til ett eller flere av tjensteområdene. Som vi så i forrige kapittel er omfanget av saker skjevt fordelt. Særlig Bymiljø og utbygging har svært mange saker som skal følges opp av tjensteområdet. Selve saksgangen følger prinsippet om fullført saksbehandling: Ën sak – Ën sakseier – Ën saksansvarlig. «Sakseier» betyr at Ët tjensteområde er eier av saken og andre tjenester må koordinere seg med sakseier. Saksansvarlig har ansvar for hele saksforløpet – fra registrering av en sak til å avslutte saken. De interne oppfølgingsrutinene i det enkelte tjensteområde varierer noe, og vi har sett nærmere på tre av områdene. Oppvekst og utdanning utarbeider til hvert møte i Utvalg for oppvekst og utdanning oversikt over saker som er eller skal fremmes til behandling. Oppfølging av oversendelsesforslag legges frem som referatsak. I «sak over sakene» fremgår prioritering og framdrift for pågående saker og nye saker som kommer. Mange saker er bestillinger av saker til politisk behandling som direktøren redegjør for hvordan følges opp. Blant annet redegjøres det for håndteringen av tekstvedtak i HØPen som angår tjensteområdet. I tillegg til bestillinger fra politikk, leverer tjensteområdet på faste, årlige saker som kvalitetsmeldinger, barnehagebruksplan osv. i tillegg til innspill til HØP, årsmeldinger og tertialrapporter. Også Bymiljø og utbygging (BMU) lager saksoversikt til hvert møte der det redegjøres for status i ulike saker og svar på oversendelsesforslag. Det gis også oversikt over planlagte saker til UMU. Her inngår bestillinger fra politisk nivå, blant annet oppfølging av tekstvedtak på BMUs ansvarsområde, og ordinære saker som er initiert av BMU. By- og samfunnsplanlegging utarbeider ikke den type oversikter som BMU og Oppvekst og utdanning gjør. Utvalg for by- og samfunnsutvikling behandler et stort antall saker etter plan- og bygningsloven. Under referatsaker får de folkevalgte i utvalget oversikt over saker avgjort administrativt etter delegert fullmakt (hav-/landbrukssaker, delingssaker ol.).

I neste tabell er den politiske og administrative beslutningsprosessen i Stavanger kommune inndelt i faser med en kort og overordnet beskrivelse av den enkelte fase. Her har vi også inkludert initiativfasen og utredningsfasen for å få et helhetlig blikk på saksgangen.

Tabell 6. Grovriss av den politisk-administrative saksgangen i Stavanger kommune.

Faser	Beskrivelse
Initiativ til ny sak	<ul style="list-style-type: none"> - Behovet for å utarbeide ei sak kan komme fra... <ul style="list-style-type: none"> o sentrale myndigheter o lokale politiske vedtak/ bestillinger o administrasjonens initiativ/ behov o innbyggere; søknader, innbyggerinitiativ - Ofte vil saksbehandler fange opp saker innenfor eget ansvarsområde. - Saken registreres i sak- og sakarkivet Public 360.
Saken utredes	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunedirektøren og kommuneadministrasjonen forutsettes å utarbeide et forsvarlig rettslig og faglig grunnlag for å treffe vedtak i saken. - Dersom kommunestyret skal legge føringer på kommunedirektøren, skal det skje i form av «vedtak», jf. ny kommunelov. Det utelukker ikke evt. møter ol. for å koordinere/samskape i enkeltsaker med politisk nivå. - Ordfører eller kommunedirektør utarbeider svar på evt. innmeldte skriftlige spørsmål eller interpellasjoner som skal behandles på kommende møter.
Innmelding av saker	<ul style="list-style-type: none"> - Saken meldes klar for politisk behandling etter godkjenninger i Public 360. - Koordineringsmøter ordfører, kommunedirektør, politisk sekretariat. - Samlet oversikt over kommende politiske saker lages i PA-fila og det gjennomføres regelmessige PA-møter for å orientere sentrale folkevalgte. - Kommunaldirektørene orienterer «sitt» hovedutvalg enten gjennom en egen sak eller på andre måter om kommende politiske saker til utvalget.
Politisk behandling	<ul style="list-style-type: none"> - Politisk sekretariat mottar alle politiske saker via Public 360 og lager dagsorden for behandling av sakene i politisk møte. - Utvalgssekretærene protokollfører hva som ble foreslått og vedtatt på møtet. - Møteprotokoll/vedtak sendes til saksansvarlig for oppfølging
Oppfølging av sakene	<ul style="list-style-type: none"> - Ulike typer saker har tilpassede rutiner for oppfølging: <ul style="list-style-type: none"> o Ordinære vedtak meldes til saksansvarlig/ leder(e) i Public 360 for videre oppfølging og effektivering. o Tekstvedtak har egen oppfølgingsplan og rapporteringsrutiner. o Oversendelsesforslag i kommunalutvalget, formannskapet og kommunestyret besvares i saker til kommunalutvalget. o Uprøving av støtteverktøy for oppfølging av spørsmål, interpellasjoner, oversendelsesforslag stilt/fremmet i kommunalutvalget, FSK og KS. o Tilpassede oppfølgingsrutiner i tjenesteområdene.
Tilbake-rapportering, læring, justering	<ul style="list-style-type: none"> - Ulike typer saker har tilpassede rutiner for tilbakerapportering: <ul style="list-style-type: none"> o Vedtaksoppfølging i tertialer, årsrapport, rapportering mot arbeidsprogram og orienteringer i enkeltsaker. o Tekstvedtak med egen tilpasset rapportering. o Oversendelsesforslag i kommunalutvalget, FSK og KS med rapportering til kommunalutvalget. o Egne saker i noen av tjenesteområdene om status/framdrift i enkeltsaker, spørsmål/interpellasjoner, saker til behandling. - Koordineringsmøter ordfører, kommunedirektør, politisk sekretariat for statusrapportering, avklare forståelse av vedtak ol.

3.3 ERFARINGER SETT FRA ADMINISTRASJONEN

Vi har i forbindelse med intervjuene på administrativ side, tatt opp spørsmål om Public 360 som verktøy for oppfølging av politiske saker, og om det er behov for eventuelle støtteverktøy.

Alle er opptatt av at prinsippet om fullført saksbehandling skaper et desentralisert og individuelt ansvar for oppfølgingen av mange politiske saker. Det hviler tungt på saksbehandler, også i saker hvor hovedeier av saken skal koordinere med andre tjenester, eller aktører utenfor kommunen. Oversiktsbildet blir dermed krevende. Public oppfattes blant de fleste å ikke være et tilstrekkelig godt verktøy i forhold til saksoppfølgingen. Det ajourføres heller ikke alltid av saksbehandlerne.

Vi får opplyst at de færreste lederne prioriterer noe utstrakt kontrollregime fra ledelsens side på å formelt avslutte og arkivere slutførte saker. Som en av de intervjuede sa det: *«Arkivering havner nok litt nede på lista i en svært travel hverdag for mange. Før ble vi purret opp av arkivet, både saksbehandlere og ledere. Nå er det opp til den enkelte å avslutte, og gi melding til arkivet.»* Flere peker på at tidligere utkjøring av restanselister fra arkivets side var et lederincentiv til å ta en gjennomgang overfor egne saksbehandlere, særlig de med mye saker og lite avsluttet.

De nye rutineene for oppfølging av tekstvedtakene får stort sett positiv tilbakemelding fra de intervjuede. Tekstvedtakene er lagt inn i «portalen» som brukes i forbindelse med virksomhetsstyring etc. Det sendes ut oppdrag til tjenestestedene hvor det fremgår hovedansvar og bidragsansvar. De med hovedansvar og delansvar har tilganger, og kan føye til nye opplysninger i saken. Det klargjør ansvar for koordinering og framdrift. Flere har omtalt det som et bra system. En mulighet, som en av de intervjuede peker på, er å benytte dette systemet for oppfølging av tekstvedtakene som mal for oppfølging av andre sakstyper fra politikk.

Flere av de intervjuede, peker på at utvikling av et nytt støtteverktøy er én side ved saken. Det vil koste penger, og implementering og opplæring vil kreve tid. En annen side, er at det trengs ansatte som skal legge inn informasjon i et nytt system og ta ut gammel informasjon. Ett spørsmål er hvem dette skal være. Også dette vil måtte avklares. Faren, som enkelte peker på, er at et nytt støttesystem vil kreve mye av den informasjonen som allerede skal ligge i Public, og at det kan oppstå en form for dobbeltarbeid med konsekvenser for kapasitet og ressursbruk.

Vi har i intervjuene spurt om erfaringer med PA-møtet. Dette er et regelmessig møte mellom politikk og administrasjon, hvor kommunedirektør, direktørgruppen, alle utvalgsledere, gruppeledere, ordfører og varaordfører deltar. Der presenteres kommende politiske saker. Det kan også være en arena for å sjekke status på saker, men brukes i begrenset grad til dette. Informasjonen som ligger til grunn for møtet er en excel-fil (PA-lista) som etter innspill fra de ulike tjenesteområdene mv. viser hvilke saker som skal opp til politisk behandling. Det er et uformelt møte uten møteprotokoll hvor siktemålet er å orientere.

En gjennomgående kommentar er at PA-møtet har slitt med å finne sin form. Det er et stort møte, og det vil være begrenset med mulighet for spørsmål. Den første tiden var det månedlige møter som hadde en viss varighet. Nå er møtene kortere og gjennomføres mer etter behov. De siste

møtene har vært korte der de folkevalgte har fått en kjapp oversikt over de saker som kommer. Det pekes på at presentasjon basert på en excel-fil ikke gir den beste oversikten, og at det er behov for et bedre system som grunnlag for oversikt over kommende politiske saker. Flere av de intervjuede mener at PA-møtet bør evalueres etter å ha fungert et par år, og at arbeidet med å utvikle et bedre støttesystem enn excel-fila bør fortsette.

Vi har i intervjuene stilt et spørsmål om vedkommende føler seg trygg på at administrasjonen følger opp politiske vedtak som forutsatt.

På administrativ side er oppfatningen at det store flertallet av politiske vedtak følges opp som forutsatt, men ingen regel uten unntak. En informant formulerte dette på følgende måte: *«Føler meg trygg på at det aller meste følges opp som forutsatt, men vi kommer ikke unna at i noen saker glipper det. Vi har et klart forbedringspotensial mht. oversikt og kontroll.»*

De fleste vi har snakket med, kan vise til eksempler på saker hvor det har vært en glipp, at saken har blitt liggende og i noen tilfeller glemt. Alle på administrativ side mener at lojalitetsplikten er sterk mht. oppfølging av politiske vedtak. Glipper det, har det ifølge de intervjuede ikke med vond vilje å gjøre. Som oftest koker det ned til kapasitetsutfordringer, at andre saker brenner mer, at det er mye som skjer samtidig i en hektisk hverdag. Det pekes dessuten på at politikerne i noen tilfeller mangler forståelse for at saksoppfølging tar tid: *«Det er liten forståelse for at saker tar tid og ressurser, og at det skal gjøres et faglig stykke arbeid.»*

Det store og økende antallet politiske saker i en tid hvor mye ressurser er gått med til pandemihåndtering, har ifølge flere av de intervjuede vært utfordrende. En formulerte det på denne måten: *«Det er en enorm politisk vilje til å gjøre veldig mye på kort tid. Når kan vi få gjort enda mer enn det vi selv har sagt vi skal gjøre i forbindelse med HØPen eksempelvis?»*

Når de politiske vedtakene ikke alltid er like tydelige, kan det få konsekvenser for den administrative oppfølgingen. Når mange partier skal finne sammen vil resultatet i en del tilfeller bli brede kompromisser som gir rom for tolkning. Er de politiske signalene vage, blir handlingsrommet for faglige og administrative vurderinger og skjønn større. Det som administrativt kan være utfordrende i følge flere av de intervjuede, er å avgjøre om dette tolkningsrommet er innenfor administrasjonens delegerede fullmakter, eller om det er behov for å be om nærmere politiske avklaringer før administrasjonen går i gang med oppfølgingen.

I andre saker, er det ikke brede og vage politiske vedtak som er utfordrende, men heller at de folkevalgte beveger seg utpå den administrative banehalvdelen, og utøver detaljstyring. Det kan være i saker som politisk er viktige, og hvor de folkevalgte vil ha resultater raskt. Det erkjennes at dette er politikernes privilegium, men at det kan skape utfordringer for den politiske og administrative arbeidsdelingen som kommunelov og delegeringsreglementet legger opp til.

Det blir dessuten pekt på at kommunedirektøren og administrasjonen skal ivareta utredningsplikten som er forankret i kommuneloven. Den pålegger administrasjonen å utrede saker på et faglig uavhengig grunnlag. I noen saker kan det bety at kommunedirektøren kommer

med innstillinger til vedtak som står i motsetning til hva som er politisk signalisert. Flere av de intervjuede er opptatt av at dette ikke må forstås som forsøk på omkamp og manglende vilje i administrasjonen. Det har først og fremst med den plikt administrasjonen er pålagt om å utrede saken på et faglig grunnlag. Velger politikerne å gå for en annen løsning enn den kommunedirektøren foreslår på et faglig grunnlag – og det politiske vedtaket ikke er i strid med norsk lov – vil kommunedirektøren ha en plikt til å følge opp vedtaket.

Vi har i intervjuene stilt et spørsmål om det er noen politiske saker som er mer utsatt for ikke å bli fulgt opp enn andre typer saker. Alle de vi har intervjuet mener risikoen for at det skal glippe er minst for tekstvedtakene: «*Dette er deres plattform – den er veiviser for oss. Vi må omsette den politiske viljen i praksis.*» Ifølge de vi har intervjuet er det høy oppmerksomhet på begge sider om disse vedtakene. To sitater understreker dette: «*Det handler om deres leveranser overfor velgerne.*» «*Ingenting blir fulgt opp så nøye som tekstvedtak. Noe skyves på, men disse har vi kontroll på.*»

For øvrig gir ikke intervjuene noe klart mønster når det gjelder risiko for manglende oppfølging. En av de intervjuede peker på at antallet oversendelsesforslag kan bli veldig stort om saken skal innom mange politiske utvalg og råd. Da er det et spørsmål om alle disse er mulige å følge opp like godt. Omfanget av spørsmål fra kommunedelsutvalgene er følge en av de intervjuende også stort, og det kan oppstå kapasitetsutfordringer i forhold til å få disse kvittert ut. Det blir imidlertid understreket at det er et spørsmål om tidspunkt for oppfølging, ikke at de blir glemt.

3.4 ERFARINGER SETT FRA DE FOLKEVALGTE

En måte å undersøke om de politiske sakene følges opp som forutsatt, er å intervju de som er ansvarlige for de politiske sakene, de folkevalgte. Vi har intervjuet ordfører, varaordfører, tre hovedutvalgsledere og noen gruppeledere og kommunedelsutvalgsledere, se [vedlegg](#). De fleste har politiske verv som bringer de tettere på administrasjonen enn den jevne folkevalgte.

De fleste føler seg trygge på at kommunedirektør og administrasjon følger opp de politiske sakene som forutsatt: «*Jevnt over har vi en god administrasjon. De gjør en fantastisk jobb.*» Noen sitater utbroderer dette nærmere: «*Opplever vi i hovedsak har et godt system. Blir stort sett forklart greit om noe ikke er blitt fulgt opp.*» Det påpekes imidlertid også at det kan glippe: «*Har et godt system generelt for oppfølging, men det kan også glippe.*» «*Lurer vi på noe, så har administrasjonen et svar, som stort sett er et godt svar. Vi får svar på det vi lurte på.*»

Stort sett alle de folkevalgte vi har snakket med, kan vise til en eller flere saker hvor de mener det har vært glipper i oppfølgingen. Saken kan ha blitt glemt, den kan ha tatt lang tid, eller den har blitt til noe annet enn det de folkevalgte så for seg. Men også de folkevalgte, i likhet med de intervjuede i administrasjonen, mener at disse sakene er unntaket fra regelen om at vedtak følges opp som forutsatt. Samtidig skaper de en viss usikkerhet på politisk side. Som en av de intervjuede sa: «*Systemet lener seg for mye på at vi politikere husker hva vi har vedtatt. Saker som går over lang tid forsvinner ut av horisonten. Jeg blir avhengig av egen hukommelse.*»

I de tilfeller politiske vedtak tar lang tid å følge opp, er det noe ulike oppfatninger om dette utelukkende har med administrasjonens evne å gjøre – kapasitet/kompetanse/penger – eller om det også har med den administrative viljen å gjøre. Som en av de folkevalgte sa det: *«Mitt inntrykk er at det ikke står på viljen i administrasjonen, men i noen saker kan det skorte på evnen. Har med tid og ressurser. Saker kan også forsvinne mellom alt mulig annet.»*

Enkelte av de intervjuede viser til at lite informasjon om hvordan det går med vedtak som skal følges opp, kan gi opphav til spekulasjoner. Som en sa: *«Det kan oppstå tillitsknekk. Det konspireres om det vi ikke vet, og kan gi opphav til vandrehistorier.»*

Flere av de intervjuede er opptatt av de spenninger som kan oppstå mellom politiske og faglige hensyn. Det blir pekt på at en kommune med over 11 000 ansatte og store og kompetente fagmiljøer, kan være krevende å utfordre politisk. Noen sitater sier noe om dette: *«Vi er initiativrike, og administrasjonen kan synes det blir for mye. Administrasjonen mener de må plukke ned for mye. Administrasjonen trenger tid, faglig, i forhold til lover. Her står ulike tilnærminger litt mot en annen.»* De folkevalgte fra posisjonspartiene viser til at det er en enorm utålmodighet på levering av resultater før de skal møte velgerne i neste lokalvalg.

De fleste av de intervjuede understreker at de har et ansvar for å komme med klare politiske bestillinger. Er ikke oppdraget klart og forståelig er det heller ikke lett å vite hva som skal følges opp. Men som en av de intervjuede sa det: *«Klare vedtak er ideelt, men ikke alltid politisk mulig.»* Er det store uklarheter i et vedtak, er det behov for at administrasjonen kommer tilbake og ber om klargjøringer. Som en sa det: *«Mange partier kan bli til vasne kompromisser. Da er det viktig at vi har dialog rundt dette. Ellers kan det bli lost in translation.»*

I all hovedsak får de nye rutinene for oppfølging av tekstvedtakene gode skussmål av de folkevalgte. De gir bedre oversikt, og bedre tråd i oppfølgingen ifølge flere av de folkevalgte. Oppfølgingen av interpellasjoner er det større usikkerhet rundt, og det ble vist til nylig eksempel hvor en interpellasjon ikke hadde blitt fulgt opp. Også oppfølgingen hos ordfører kan komme under press om det er mange saker som skal følges opp. I utgangspunktet skal en liten stab på 1,6 stilling svare ut mange saker, men som nå er styrket med én ny stilling.

De fleste av de folkevalgte vi har intervjuet, er opptatt av at det enkelt skal være mulig å oppdatere seg på hva som skjer i saker de er opptatt av. Er det et enkelt system for å sjekke status i saker, er deres oppfatning at det også blir mindre mas på administrasjonen. De viser til at de vanligste metodene er å spør direktøren i møter, per e.post. eller stille spørsmål. For ordfører og varaordfører er de ukentlige koordineringsmøtene med kommundirektøren en viktig arena for å etterspørre hvordan det går med framdriften i ulike saker.

Flere av de folkevalgte er opptatt av at manglende administrativ oppfølging av saker sjelden får konsekvenser. *«Det finnes ikke sanksjonsmuligheter i dagens system»*, som en beskrev det. Også uklarhet mht. hvem som skal ansvarliggjøres hvis noe går galt, er noe som hefter ved dagens formannskapsmodell ifølge en av de vi intervjuet: *«I en del saker er det ordfører/varaordfører som får kjeften selv om ansvaret for det kritikkverdige ligger på administrativ side.»*

Bedre system for saksoppfølging?

Vi har spurt de folkevalgte om deres erfaringer med dagens muligheter for å finne ut av status i en sak de er opptatt av. Som nevnt er de fleste godt tilfredse med de nye rutineene for oppfølging og rapportering av tekstvedtakene. Informasjonen gir bedre tråd i historikken til en sak, og med to rapporteringer i året på status, er informasjonen om oppfølgingen oppdatert.

For øvrig er det en del kritiske merknader til dagens løsninger. Spesielt nettsiden over politiske møter høster kritikk for manglende søkbarhet: Som en sa det: *«Finne status i saker er et mareritt å orientere seg. Svært lite søkbart på nettsiden.»* Manglende funksjonalitet blir oppfattet å stå i kontrast til ambisjoner om mer digitalisering: *«Vi er smartkommune – så dette må vi klare.»*

Det de fleste ønsker seg er et enkelt og brukervennlig system som gir lett tilgang til saker de ønsker å følge med på. Det betyr ikke å ha tilgang til alt av dokumenter i Public, men ha mulighet for å få tilgang til offentlig tilgjengelig informasjon lagt på saken. Det erkjennes at oppfølging av saker er et ansvar som hviler på administrasjonen. Men flere av de vi har intervjuet ønsker seg et brukervennlig system som gir oversikt og som gjør det mulig å kunne følge tråden i en sak over tid. Flere peker på systemet Stortinget har utviklet for å kunne følge gangen i politiske saker.

Som vi så i forrige kapittel, er det flere initiativ på gang for å bedre de folkevalgtes muligheter til å følge saksgangen. To eksempler er digitalisering av eldre saker og implementering av eInnsyn. Ifølge Stavanger byarkiv vil spesielt den siste løsningen kunne tilby de folkevalgte innsyn i mer informasjon, ha bedre søkemuligheter, og gjøre det enklere å følge utviklingen i en sak. Foreløpig er ikke eInnsyn fullt ut implementert, og det er derfor for tidlig å trekke konklusjoner

På administrativ side synes det å være en voksende erkjennelse av at det er behov for et bedre støtteverktøy for oppfølging av politiske vedtak og andre saker som medfører oppfølging for administrasjonen. I et av intervjuene ble behovet beskrevet på denne måten: *«Vi bør jo ha enkel oversikt over bestillinger fra politikk, og vi bare må ha et system hvor det kjapt kan sjekkes ut hva som er status i oppfølging av bestillingene. Teknisk bør dette være overkommelig å få til.»*

Det pekes på at det flere initiativ på gang. Det er pågående utviklingsprosjekter i Økonomi og organisasjon, i Politisk sekretariat og i Stavanger byarkiv mv. Tvilen er større når det gjelder det helhetlige grepet. Som en av de intervjuede uttalte: *«Vi mangler et helhetlig system som fanger opp ulike støtte-/delsystemer – som gir oversikt og sikrer god planlegging og oppfølging. Hvor internkontrollen er betryggende, og hvor vi kan gå inn og etterprøve at saker registreres, at de blir fulgt opp, hva som er status, og hva som er i kjømda for planleggingsformål.»*

En annen av de intervjuede sa det på denne måten: *«Min vurdering er at vi i det store og hele har system for oppfølging og rapportering på status for oppfølging, men at vi helt klart kan bli bedre. Vi bygger mange støttesystemer fordi p360 ikke kan ivareta alle de behov vi har for oppfølging av saker. Faren er vi bygger delsystem som ikke er koblet og snakker sammen.»*

Et mer helhetlig system vil ikke bare gjøre oppfølgingen styringsmessig mer effektiv. Den vil også kunne utvide de innsynsmuligheter de folkevalgte har. Både et mer oversiktlig system, som er mer søkbart og hvor det er lett å få tilgang, etterlyses: «*Nå er det mye e.posting, purring og masing. Tidsbruken blir for stor, og det er en følelse av at noe kan glippe i en hektisk hverdag.*»

Det er imidlertid også enkelte som har motforestillinger til ideen om å lage et helhetlig felles system for oppfølging av politiske saker. Det blir pekt på at sakstypen og saksomfanget varierer mye fra tjenesteområde til tjenesteområde, og dermed varierer også de rutiner som er bygget opp for på følge opp politiske vedtak. Denne variasjonen i rutiner representerer en kompleksitet som det kan være utfordrende å håndtere i et felles støtteverktøy for oppfølging av saker.

Per i dag er sak og sakarkivet Public 360 den rutinen alle skal følge mht. saksoppfølging. Som oversikten nedenfor viser, er det utviklet – eller i ferd med å utvikles – flere støttesystemer. Vi har også tatt med PA-lista og -møtene her, selv om denne ordningen primært angår forberedelsesfasen før politisk behandling av sakene.

Tabell 7. Oversikt over system for saksoppfølging og ulike støtteverktøy.

Løsning	Hvem har tilgang...	Tilgang til hva...	Ansvarlig	Funksjon
Sak og arkivsystemet Public 360	Ansatte	Alle saksdokumenter i enkeltsaker med saksarkivnummer	Innovasjon og støttetjenester - Byarkivet	Dokumenterer oppfølging av politiske saker. Ikke funksjon for å filtrere ut status i saker behandlet i det enkelte politiske utvalg/råd.
Tekstvedtak og forvaltningsrevisjoner	Ledere	Gir informasjon knyttet til fremdrift i oppfølgingen av tekstvedtak	Økonomi og organisasjon	Støtteverktøy i oppfølging av tekstvedtak. Inngår i ledernes virksomhetsstyringsportal (tilgang via intranettet).
Oppfølging oversendelsesforslag, spørsmål og interpellasjoner	Ledere	Nytt verktøy for å følge opp spørsmål oversendelsesforslag og interpellasjoner	Økonomi og organisasjon i samarbeid med innovasjon og digitalisering	Støtteverktøy under utvikling for disse sakstypene fremmet i formannskapet, kommunalutvalget og kommunestyret (tilgang via intranettet).
Digitalisering politiske møter	Folkevalgte, ledere, ansatte	Digitalisere gjennomføringen av politiske møter	Politisk sekretariat	Kan være aktuelt å utvikle delsystem for oppfølging av saker som del av prosjektgjennomføringen.
Politikk-administrasjonsmøtet (PA-møtet)	Sentrale politikere og ledere	Oversikt oppfølging tekstvedtak, saker behandlet i KS, FSK og kommunalutv. og kommende saker til samme utvalg	Kommunedirektøren i samarbeid med politisk sekretariat og kommunaldirektørene	Primært orientere folkevalgte om kommende saker, men viser også hvordan tidligere vedtak blir fulgt opp gjennom nye behandlinger. Initiativ i politisk sekretariat for å lage et bedre system enn dagens oversikt vist i excel-fil.

Rogaland revisjon har gjennomført revisjoner av hvordan politiske vedtak følges opp i andre, mindre kommuner som Hå, Suldal og Kvitsøy. I disse kommunene har rådmannen/kommunedirektøren utviklet et støtteverktøy for oppfølging av saker. Den konkrete utformingen varierer noe, og kan omfatte alt av saker til oppfølging, eller saker på bestemte

tjenesteområder. Fellesnevneren er at det dreier seg om å lage en oversikt over politiske saker som krever administrativ oppfølging. Det er beskrevet hvordan sakene skal følges opp, hvem som har oppfølgingsansvar og hva som er status i saken. Saker som er slutførte blir tatt ut av lista. Lista brukes også til å holde oversikt over eldre politiske saker (restanser).

3.5 OPPSUMMERING OG VURDERINGER

Hovedkonklusjonen er at Stavanger kommune i hovedsak har system og rutiner som sikrer oppfølging av politiske vedtak som forutsatt, men at det er et forbedringspotensial.

Flertallet av de folkevalgte vi har intervjuet, føler seg trygge på at kommunedirektør og administrasjon følger opp de politiske vedtakene som forutsatt. De nye rutinene for oppfølging av tekstvedtakene får stort sett positiv tilbakemelding fra de intervjuede både på politisk og administrativ side. Hovedregelen er dermed at politiske vedtak følges opp som forutsatt, men regelen er ikke uten unntak. Stort sett alle de folkevalgte vi har intervjuet, kan vise til en eller flere saker hvor de mener det har vært glipper i oppfølgingen. Saken kan ha blitt glemt, den kan ha tatt lang tid, eller den kan ha blitt til noe annet enn det de folkevalgte så får seg. Flere peker på at systemet i for stor grad hviler på de folkevalgtes hukommelse, at de husker og etterlyser saker.

I hovedsak oppfattes forholdet mellom politikk og administrasjon å være godt, og at det er en grunnleggende tillit til stede. I den grad det er gnisninger, har det ofte med at de folkevalgte vil ha raskere leveranser enn det administrasjonen klarer å levere, eller at de ikke vet hva som skjer i saker de er opptatt av. Omfanget av politiske bestillinger har vært stort, og økende, også i årene med pandemi hvor mye administrativ kapasitet er gått til krisehåndtering. Konsekvensen er større press på kapasiteten administrasjonen har til å følge opp politiske vedtak. Det kan bety at det må gjøres prioriteringer administrativt i forhold til hvilke saker som prioriteres først og sist.

Alle vi har intervjuet på administrativ side, er opptatt av at prinsippet om fullført saksbehandling skaper et desentralisert og individuelt ansvar for oppfølgingen av politiske saker. Det hviler tungt på saksbehandler, også i saker der hvor hovedeier av saken skal koordinere med andre tjenester, eller aktører utenfor kommunen. Oversiktsbildet blir dermed krevende. Public oppfattes blant flere å ikke være et tilstrekkelig godt verktøy i forhold til saksoppfølgingen. Det ajourføres heller ikke alltid av saksbehandlerne. Flere peker derfor på behovet for bedre støtteverktøy.

Alle på administrativ side mener at lojalitetsplikten er sterk mht. oppfølging av politiske vedtak. Glipper det, har det som oftest med kapasitets- eller kompetanseutfordringer, at andre saker brenner mer, og at det er mye som skjer samtidig i en hektisk hverdag.

På administrativ side synes det å være en voksende erkjennelse av at det er behov for et helhetlig støtteverktøy for oppfølging av politiske vedtak. Utvikling av en felles oppfølgingsportal er lansert som en mulig løsning. Det kan gi en bedre oversikt over politiske saker til oppfølging slik kommunedirektørene i små og mellomstore kommuner i en del tilfeller har. PA-lista/-møtet i Stavanger har et mer avgrenset formål med størst fokus på kommende politiske saker. Omfanget av politiske vedtak og andre saker som krever administrativ oppfølging, er imidlertid svært stort i

Stavanger sammenlignet med små og mellomstore kommuner. Det er ikke sikkert verktøy som brukes i disse kommunene ville fungert i Stavanger. Men det utelukker ikke at Stavanger kan ha behov for et nytt støtteverktøy som samler trådene i et omfattende system for saksoppfølging. Det vil kreve en nærmere avklaring av behov, og om det er grunnlag for å gå videre i en slik retning.

Anbefaling:

- *Vurdere behovet for og grunnlaget for å utvikle et helhetlig oppfølgings- og ledelsesverktøy som ledd i arbeidet med effektiv og sikker oppfølging av politiske vedtak.*

4 RUTINER FOR TILBAKE- RAPPORTERING TIL FOLKEVALGTE

Dette kapitlet besvarer problemstillingen: *Hva slags systemer og rutiner finnes for tilbakerapportering til politisk nivå om oppfølgingen av politiske vedtak?*

I dette kapitlet er vi primært opptatt av den formelle tilbakerapporteringen til de folkevalgte som kommunedirektør og administrasjon selv initierer. Det dreier seg om alt fra regelmessige rapporteringer i tertialer og årsrapporter til mer spesifikke rutiner for oppfølging av tekstvedtak.

Det kan være vanskelig for politikerne i kommunestyret å ha tilstrekkelig informasjon om oppfølgingen av vedtak om ikke administrasjonen jevnlig rapporterer om status for iverksetting. Kommunen må derfor ha et overordnet system og rutiner som sikrer at de folkevalgte har god oversikt over administrasjonens oppfølging av politiske vedtak. Da kan administrasjonen på eget initiativ rapportere om oppfølgingen til de folkevalgte. Og får de en bestilling fra politikk om å legge fram status i en sak, så vil administrasjonen ha et system som raskt kan gi oversikt over det som er gjort i saken. I den sammenheng står informasjon lagt i Public 360 sentralt, samt den kunnskap utpekt saksbehandler har om saken.

§ 13-1 i kommuneloven, understreker at «*Hvis kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettingen av vedtaket, skal han eller hun gjøre det folkevalgte organet oppmerksom på dette på en egnet måte.*» Kommunedirektøren har dermed en plikt til å tilbakerapportere til de folkevalgte om det oppstår forhold som fører til avvik mellom det de folkevalgte har vedtatt og oppfølgingen i administrasjonen. Det er imidlertid ikke presisert nærmere hvor stort dette avviket må være for at tilbakerapportering skal initieres.

Det kan være flere årsaker til at enkelte vedtak ikke kan bli fulgt opp som folkevalgte ønsker, for eksempel på grunn av uforutsette forhold, endrede økonomiske betingelser eller at vedtaket ikke er fundert i gjeldende lover og regler. I tilfeller hvor vedtaket ikke lar seg iverksette, skal administrasjonen gi beslutningstakerne tilbakemelding slik at vedtaket eventuelt kan endres.

For øvrig pålegger kommuneloven i § 14-5 kommunedirektøren å rapportere minst to ganger i året til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet.

Saksbehandlingsreglementet for Stavanger kommune inneholder kortfattede beskrivelser av hvordan oversendelsesforslag, spørsmål og interpellasjoner skal følges opp i forhold til rapportering til de folkevalgte. Rapportering på oppfølging av tekstvedtak og saker til behandling er ikke omtalt. Delegeringsreglementet beskriver de politiske organenes vedtaksmyndighet, herunder saker om rapportering og oppfølging av planer. Kommunalutvalget som planutvalg og fast utvalg for økonomisaker behandler mange saker der det rapporteres på oppfølging. Noen ferdigbehandles i kommunalutvalget, andre skal videre til formannskap og kommunestyre. De seks hovedutvalgene skal blant annet følge opp rapportering på vedtatt handlings- og økonomiplan innenfor utvalgets virkeområde og vedtatte planer innenfor utvalgets virkeområde.

Kommunedelsutvalgene har ansvar for oppfølging av kommunens integreringsarbeid i kommunedelen basert på nærhetsprinsippet og i tråd med vedtatte handlingsplaner. Disse utvalgene får også årsrapporter fra frivilligsentralene til behandling.

På bakgrunn av gjennomgangen over utleder vi følgende revisjonskriterier:

- Administrasjonen skal ha systemer og rutiner for å rapportere tilbake til kommunestyret om oppfølgingen av vedtak.

4.1 FORMER FOR TILBAKERAPPORTERING

Vi har nedenfor kortfattet beskrevet tilbakerapporteringsrutiner for ulike sakstyper. Oversikten er ikke fullstendig, men gir et grovriss over hva slags informasjon folkevalgte får i ulike politiske saker. Deretter har vi trukket fram erfaringer basert på intervjuene med utvalgte politikere. I neste og siste kapittel har vi gått gjennom sju politiske saker til behandling. Der er det mer konkret vist hva slags former for tilbakerapportering som er gitt de folkevalgte i disse sakene.

Tilbakerapportering på oppfølging av tekstvedtak:

- I rapporteringen på oppfølgingen av tekstvedtak regnes et tekstvedtak som fullført når kommunedirektøren har lagt fram sak om hvordan tekstvedtaket anbefales fulgt opp. Et tekstvedtak kan dermed stå som «fullført» selv om oppfølgingen av tekstvedtaket fortsetter over lenger tid og medfører etterfølgende aktivitet og nye saker som kommer til politisk behandling. Da skjer oppfølgingen på ordinært vis i respektive utvalg.
- I henhold til vedtak fra behandling av tertialrapport per 31.08.2021 vil rapportering på oppfølging av tekstvedtak heretter fremmes som egen sak. Status og fremdrift på tekstvedtakene vil bli lagt fram som egen sak i forbindelse med tertialrapporteringene.

Tilbakerapportering på oppfølging av oversendelsesforslag

- Kommunedirektørens oppfølging av oversendelsesforslag fremmet i kommunalutvalget, formannskapet eller kommunestyret blir lagt fram for kommunalutvalget.
- Det blir laget referatsak eller egen sak til kommunalutvalget om kommunedirektørens oppfølging. Det kan gjelde oppfølging av et enkelt oversendelsesforslag eller det kan være et felles saksframlegg hvor flere forsendelsesforslag blir besvart av kommunedirektøren.
- Kommunalutvalget avgjør om de tar svaret fra kommunedirektøren til orientering eller om utvalget/ et flertall i utvalget ønsker å forfølge saken videre.
- Oversendelsesforslag som er fremmet i et hovedutvalg besvares til utvalget, mens oversendelsesforslag som fremmet i et kommunedelsutvalg eller råd besvares til utvalget/rådet. I mange tilfeller kommer det oversendelsesforslag i hovedutvalgene i saker

som skal til videre behandling. Da er partiene selv ansvarlige for å ta disse opp igjen i kommunalutvalget, formannskapet eller kommunestyret.

- Det er noe ulik praksis over hvordan oversendelsesforslag tas hånd om i hovedutvalgene:
 - o *Utvalg for by og samfunnsutvikling*: Mange saker til behandling i UBS skal videre i behandlingsløpet. Dersom det er saker som er til 1. gangsbehandling i utvalget, blir eventuelle oversendelsesforslag kommentert i forbindelse med 2. gangsbehandling. Enkelte byggesaker og plansaker sluttbehandles i hovedutvalget, og eventuelle oversendelsesforslag kvitteres da ut i hovedutvalget.
 - o *Utvalg for miljø og utbygging*: Oversendelsesforslagene svares ut i en egen statusrapportering som legges frem i hvert møte.
 - o *Utvalg for kultur, idrett og samfunnsdialog*: En del av oversendelsesforslagene tas opp neste gang saken behandles. Enkelte forslag oversendes kommunedirektøren.
 - o *Helse og velferd*: Oversendelsesforslag settes opp som referatsak i neste møte.
 - o *Utvalg for arbeidsliv og lønn*. Tas hånd om av sekretær hos kommunedirektøren.
 - o *Oppvekst og utdanning*: Oversendelsesforslagene svares ut i en egen referatsak.

Tilbakerapportering på spørsmål og interpellasjoner, jf. [saksbehandlingsreglementet](#)

- § 21 *Spørsmål gjelder spørsmål i alle utvalg og råd.*
Medlemmer av utvalget eller rådet kan stille spørsmål om aktuelle tema, også om saker som ikke står på saklisten. Det skal som hovedregel ikke stilles spørsmål relatert til saker som er under behandling i annet utvalg. Spørsmål må skriftlig meddeles leder senest 5 dager før møtet. Spørsmål skal sendes styrets medlemmer og varamedlemmer i forkant av møtet. Spørsmålene som stilles skal være kortfattet. Spørsmål som meldes etter fristen eller i møte, kan ikke forlanges besvart i samme møte. Spørsmålet blir å behandle etter de andre sakene som er ført opp på saklisten. Spørsmålet kan begrunnes og taletiden begrenses da til 2 minutter. Er ikke spørsmålsstilleren til stede i møtet, vil ikke svaret gis muntlig i møtet, men kun protokolleres. Leder avgjør om spørsmålet skal besvares av leder eller kommunedirektør. Det er ikke anledning til debatt og det kan ikke fremmes forslag i forbindelse med spørsmål. Når spørsmålet er besvart, kan spørseren få ordet i inntil 1 minutt. Dette for eventuelt å stille oppklaringsspørsmål.
- § 22 *Skriftlige/muntlige spørsmål i en sak under behandling.* Spørsmål knyttet til faktaopplysninger kan stilles skriftlig og svar knyttes til saken som notat i den videre behandlingen. Spørsmål skal ikke ha karakter av «Kommunedirektøren vurderer/undersøker». Spørsmålet sendes til leder, kommunedirektør/direktør og utvalgssekretær. Spørsmål til avklaring kan også stilles muntlig og besvares muntlig i møtet.
- § 23 *Interpellasjoner i kommunestyret, formannskapet og hovedutvalgene.*
Interpellasjoner må skriftlig meddeles leder og politisk sekretariat senest 7 dager før møtet. Leder avgjør om interpellasjonen skal besvares av leder eller kommunedirektør. En interpellasjon sendt kommunestyret, kan i samråd med leder og forslagsstiller oversendes til aktuelt hovedutvalg for behandling der. Leder kan avvise en interpellasjon dersom interpellasjonen inneholder tema som er til behandling i det politiske systemet. Interpellasjonen må bare omhandle en sak og gjelde saker som naturlig hører inn under organets virkeområde. Interpellasjonen skal ikke inneholde begrunnelse og kommentarer utover det som er nødvendig for å klargjøre interpellasjonen. En interpellasjon gir mulighet for at organets medlemmer deltar i ordskiftet, og at det kan fremsettes

forslag/spørsmål i forbindelse med interpellasjonen. Interpellasjoner som inneholder konkrete forslag organet skal ta stilling til, skal behandles etter reglene om å få en ny sak på sakslisten, jf. kommuneloven § 11-3, femte ledd. Dersom det fremsettes forslag til vedtak, skal ikke vedtaket realitetsbehandles. Organet skal utelukkende ta stilling til hvorvidt det skal settes en ny sak på sakskartet. En ny sak settes på sakslisten dersom minst 1/3 av organets medlemmer krever det. Dersom organet vedtar at det skal settes en ny sak på sakslisten, skal saken settes på sakskartet senest 6 måneder etter at interpellasjonen er fremsatt. Representanten som har anmeldt interpellasjonen har inntil 3 minutter til å begrunne interpellasjonen. For svarer er taletiden inntil 5 minutter. For organets øvrige representanter som deltar i ordskiftet, er taletiden begrenset til 2 minutter. Interpellanten får inntil 2 minutter til slutt for å klargjøre eventuelle spørsmål og forslag til vedtak. En interpellasjonsdebatt må ikke vare lenger enn 30 minutter per interpellasjon. Interpellasjoner skal behandles til slutt i møtet. Interpellasjoner som organet ikke rekker å behandle, overføres til neste møte dersom ikke den som har fremmet interpellasjonen aktivt trekker den.

- **Tilbakerapportering på oppfølging av saker til behandling**

- Denne saksategorien omfatter et stort spekter av saker hvor det noen ganger gis tilbakerapportering om framdrift og status i oppfølgingen, mens det i andre saker ikke gis tilbakerapportering. Eksemplene nedenfor viser ulike typer rapporteringer:
 - o Rapportering opp mot vedtatt handlings- og økonomiplan i de ordinære tertialrapportene og årsrapporten.
 - o Statusrapportering på planer i vedtatte arbeidsprogrammer for hovedutvalgene, kommunalutvalget og formannskapet. For perioden 2020-2024 utarbeidet alle de politiske hovedutvalgene, kommunalutvalget og formannskapet et arbeidsprogram med vurdering av planbehov for sitt utvalg. Arbeidsprogrammene ble vedtatt i kommunestyret 14.09.20. og det rapporteres kortfattet på oppfølgingen.
 - o Kortfattet rapportering på planer opp mot arbeidsprogrammet utelukker ikke at det lages mer omfattende årsrapporter ol. på oppfølging av enkeltplaner. Eksempler er kvalitetsmeldinger hvor det rapporteres på strategiplaner for Stavangerskolen og Stavangerbarnehagen. Et annet eksempel er årlig rapport på oppfølging av klima og miljøplanen. Andre eksempler er rapportering på folkehelsestrategi, områdesatsingen på Storhaug, sentrumsplanen, bymiljøpakken mv.
 - o Orienteringer og statusrapporteringer i enkeltsaker som er til oppfølging i administrasjonen. To helt tilfeldige eksempler er *Orienteringssak - Stavanger kommunes styrking av kongresser og arrangementer* (sak 52/22 i kommunalutvalget) og sak 53/22 - *Statusorientering for arbeidet med revidert eierskapsmelding i samme utvalg*. Omfanget av orienteringer ol. er betydelig.

De fleste formelle tilbakerapporteringer fra kommunedirektøren og administrasjonen blir behandlet i de politiske utvalg de faller innunder. Utover tilbakerapportering i de ordinære politiske møtene, er ukentlige *koordineringsmøter* mellom ordfører/varaordfører, kommunedirektør og Politisk sekretariat en viktig arena for tilbakemelding på framdrift og status i saker. Der kan ordfører og varaordfører etterlyse hva som er status i ulike saker på bakgrunn av sakslista som kommunedirektøren har fått på forhånd. Dermed kan kommunedirektøren undersøke nærmere før neste koordineringsmøte. Dessuten kan PA-møtene til en viss grad brukes

til å gi tilbakemelding på framdrift, særlig tekstvedtakene. En tredje form for tilbakerapportering om framdrift og status i politiske saker kan foregå gjennom presentasjoner og orienteringer som kommunaldirektørene holder i sine respektive utvalg.

Som vi har sett, har kommunaldirektørene for ulike tjenesteområder, løst behovet for tilbakemeldinger på litt ulike måter. Eksempelvis lager ikke By- og samfunnsplanlegging en «Sak over sakene» slik Bymiljø og utbygging og Oppvekst og utdanning gjør. Direktør for By- og samfunnsplanlegging sier i intervjuet at det kan være behov for bedre tilbakerapportering til politikerne i hovedutvalget. Det gir også en anledning til å forklare hvorfor ting tar tid, hvorfor planpremisser kan ha endret seg mv. Tjenesteområdet rapporterer til Boligforum inntil 4 ganger årlig, om status i boligplanene. En utvidet versjon av denne rapporteringen kan legges fram jevnlig fram for Utvalg for by- og samfunnsutvikling slik direktøren ser det.

4.2 FOLKEVALGTES ERFARINGER

Erfaringene med kommunedirektørens og kommuneadministrasjonens tilbakemeldinger varierer i noen grad med den formelle posisjonen de folkevalgte innehar. Noen er mottakere av mye informasjon om oppfølgingen gjennom å ha posisjoner i mange utvalg. Andre har færre posisjoner, og kan i større grad gå i dybden på det saksfeltet de har ansvar for gjennom eksempelvis være utvalgsleder. Noen får dermed mye informasjon fra flere hold, og kan dermed få bedre helhetsblikk. Andre igjen får mer avgrenset, men mer detaljert informasjon på sitt saksfelt. Flere av de folkevalgte som er intervjuet peker på utfordringen med å holde oversikten. Mye skjer her og nå, og påvirker muligheten for å holde tråden i saker som går over lang tid.

Intervjuene viser at tilbakerapportering fra administrasjonen om hvordan politikken blir fulgt opp, er et grunnleggende premiss for et godt samspill mellom politikk og administrasjon. Som en sa: *«Så lenge vi får en forklaring på hvorfor ting tar tid, så er det ofte greit.»* Eller som en annen sa: *«Kommunikasjon – det å holde hverandre oppdatert – det er helt avgjørende for tillit.»*

Noen av de vi har intervjuet har erfaringer fra flere hovedutvalg. Etter deres oppfatning er det lettere å følge med i saksgangen i de utvalgene hvor sakene er relativt få og store, enn i de utvalgene der antallet saker er stort. Som vist tidligere i rapporten har Utvalg for miljø og utbygging er stort antall saker hvor noen tar lang tid å følge opp, andre ikke.

Folkevalgtes sakseierskap til enkeltsaker blir trukket fram som viktig for å holde tråden i sakene, eller som en av de folkevalgte uttrykte det: *«Jeg sier til utvalgsmedlemmene at de må holde i sine saker.»* Da kan de folkevalgte etterspørre mer informasjon om de ikke får tilbakerapportering, eller ikke er fornøyd med den rapporteringen de får. Sakseierskapet sikrer en form for politisk internkontroll: *«Glemmer administrasjonen noe, er jeg raskt på ballen og etterlyser saken»* som en av informantene sa det. Samtidig understreker de fleste folkevalgte vi har snakket med, at de har tillit til at kommunedirektøren har tilstrekkelig gode rutiner og internkontroll.

Felles for de fleste vi har intervjuet, er at tilbakerapporteringen på oppfølgingen av *tekstvedtakene* er blitt bedre. Det er blitt lettere å følge tråden i oppfølgingen, og hva som er gjort

og ikke gjort, og eventuelt hva som har ført til at oppfølgingen har dratt ut i tid. Samtidig er utålmodigheten stor blant representantene for posisjonspartiene om å levere på flest mulig av tekstvedtakene før neste valg: «*Vi henger på kommunedirektøren om å levere på det politisk viktige for oss, vi må ha resultater å vise til når vi igjen går i valgkampmodus*».

En utfordring som noen av de intervjuede pekte på, er overgangen fra tekstvedtak til videre oppfølging av vedtakene i de ordinære utvalgene. Saken kan rapporteres som «fullført» i tilbakerapporteringen om oppfølging av tekstvedtakene, men kan likevel fortsette som sak etterpå i politiske utvalg, men da som ordinær sak til behandling. Det gjør det mer krevende å holde oversikten over hva som er sluttresultatet av administrasjonens oppfølging av det som opprinnelig var et tekstvedtak. For informantene fra posisjonspartiene er det viktig å kunne vise til leveranser opp mot hele den politiske plattformen til samarbeidspartiene.

Videre har de fleste positive erfaringer med den oppfølging som skjer av *oversendelsesforslag* i kommunalutvalget, formannskapet og kommunestyret. Selv om det har vært noen glipper i oppfølgingen, oppleves denne rutinen som tilstrekkelig trygg i forhold til oppfølging. Erfaringen med oversendelsesforslag som sluttbehandles i hovedutvalg, er betinget av hvor gode oversikter som kommunaldirektør og administrasjon lager. Oppvekst og utdanning og Bymiljø og utbygging får i hovedsak god tilbakemelding på de oversikter som legges frem i møtene.

Når det gjelder *saker til behandling*, er de fleste vi har intervjuet tilfredse med de orienteringer og statusrapporter de får. Det blir vist til grep for å bedre oversikten, slik som rapportering på de planer som inngår i arbeidsprogrammet for ulike politiske utvalg. En innvending er at denne rapporteringen kan bli noe overfladisk, og at det kan bli nødvendig med mer informasjon. Flere trekker fram at det er mange saker som er rene orienteringssaker om felt det jobbes med i administrasjonen, og at det også i andre saker står mye om hva administrasjonen jobber med.

Flere av de vi har intervjuet erkjenner at de politiske vedtak som gjøres langt fra er like presise og entydige. Brobygging og kompromiss mellom mange partier kan resultere i vedtak med betydelig rom for skjønnsutøvelse og tolkning når vedtaket skal effektueres. Disse politikerne fremhever at det er bedre at kommunedirektøren da raskt kommer tilbake og ber om klargjøringer, alternativt kommer med en underveisrapport i saken hvor det redegjøres for hvordan administrasjonen tolker vedtaket. En slik tilnærming vil forebygge at administrasjonen leverer på noe som politikerne ikke har bedt om, fordi det var vanskelig å skjønne hva politikerne ville.

I en del tilfeller er det de folkevalgte selv som etterlyser informasjon i saker. Mens noen mener de folkevalgte må stå fritt til å etterlyse informasjon om stort og smått i administrasjonen, er det andre igjen som peker på at delegeringsreglementet er relativt innfløkt og ikke klart skiller politiske og administrative saker. For sistnevnte er det ikke alltid klart hva som avgjør tilbakerapportering fra kommunedirektør og administrasjon. For noen av de folkevalgte virker det litt tilfeldig hva det rapporteres på og hva det ikke rapporteres på. Eller som en sa: «*Informasjonen om at det er problemer i enkeltsaker, virker kanskje litt tilfeldig.*»

4.3 OPPSUMMERING OG VURDERINGER

Vi har i dette kapitlet foretatt en kartlegging av de systemer og rutiner som finnes for *tilbakerapportering* til politisk nivå om oppfølgingen av politiske vedtak. Det dreier seg om alt fra regelmessige rapporteringer i tertialer og årsrapporter til mer spesifikke rutiner for oppfølging av tekstvedtak, oversendelsesforslag, spørsmål og interpellasjoner. Saksbehandlingsreglementet for Stavanger kommune inneholder kortfattede beskrivelser av hvordan oversendelsesforslag, spørsmål og interpellasjoner skal følges opp og rapporteres til de folkevalgte. Rapportering på oppfølging av tekstvedtak er beskrevet i de årlige planene for oppfølging av disse vedtakene.

For saker som sluttbehandles i hovedutvalgene, varierer rutinene for tilbakerapportering noe. Oppvekst og utdanning og Bymiljø og utbygging utarbeider til hvert utvalgsmøte en oversikter over hvordan vedtak er fulgt opp og hva som er svart ut av spørsmål og oversendelsesforslag.

Vår vurdering er at Stavanger kommune i hovedsak har tilfredsstillende systemer og rutiner for tilbakerapportering til de folkevalgte om det administrasjonen gjør for å følge opp politiske vedtak. Mottak av rapporteringer på saker gir de folkevalgte en mulighet til å sjekke om det er samsvar eller avvik mellom det som var intensjonen med opprinnelig vedtak og implementering. Benyttes tilbakerapporteringen til evaluering og læring, kan den brukes av de folkevalgte til å justere politikken og til å gi tilbakemelding til kommunedirektøren.

Omfanget av saker der det gis orienteringer og statusrapporter er omfattende, og synes å omfatte flere saker enn minstekravet i kommuneloven om å rapportere på saker der det er oppstått forhold som bidrar til å endre saksinnholdet eller forsinke framdriften. Selv om de folkevalgte får mye informasjon om hvordan saker følges opp, synes flere av de intervjuede at det er utfordrende å holde oversikten og ikke minst tråden i saker som følges opp over lengre tid.

Flere av de folkevalgte vi har intervjuet, synes det virker litt tilfeldig hvilke saker det rapporteres på, og hvilke det ikke rapporteres på. Saker de viser til er enkeltsaker til behandling i utvalg og råd. Det de etterlyser er noen tydeligere føringer på hvilke saker det *skal* rapporteres på, og hvilke det *kan* rapporteres på. I saker hvor det av en eller annen grunn, oppstår avvik mellom politisk vedtak og administrasjonens oppfølging, skal det rapporteres. Også der administrasjonen er i tvil om intensjonen med det politiske vedtaket, er det tungtveiende grunner for at dette tas opp tidlig, heller enn at administrasjonen leverer noe de folkevalgte ikke ba om.

I slike tilfeller er det viktig at politikerne mottar rapportering som gjør de i stand til å gi føringer om hvilke vedtak som skal prioriteres og hvilke vedtak som kan vente, samt eventuelt sette inn tiltak og ressurser for å sikre at alle vedtak blir fulgt opp i samsvar med intensjonene. For øvrig bør administrasjonen stå friere i forhold til hvilke saker de orienterer om.

Anbefaling:

- *Vurdere retningslinjer for hva administrasjonen skal rapportere på til de folkevalgte og hva det kan rapporteres på.*

5 KARTLEGGING OG OPPFØLGING AV SAKSRESTANSER

5.1 INNLEDNING OG REVISJONSKRITERIER

Dette kapitlet skal besvare problemstillingen: *Hvordan kartlegges saksrestanser, og hvordan blir restanser fulgt opp?*

Vi har tidligere i rapporten konkludert med at politiske vedtak som hovedregel følges opp som forutsatt, men at det også i noen tilfelle kan være glipper i vedtaksoppfølgingen. Utgangspunktet for dette kapitlet er derfor at politiske vedtak som hovedregel følges opp.

Kartlegging av eventuelle saksrestanser er viktig for å kunne følge disse opp. Med restanser menes her politiske vedtak som ikke er fulgt opp eller ferdig behandlet innen rimelig tid. Når det er rimelig å vente at en sak er ferdig behandlet og avsluttet vil imidlertid variere mye. Noen plansaker og investeringsprosjekter kan pågå i årevis, mens andre saker kan ferdigstilles på kort tid. *Det finnes dermed ikke en klar målestokk for når en sak blir restanse.*

Den administrative oppfølgingen av politiske vedtak skal – i likhet med andre saker administrasjonen skal håndtere - dokumenteres i kommunens sak og sakarkiv Public 360.²³ Imidlertid behøver ikke en politisk sak bety det samme som en sak i arkivsystemet.

Står eldre politiske saker fortsatt kategorisert «*til behandling*» i sakarkivet, kan det undersøkes nærmere om det er snakk om en restanse eller om det er en sak som det tar lang tid å følge opp.

Prinsippet om fullført saksbehandling legger et stort ansvar på saksbehandlerne om å være ajour. Opplæring i Public 360 skal sikre etterlevelse, samt oppfølging fra lederne i tråd med helhetlig ledelse. Tjenesteområdene har et viktig ansvar med å følge saksbehandlingsrutinene i praksis.

En sak skal inneholde alle dokumentene som inngår i behandlingsforløpet, fra registrering av en sak, til behandling og eventuelle vedtak, og deretter i forhold til oppfølging, og til slutt avslutning og arkivering av saken. Utpekt saksansvarlig har ansvar for hele saksforløpet – fra registrering av en sak som skal behandles politisk - til å behandle og følge den opp, samt avslutte saken (påføre status AS – avsluttet fra saksbehandler). Ledere på ulike nivåer skal godkjenne saken før den

²³ Sak- og arkivsystem Public 360 med fullelektronisk saks- og personalarkiv har vært benyttet i Stavanger fra og med 2016. Arkivansvaret i Stavanger kommune er lagt til kommunedirektøren som via direktør for Innovasjon og støttetjenester har delegert det operative ansvaret til arkivsjef og Stavanger byarkiv. I kommunens arkivplan er det blant annet beskrevet Felles rutiner for arkivarbeid og dokumentbehandling.

sendes videre til politisk sekretariat. Når saken er avsluttet fra saksbehandlers side, skal den meldes fra til Byarkivet som arkiverer saken. Da forsvinner saken fra innboksen til saksansvarlig.

Ved revisjon av Forskrift om offentlege arkiv i 2017 (iverksatt 1.1.2018) ble kravet til regelmessig oppfølging ved hjelp av restanselister – normalt 4 ganger i året – fjernet.²⁴

Vi har lagt til grunn ett revisjonskriterium for vurderingene i dette kapitlet, og det er at administrasjonens oppfølging av politiske vedtak dokumenteres i Public 360. Når oppfølgingen er fullført, meldes dette til byarkivet slik at saken blir avsluttet.

På bakgrunn av gjennomgangen over utleder vi følgende revisjonskriterium:

- Oppfølgingen av politiske vedtak dokumenteres og avsluttes i Public 360.

5.2 UNDERSØKELSE AV SAKER I PUBLIC

Vi har hatt bistand fra Stavanger byarkiv til å sjekke status i en del eldre saker i kommunestyret (og i det tidligere bystyret i Gamle Stavanger), i formannskapet og i tre hovedutvalg og tre kommunedelsutvalg.²⁵ Det gjelder Utvalg for miljø og utbygging (UMU), Utvalg for by- og samfunnsutvikling (UBS) og Utvalg for oppvekst og utdanning. Kommunedelsutvalgene er Storhaug kommunedelsutvalg, Hundvåg kommunedelsutvalg og Finnøy kommunedelsutvalg.

Utvalgene av saker omfatter saker til behandling, spørsmål og interpellasjoner. Referatsaker inngår ikke i de stikkprøver som er foretatt. Når det gjelder saker til behandling, har vi ikke kunnet skille mellom saker hvor det er fattet politiske vedtak som administrativt skal følges opp, og saker som de folkevalgte har tatt til orientering og som ikke medfører administrativ oppfølging. Ideelt sett skulle stikkprøvene vært avgrenset til vedtakssakene, men det ville krevd større ressurser enn det vi har hatt tilgang til i forbindelse med denne revisjonen.

²⁴ I § 3-7. I oppfølging av saksbehandlingen gjaldt følgende: Arkivtenesta kan påleggjast å registrere forfall (behandlingsfristar) etter retningslinjer som leiinga for organet fastset. Når ei sak nærmar seg forfallsdato, gir arkivtenesta melding til rette vedkomande. Til fastsett tid, i statlege organ normalt fire gonger i året, skal det takast ut oppgåve over saker som ikkje er ferdigbehandla (restanseliste). Oppgåva skal utarbeidast på grunnlag av journalen, men saker som eventuelt er registrerte på annan måte, må også kome med. Leiinga for organet avgjer tidsfristane for restansekontrollen og kan likeins avgjere at visse saker skal haldast utanom restanseoppgåvene.

²⁵ Dokumentbehandler Joar Fosså i Stavanger byarkiv har vært til uvurderlig hjelp i denne forbindelse. I Rogaland revisjon har Tonje Tveita Stangeland som del av sitt studentopphold gjort en grundig jobb med å tilrettelegge dataene i tabeller.

Stikkprøver av eldre politiske saker i Public 360 som fortsatt står «til behandling» gir heller ikke alene grunnlag for å fastslå om det er snakk om saksrestanser eller ei. Plansaker kan som nevnt pågå over flere år før de formelt avsluttes i sakarkivet. For det andre kan eldre saker som fortsatt står «til behandling» i Public 360, reelt sett være fulgt opp og avsluttet, men det er ikke gitt beskjed om dette til byarkivet.

Fra 2018 har ikke Stavanger byarkiv regelmessig kjørt ut restanselister med utgangspunkt i registreringer i Public. Det betyr ikke at arkivet ikke driver oppfølging av saksbehandlere som har store restanser. Arkivet står fritt til å påminne saksbehandlere om at det bør ryddes opp, og eventuelt tilby hjelp og veiledning. Dette gjøres imidlertid på andre måter enn den tradisjonelle «restanselisten» som ledere og andre ansatte tidligere fikk fra arkivet.

Vi har i [vedlegg](#) vist eldre saker til behandling, spørsmål og interpellasjoner som står «under behandling» i Public 360. Utplukket av saker i Public 360 forelå tidlig vinteren 2022. Det betyr at noen av sakene kan ha blitt avsluttet de siste månedene.

Først har vi med bistand av Økonomi og organisasjon i kommunen gjort en sjekk av tekstvedtak som er vedtatt ved tidligere handlings- og økonomiplaner.

Tabell 8. Detaljert gjennomgang av tekstvedtak som restanser fra tidligere HØPer.

	HØP 2018-2021 1. tertial	HØP 2019-2022 1. tertial	HØP 2020-2023 1. tertial	HØP 2021-2024 1. tertial	HØP 2022-2025 februar
2015-2018	1				
2016-2019	3				
2017-2020	15	6	1		
2018-2021		22	4	2	
2019-2022			14	5	2
2020-2023				28	7
2021-2024					23
SUM	19	28	19	35	32

Tabellen viser at antallet har økt noe de siste fem HØPene, men i hovedsak dreier det seg om vedtak gjort i forbindelse med forrige års HØP. Det få tekstvedtak som har sin opprinnelse flere år tilbake. Det vitner om at administrasjonen har god kontroll med oppfølgingen av disse vedtakene, noe også intervjumaterialet i forrige kapittel viste.

Stikkprøver av 200 kommunestyresaker og 200 formannskapssaker viser at 11 prosent av sakene fra forrige valgperiode 2015-2019 står til behandling i Public 360.

Det er videre foretatt en kontroll av 200 kommunestyresaker og 200 formannskapssaker fra 2020, det første året etter kommunesammenslåingen. Av kommunestyresakene stod 71 prosent av sakene til behandling i sakarkivet vinteren 2022. Av formannskapssakene stod 55 prosent av utvalget på 200 saker til behandling i Public. Stikkprøver av eldre saker i tre hovedutvalg og tre kommunedelsutvalg viser at en del av disse står til behandling i Public.

Som understreket i kapittel 1, gir ikke disse stikkprøvene svar på om det er restanser blant disse sakene, eller om det er saker som er fulgt opp og avsluttet, men hvor dette ikke er meldt til

byarkivet. Plansaker og investeringssaker kan være gjenstand for oppfølging over mange år. At de fortsatt ikke er avsluttet etter flere år, indikerer ikke manglende oppfølging/aktivitet.

5.3 ERFARINGER MED PUBLIC 360

Intervjuer er gjennomført i Stavanger byarkiv og med ledere på tre av tjenesteområdene. Hovedinntrykket er at saksbehandlere er flinke til å registrere dokumenter i sakene, men at de ikke alltid er like flinke å avslutte sakene når de faktisk er fulgt opp og ferdigstilt.

Hovedutfordringen slik byarkivet ser det, er etterlevelsen av gjeldende rutiner blant saksbehandlerne. Så lenge prinsippet om fullført saksbehandling legger et stort ansvar på den enkelte saksbehandler, ligger også nøkkelen til en løsning her: *«saksbehandlerne må bli flinkere til formelt å avslutte sakene, selv om dette ikke er verdens morsomste jobb, og heller ikke står øverst på lista i en travel hverdag».*

Sett fra tjenesteområdenes side, erkjennes det at et stort ansvar ligger på saksbehandlerne, og at funksjonalitetene i Public 360 ikke er de beste mht. å drive oppfølging fra ledelsens side. Flere peker på at det ikke utøves noe utstrakt kontrollregime fra ledelsens side mht. arkivering, etter at byarkivet sluttet med å sende ut jevnlig restanselister. Flere av de intervjuede er opptatt av at byarkivet bør tilrettelegge mer. Blant annet blir det vist til at både ledere og saksbehandlere tidligere fikk regelmessig oversikt over eventuelle restanser. Det blir videre vist til at saksarkivet ikke er særlig brukervennlig i forhold til på egen hånd å kjøre ut restanseoversikter. For lederne er det viktig å ha et system som gir enkel oversikt, og som kan brukes til å purre opp internt de saksbehandlerne som har store restanselister. Det blir også vist til at pandemi og mer vekt på fjernledelse kan ha påvirket etterlevelsen av arkivrutinene de siste to årene.

Fra Bymiljø og utbygging blir det pekt på at Public 360 gir begrenset innsikt i hvordan store bygge- og investeringsprosjekter blir fulgt opp. Når en sak avsluttes formelt i Public, kan gjennomføringen stå igjen, og flere år kan gå før saken er endelig avsluttet og snoren er klippet.

Som vi så innledningsvis i dette kapitlet, er det ikke lenger en lovpålagt oppgave å kjøre ut restanselister basert på informasjon i Public. Det blir fra arkivets side, pekt på at det finnes et omfattende informasjonsmateriale på intranettet, brukerveiledere, kurs- og opplæringsmateriale mv. Byarkivet gjennomfører også kampanjer for å rydde opp i restanser. Blant annet ble det gjort en opprydding i forbindelse med kommunesammenslåingen.

Arkivet følger også opp saksbehandlere med store restanser, og det blir alltid gjort en ryddejobb i forbindelse med at folk slutter, skal ut i lengre permisjoner ol. Utfordringen i slike ryddeaksjoner og kampanjer er at det bare er saksbehandler som vet hva som er den reelle statusen i saker. Som en informant sa: *«Noen har orden i sysakene, hos andre er det mye rot. Konsekvensen av å henge ansvaret på den enkelte er stor variasjon».* Det blir også pekt på at en del saksbehandlere synes det er greit å ha sakene i innboksen selv om de er avsluttet. Det gir en mulighet til å ta de opp igjen om det dukker opp nye momenter i saken. Avsluttes saken, forsvinner den også fra innboksen, og den må i tilfelle gjenåpnes av arkivet.

5.4 OPPSUMMERING OG VURDERINGER

Undersøkelsene våre viser at kommunen har god kontroll med oppfølging av tekstvedtakene. Få tekstvedtak har sin opprinnelse mange år tilbake i tid.

Stikkprøver fra 200 kommunestyresaker og 200 formannskapssaker viser at 11 prosent av sakene fra forrige valgperiode 2015-2019 står til behandling i Public 360. Av 200 kommunestyresaker fra 2020 stod 71 prosent av sakene til behandling i sakarkivet vinteren 2022. Av 200 formannskapssaker stod 55 prosent til behandling vinteren 2020. Stikkprøver av eldre saker i tre hovedutvalg og tre kommunedelsutvalg viser at en del av disse står til behandling i Public.

Vi vet ikke om sakene til behandling er saksrestanser eller er saker som behandles og følges opp over lengre tid, eller om sakene faktisk er fulgt opp, men ikke avsluttet i arkivet. Plansaker og investeringssaker kan være gjenstand for oppfølging over mange år. At de ikke er avsluttet etter flere år, indikerer ikke manglende oppfølging. Stikkprøvene gir heller ikke kunnskap om sakene i praksis er fulgt opp uten at de formelt er avsluttet i Public. Intervjuene kan tyde på at det er saker som er fulgt opp og ferdigstilt, men hvor dette ikke er meldt til byarkivet.

Vi får opplyst at når interpellasjoner, som et eksempel, ikke er avsluttet i Public har dette en teknisk/systemisk forklaring. Politisk sekretariat oppretter sakene, men har ikke oppfølgingsansvaret i etterkant. Dermed blir sakene stående «til behandling» selv om de er avsluttet. Dette er noe som etter revisjonens vurdering bør rettes på, men det har ingen betydning for om et eventuelt vedtak i en interpellasjon er fulgt opp/iverksatt.

Flere av intervjuene indikerer at det kan være et etterslep i forhold til formell avslutning av saker i Public, men vi vet ikke dette sikkert. Vår vurdering er at det bør gjøres en sjekk av om de sakene vi har undersøkt i denne revisjonen, er korrekt kategorisert i Public.

Anbefaling:

- *Gjøre en sjekk av om de sakene vi har undersøkt i forbindelse med revisjonen er korrekt kategorisert i sak og sakarkivet Public 360.*

6 OPPFØLGING AV UTVALGTE POLITISKE SAKER

6.1 INNLEDNING OG REVISJONSKRITERIER

I dette kapitlet undersøker vi kortfattet noen utvalgte saker og hvordan de er fulgt opp. Dette angår særlig problemstillingen i oppdraget som går ut på å avdekke årsaker. To av underspørsmålene til denne problemstillingen er også relevante i denne sammenheng:

- Dersom saksfeltet oppleves som særlig krevende eller vanskelig å følge opp, hvordan blir dette fulgt opp overfor politisk nivå?
- Hva kan konsekvenser av manglende oppfølging være?

Vi har tatt utgangspunkt i saker som kontrollutvalget selv har foreslått. Utvalget av saker framgår av møteprotokollen da denne forvaltningsrevisjonen ble vedtatt.²⁶ Utvalget utgjør et strategisk utvalg av saker hvor det er gjort politiske vedtak. Unntaket er saken om Vassøy bro som ble inkludert i revisjonen etter kontrollutvalgets møte 18.10.2021.²⁷ Til sammen dekker sakene de tjenesteområdene som inngår i denne forvaltningsrevisjonen, jf. metodedelen i kapittel 1.

Vassøy-bru-saken er viet større oppmerksomhet enn de øvrige. Kontrollutvalget ba oss undersøke hvordan saken er fulgt opp fra administrasjonens side. Brokomiteen på Vassøy hadde i forkant av kontrollutvalgets møte henvendt seg til kontrollutvalget og bedt om en granskning av saken.

Vi har lagt vekt på å få til en mest mulig balansert framstilling av denne saken gjennom å lage en tidslinje basert i hovedsak på skriftlig dokumentasjon, og gjennomføre intervjuer i Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune og med Brokomiteen på Vassøy. Brokomiteen på Vassøy er talerør for de som vil ha bro, og representerer dermed ikke de innbyggerne på øya som er motstandere av bro. Gjennomgang av medieoppslag ol. viser at bro-løsningen har både tilhengere og motstandere. Disse interesse motsetningene utgjør en del av konteksten for den politiske og administrative håndteringen av denne saken. Siktemålet for revisjonen er imidlertid avgrenset til å undersøke hva som administrativt er gjort for å følge opp vedtak i kommunestyret.

²⁶ Jf. møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 21.09.2020
<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/kontrollutv/Meetings/Details/210009?agendaItemId=203903>

²⁷ Jf. møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 18.10.2021
<https://opengov.360online.com/Meetings/kontrollutv/Meetings/Details/213868?agendaItemId=204972>

I gjennomgangen av de utvalgte sakene, er det politiske vedtaket i seg selv et revisjonskriterium for å vurdere oppfølgingen.²⁸ Der fremgår vedtakspunkter, hva som er planlagt gjort for å følge opp saken, og det kan fremgå framdriftsplan ol. Opplysninger i saken vil i mange tilfeller klargjøre de plikter som følger av kommuneloven § 13-1 om oppfølging uten ugrunnet opphold.

Oppstår det hindringer av faktisk eller rettslig art som har betydning for implementeringen av vedtaket, skal han eller hun gjøre de folkevalgte oppmerksomme på dette. I denne sammenheng vil det dreie seg om oppståtte avvik fra de vedtak som er fattet i saken.

Når slike avvik er alvorlige nok til at de folkevalgte skal informeres, sier kommuneloven ingenting om. Dette er heller ikke presisert i kommunens saksbehandlingsreglement. Det er opp til ledelse og kommuneadministrasjon å avgjøre når det er behov for å informere de folkevalgte om at implementeringen ikke går helt som planlagt eller forutsatt av de folkevalgte. Det er også usikkert hvilke konsekvenser det vil få for administrasjonen om en politisk sak ikke blir fulgt opp. Ansvarsforholdene i en sak kan være klare, men konsekvensene for den som sitter med ansvaret administrativt er vanskelige å forutsi på forhånd.

På bakgrunn av gjennomgangen over utleder vi følgende revisjonskriterier:

- Kommunedirektøren skal påse at politiske vedtak følges opp uten ugrunnet opphold.
- Oppstår hindringer av faktisk eller rettslig art, skal han eller hun gjøre de folkevalgte oppmerksomme på dette.

6.2 VASSFAST – BRU FRA BJØRNØY TIL VASSØY

Bru til Vassøy har vært diskutert i over 40 år. Allerede i 1972 ble de første planene for bru Vassøy utarbeidet hvor det ble pekt på ulike løsninger for å gjøre øya landfast. Vassøy er ei øy i Stavanger kommune med 750 mennesker med ca. 240 boenheter på Vassøy og 13 på Langøy. Innbyggerne har per i dag ferge og hurtigbåt som binder øya til fastlandet.

Øya er en del av Hundvåg-øyene og ligger noen steinkast fra Bjørnøy som er landfast. Administrativt er Vassøy en del av Storhaug kommunedel i Stavanger. Stavanger kommune er planmyndighet i saker som angår transport til øya, mens det er Rogaland fylkeskommune som har ansvar for transportforbindelsen til fastlandet som veimyndighet. Stavanger er formelt sett verken

²⁸ Vi tar ikke her hensyn til hvor initiativet til saken og vedtaket kommer fra. Her er mange muligheter. Et vedtak kan være politisk initiert og reflektere politikken til de partiene som står bak ordfører. Vedtak kan også ha sin bakgrunn i politikernes ombudsrolle der innbyggere tar opp saker de vil de folkevalgte skal gjøre noe med. Slike saker er en del av mellomvalgsdemokratiet. Demokrati handler dermed også om å skape arenaer for deltakelse og meningsytring utenom valget og gjennom andre kanaler enn den de representativt folkevalgte organer representerer. I andre saker er det administrasjonen som selv tar initiativ til å fremme saker til politisk behandling. De kan være respons på politiske programmer, signaler og føringer, men behøver ikke ha noen klar kopling til politikk. Motivet kan være behov for å få politiske avklaringer i saker som administrasjonen jobber med.

eier av veien, ferjeforbindelsen eller ferjeavløsningsprosjekter. Stavanger er også høringsinstans for fylkeskommunens planstrategi, overordnede planer og handlingsprogram for fylkesveinetten.

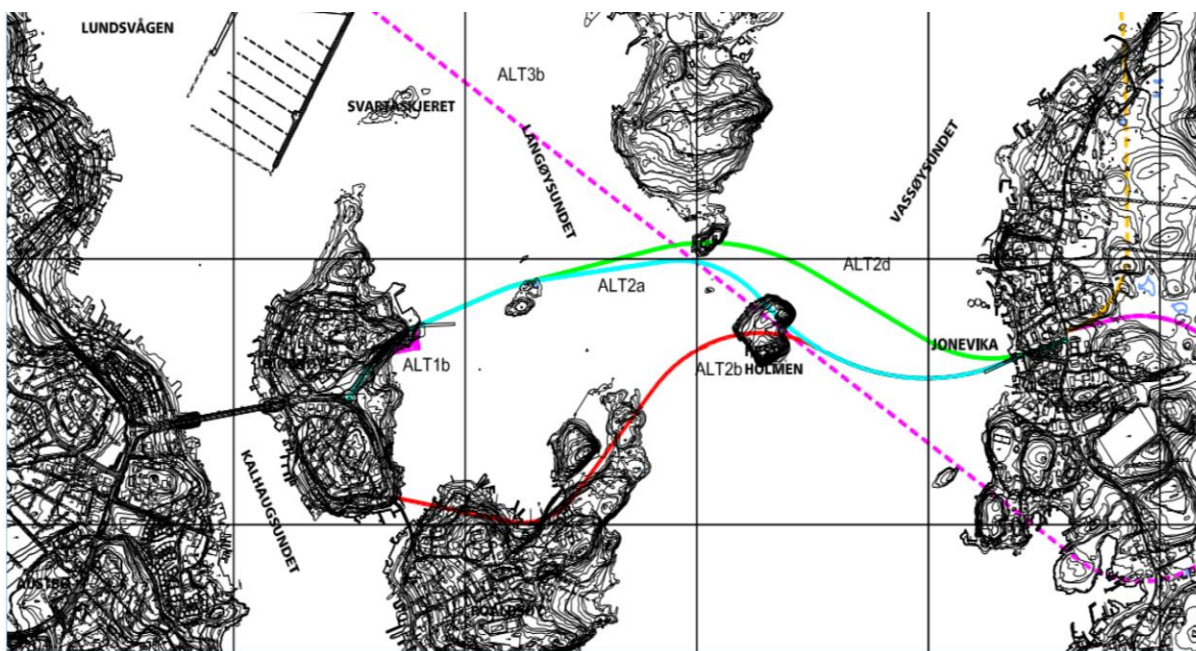
Brubygging ses i sammenheng med et utbyggingspotensial for cirka 320 boenheter på Vassøy, og noe på Langøy, i tillegg til de 240 boenhetene som finnes på Vassøy i dag. SV, Venstre og MDG er mot bruprojektet, som også har motstandere i andre partier og blant innbyggere ute på øya.

Basert på politiske vedtak i forbindelse med konsekvensutredningen fra 2005 er det to brualternativer som anses aktuelle i reguleringsplanarbeidet:

Alternativ 2a: Bruforbindelse fra Bjørnøy via Langøy og Hestholmen, og bru til Jonevika på Vassøy. Total lengde 740 m bru og 530 m ny vei på land. Vist med blå linje på oversiktskartet.

Alternativ 2d: Bruforbindelse fra Bjørnøy via Langøy, og videre til Jonevika på Vassøy. Total lengde 790 m bru og 520 m ny vei på land. Vist med grønn linje på oversiktskartet under.

Kart over alternative bruløsninger for å gjøre Vassøy landfast (kilde: Stavanger kommune).



Tidslinjen i saken

Nedenfor vises tidslinjen i saken og hvordan saken er fulgt opp administrativt og politisk.

Tabell 9. Oversikt over viktige hendelser og aktiviteter i saken om bru til Vassøy (kilder: Notat fra kommundirektøren i Stavanger til formannskapet 15.02.2022, supplert med annet skriftlig materiale).

2005	Statens vegvesen utarbeidet konsekvensutredning om bro til Vassøy som ble vedtatt av kommunestyret 5.12.2005. Vedtaket ble gjort med et knapt flertall på en stemmes overvekt, 34 av 67 stemmer. Punkt 6 i vedtaket fra 2005 sier at fergetilbudet og evt. fastlandsforbindelse er en fylkeskommunal oppgave.
------	---

	<p>Fylkestinget vedtok året etter – i 2006 - at broalternativet skulle legges til grunn – gitt gjennomførbar finansieringsplan. Den videre planprosess ble satt i bero inntil avklaringer tilknyttet finansieringen.</p> <p>Brua skulle bygges i forbindelse med Ryfast, for å utnytte fyllmassene og stå ferdig i 2019.</p> <p>Stavanger kommune var i denne fasen høringspart til KU fastlandsforbindelse (som planmyndighet) og mottaker av plan- og utredningsmateriale. Fylkestinget vedtok saken og Statens vegvesen hadde ansvaret. Fylkeskommunen gjennom samsvegadministrasjon fikk ansvar for å starte planarbeidet i 2012. Stavanger kommune var planmyndighet og fastsatte planprogrammet.</p> <p>Politisk var det usikkerhet om en bruløsning hadde tilstrekkelig støtte i bystyret.</p>
2012	<p>Fylkeskommunen varslet oppstart av plan og planprogram for fastlandsforbindelse i 2012, og planprogrammet ble fastsatt av kommunalstyret for byutvikling 30.05.2013. Arbeidet med planforslaget startet opp, men ble ikke fullført. Fylkeskommunen ønsket først å få på plass en finansieringsplan.</p>
2015	<p>Fylkeskommunen utarbeidet i 2014 en finansieringsanalyse for fastlandsforbindelse som viste et anslag (i 2013-kroner) på kr 400 mill. +/- 25% usikkerhet. Stavanger bystyre behandlet hørings sak om analysen (sak 148/15). Rådmannen tilrådte å ikke bidra med direkte finansieringstilskudd til utbygging av broforbindelse til Vassøy (Vassfast). Med hensyn til overordnede strategier og planer, inkludert dårligere kollektivdekning og høy bompengebelastning for beboere på Vassøy anbefalte rådmannen ikke å støtte en egen bompengoordning for utbygging av bro.</p> <p>Bystyres flertallsvedtak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stavanger kommune ber om at det utarbeides planer for finansiering og utbygging av bro til Vassøy. 2. Broen finansieres ved ferjeavløsningsmidler i 30-40 år og bompenger. 3. Stavanger kommune bidrar ikke med direkte finansieringstilskudd utover det grunneierbidrag som utløses ved utbygging på Vassøy. 4. Grunneierbidraget begrenses til maks kr: 40.000,- pr. tomt, og at alle andre utbyggere med tomter på Vassøy bidrar med tilsvarende beløp.
2016	<p>Fylkestinget behandlet finansieringen av bru til Vassøy 14.06.2016. Ett av punktene i vedtaket er at de ber Stavanger kommune utarbeide ferdige reguleringsplaner og planer for finansiering av utbygging av bru til Vassøy. I tillegg inneholdt vedtaket to punkter om at «Broen finansieres av ferjeavløsningsmidler i inntil 30 år og/eller bompenger. Ut over ferjeavløsningsmidler i inntil en 30 års periode stiller ikke Rogaland fylkeskommune fylkeskommunale midler til disposisjon</p>
2017	<p>Fylkestinget vedtok 24.10.2017 Handlingsprogram for fylkesvegnettet i Rogaland 2018-2021 (2023). Fastlandsforbindelse til Vassøy er ikke prioritert prosjekt i handlingsprogrammet.</p> <p>I 1995 ble kostnadene beregnet til 83,4 mill. kr. I 2005 ble broforbindelsen anslått til å koste 230-240 millioner, mens kostnadene i 2017 ble anslått til 400-500 mill. kr. For å få eksakte tall har det ved flere korsveier blitt vist til at det må utarbeides reguleringsplan.</p>
2018	<p>I notat fra rådmannen til formannskapet/ bystyret 22.02. påpekte rådmannen at «Så langt har vedtakene ikke vært tilstrekkelig avklarende med tanke på roller og ansvar for å kunne slutføre saken.» Fra kommunens side har det «... vært forutsatt at dette er et fylkeskommunalt ansvar, og må finansieres med ferjeavløsningsmidler og bompenger. Fylkestinget har nå fattet vedtak hvor de ber Stavanger kommune påta seg både å fullføre reguleringsplanen for bru og finansieringsopplegg for dette.»</p> <p>Rådmannen la til at «Dersom bystyret fortsatt ønsker en fastlandsforbindelse, bør vedtaket klargjøre at Stavanger kommune ønsker en fastlandsforbindelse til Vassøy, men kan ikke påta seg å utarbeide reguleringsplan og finansieringsplan for denne.» Videre heter det i saksframlegget at «Dersom kommunen påtar seg å utarbeide reguleringsplan og finansieringsplan for Vassfast, så kan det skape presedens i ønsker om ferjeavløsningsprosjekter i Nye Stavanger.» [...] «Det blir prinsipielt uriktig at kommunen skal påta seg oppgaver for fylkeskommunen, gjennom enkeltvedtak gjort av fylkestinget.»</p> <p>Stavanger bystyre behandlet saken på sitt møte 19.03.2018.</p> <p>Bystyrets flertallsvedtak (42 stemmer for, 25 stemmer mot):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planlegging, prosjektering og bygging av bru til Vassøy er Rogaland fylkeskommunes ansvar.

	<p>2. Stavanger kommune ber om at Rogaland fylkeskommune utarbeider en total prosjektplan med planlegging, prosjektering og bygging med tilhørende finansieringsplan.</p> <p>3. Prosjektet finansieres med fergeavløsningsmidler, grunneierbidrag og bompenger.</p> <p>4. Stavanger kommune påtar seg oppgaven med utarbeidelse av reguleringsplan under forutsetning av at kostnadene dekkes av Rogaland fylkeskommunes prosjektplan.</p>
2018	<p>Rogaland fylkesting behandler saken 12.06.2018 og fattet følgende vedtak (42 stemmer for, 5 imot):</p> <p><i>Stavanger kommune anmodes om å påta seg oppgaven med utarbeidelse av reguleringsplan for Vassøy bro. Kostnadene dekkes av Rogaland fylkeskommune. Når godkjent reguleringsplan for Vassøy bro foreligger, vil Rogaland fylkeskommune utarbeide en finansieringsplan. Ved behov for bomfinansiering forutsettes positivt initiativ og vedtak fra Stavanger kommune. Basert på finansieringsplanen vil Rogaland fylkeskommune vedta bygging av Vassøy bro eller fortsatt ferge drift.</i></p>
2019	<p>Administrasjonen har fått oversendt grunnlagsdokumenter fra fylkeskommunen som ble utarbeidet i forbindelse med det tidligere reguleringsplanarbeidet. Saken har vært drøftet på flere møter mellom administrasjonen i fylkeskommunen og kommunen. Administrativt er det enighet om at planarbeidet må varsles igangsatt på nytt, da det er gått mange år siden forrige varsel. Tidligere arbeid vil inngå som grunnlagsinformasjon. Rådmannens rammer for årsplanen i 2019 (prioritering av kommunesammenslåingen), medførte at planoppgaven ikke ble prioritert igangsatt i 2019. Årsplanen ble politisk vedtatt.</p>
2020	<p>I møte mellom politisk og administrativ ledelse i fylkeskommunen og kommunen 3.09.2020 ble det konkludert med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Partene er enige om det er et teknisk komplisert prosjekt som berører verdifullt kulturlandskap og vil være et konfliktfullt. Det er ressurskrevende å utarbeide en full reguleringsplan for et prosjekt, som grunnlag for å ta endelig stilling til om det skal gjennomføres eller ei. - Fylkeskommunen ønsker ikke å påta seg ansvar for å utarbeide reguleringsplan for prosjektet. - Fylkeskommunen kan bistå kommunen med planteknisk kompetanse og kan betale for dette. - Fylkeskommunen må ev ta ansvar for å forberede prosjektet som et fergeavløsningsprosjekt. - Stavanger kommune er reguleringsmyndighet. <p>Konklusjon: Saken følges opp administrativt og avklares mot politisk ledelse.</p> <p>Kommunesammenslåingen ble gjennomført pr 1.01.2020. Nytt plansystem er på plass, som innebærer at kommuneplanens samfunnsdel blir vedtatt tidlig i planperioden og kommunestyret tar stilling til planbehov og arbeidsprogram for utvalgene. Ved kommunestyrets behandling av arbeidsprogrammet 14.09.2020, ble følgende vedtatt:</p> <p>Kommunestyret vedtar vedlagte forslag til arbeidsprogram og planbehov 2020-2024</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utredning om høyverdig kollektivtransport, fortrinnsvis skinnegående på strekningen fra Stavanger sentrum til UIS og SUS, legges til mobilitetsstrategien. - Områderegulering for Paradis gis 1. prioritet av alle planer i utvalg for by og samfunnsutvikling. - Områderegulering for Våland (sykehusomten) gis 2. prioritet av alle planer i utvalg for by og samfunnsutvikling - Kommunestyret prioriterer reguleringsarbeidet med Vassøy bro. <p>Vedtatt i fylkestinget 8.12.2020 ved behandling av økonomiplanen 2020-2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fylkestinget ber om at det legges fram en orienteringssak for samferdselsutvalget på kostnadsoverslag og mulig finansiering av prosjektene Vassøy bru og Øyfast. Konkret skal de ses på hvordan fergeavløsningsmidler og bidrag fra Stavanger kommune kan bidra i finansieringen.
2021	<p>Saken er vedtatt prioritert etter/samtidig med områdereguleringsplan for SUS/Våland, som vil bli igangsatt i 2022. Vassfast-saken har likevel vært på dagsorden i flere møter mellom samferdselsavdelingen og byutvikling for å avklare premisser og rammer for reguleringsplanarbeidet. Det er satt ned en arbeidsgruppe med saksbehandlere fra fylkeskommunen og kommunen. Fylkeskommunen bistår i med det faglige innholdet (veggholder) og kommunen er planmyndighet.</p>

	<p>Arbeidsgruppen har hatt flere møter og det jobbes med forberedelse av anbudet for å engasjere konsulent for utarbeidelse av forprosjekt og reguleringsplan med konsekvensutredning.</p> <p>Arbeidsmøte 05.05.2021</p> <p>Dagsorden for møte var rolleavklaring og ansvar for videre prosess. Det var enighet om at prosjektet i reguleringsfasen skal ledes og eies av Stavanger kommune. Rogaland fylkeskommune skal bistå med nødvendig planteknisk kompetanse og bære de økonomiske kostnadene.</p> <p>Arbeidsmøte 02.09.2021</p> <p>Det var enighet om eventuell fastlandsforbindelsen skal ha status som fylkesveg for strekningen fra Hundvåg Ring til brukaret på Vassøy.</p> <p>Arbeidsmøte 08.09.2021</p> <p>Dagsorden for møte var framdrift og økonomi for anbudet. Det er normalt å legge til grunn 10 % investeringskostnad til planlegging og prosjektering. Fylkeskommunen har bedt om innspill på behovet for konsulentmidler til oppdraget. Et foreløpig anslag har tatt utgangspunkt i kostnadsbildet basert på 2005 tall. I 2005 ble brukostnad anslått til 240 millioner kroner (rapport fra Statens vegvesen).</p> <p>Ifølge Statistisk Sentralbyrås indeks for byggekostnader har det vært prisstigning på 69,8 % fra april 2005 og fram til april 2021. Dersom en legger dette til grunn så framstår brukostnad priskorrigert til april 2021 på 408 millioner kroner. 10% til planlegging og prosjektering for hele tiltaket tilsier kr 40,8 mill.kr. til planlegging. Utarbeidelse av forprosjekt og reguleringsplan med konsekvensutredning vil normalt utgjøre 40 % av de totale kostnadene til planlegging og prosjektering. Det betyr til forprosjekt og reguleringsplan med konsekvensutredning vil det kunne være behov for en bevilgning på kr. 16,3 mill., og videre kr. 24,5 mill. vil da gå til detaljprosjektering og utarbeidelse av anbud etter NS3420 samt utarbeidelse av arbeidstegninger.</p>
2021	<p>Vedtak i fylkestinget 14.12.2021</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Rogaland fylkeskommune anmoder Stavanger kommune om å påta seg oppgaven med utarbeidelse av reguleringsplan for Vassøy bro. Kostnadene dekkes av Rogaland fylkeskommune oppad til kr. 5 million.</i> 2. <i>Når godkjent reguleringsplan for Vassøy bro foreligger, vil Rogaland fylkeskommune utarbeide en finansieringsplan. Ved behov for bomfinansiering forutsettes positivt initiativ og vedtak fra Stavanger kommune.</i> 3. <i>Basert på finansieringsplanen vil Rogaland fylkeskommune vedta bygging av Vassøy bro eller fortsatt ferge drift.</i> 4. <i>Rogaland fylkeskommune inviterer Stavanger kommune inn i en politisk arbeidsgruppe for å sikre optimal fremdrift.</i> <p>Dette tilsvarer vedtaket 12.6.2018, men med en øvre kostnadsramme for planarbeidet på kr. 5 millioner, og en invitasjon til å delta i en politisk arbeidsgruppe.</p>
2022	<p>Formannskapet bekrefter i vedtak 10.03. at Stavanger kommune påtar seg oppgaven å utarbeide reguleringsplan for bru til Vassøy, samt oppnevne politisk arbeidsgruppe for planarbeidet.</p> <p>Kunngjøring av anbud for konsulentbistand i forbindelse med utarbeiding av reguleringsplan og konsekvensanalyse april 2022. Ramme 5. mill. kr.</p> <p>Forventet framdrift, jf. sak 8/3 til formannskapet 10.03.2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Politisk behandling av planprogram august 2022 - Høring planprogram høsten 2022 - 1.gangs behandling planforslag våren 2023 - Høring planforslag vår/sommer 2023 - Sluttbehandling reguleringsplan kommunestyret høsten 2023
2022	<p>Dagens kontrakt på drift av Rygerbuen til Vassøy går ut 1. januar 2024.</p> <p>Fylkestinget har vedtatt at innen 2024 skal alle ferjeforbindelser i Rogaland elektrifiseres.</p>

	<p>Fylkesdirektøren gikk til mars-møtet i Samferdselsutvalget inn for ny Vassøy-ferje med større kapasitet, en betydelig oppgradering av standarden og innkorting av overfartstiden fra 18 til 15 minutter.</p> <p>Vedtak i Samferdselsutvalget i møte 23.3.2022:</p> <p><i>Vedr. ferjesambandet Vassøy vises det til at arbeidet med reguleringsplan for fremtidig fastlandsforbindelse er startet opp i Stavanger kommune. Fylkestinget ser det derfor som hensiktsmessig å godkjenne at kontrakten lyses ut som en kort kontrakt med opsjon på forlengelse (3+2 år). Sambandet lyses ut uten krav om nullutslipp og kapasitetsøkning. Med henvisning til FT-sak 56/21 er det ikke rom for betydelig økning av kostnadene til drift av hurtigbåt- og ferjesamband. Vassøy-sambandet lyses ut uten økning av dagens minimumskapasitet og reduksjon av reisetid.</i></p>
--	--

Årsaker til at prosjektet har dratt ut i tid

Det har gått 17 år siden KU-vedtak i bystyret og nærmere fire år siden Stavanger kommune påtok seg planleggingsansvaret. Intervjuer og skriftlig dokumentasjon er brukt til å peke på årsaker til at oppfølgingen av denne saken har tatt tid. Som tidslinjen viser, har ansvarsforholdene endret seg over tid. I perioden mellom 2005 og 2012/2013 var Stavanger kommune kun høringspart og mottaker av plan- og utredningsmateriale. Som vist i tidslinja var bystyret i 2005 kun høringspart til KU-fastlandsforbindelse. Fylkestinget vedtok saken og Statens vegvesen hadde ansvaret.

Stavangers rolle som høringspart og mottaker av innsendt plan- og utredningsmateriale endret seg først i 2018 da Stavanger kommune for første gang påtok seg selve planleggingsansvaret.

Fra Stavangers side er det understreket at kommunen og By- og samfunnsplanlegging har hatt jevnt fokus på saken over mange år. Blant annet er det laget historiske oversikter over viktige hendelser i saken til formannskapet og kontrollutvalget.

I 2022 er det fastlagt framdriftsplan for gjennomføring av planarbeidet, jf. sak til formannskapet 10.03.2022. Kunngjøring av anbud for konsulentbistand i forbindelse med utarbeiding av reguleringsplan og konsekvensanalyse skjedde i april 2022. Det er avtalt et praktisk samarbeid, hvor fylkeskommunen bruker noe ressurser - mot at Stavanger tar et *dra-ansvar* i planleggingen.

Fra **Stavangers kommunes** side, er det pekt på forhold av betydning for framdriften i prosjektet:

- *Stavanger har ikke ønsket å ta på seg oppgaver som de mener ligger til fylkeskommunen. Selv om kommunen har påtatt seg planansvaret, er det sterkt understreket fra kommunens side at ansvars- og rollefordelingen mellom kommune og fylkeskommune må ligge fast, ikke minst av hensyn til finansieringen av en framtidig bro om det blir besluttet å bygge bro. Kommunedirektørens vurdering i saksframlegg til bystyret 19. mars 2018 var at «...kommunen ikke bør påta seg ansvaret for å utarbeide reguleringsplan og finansieringsplan for fastlandsforbindelse til Vassøy. Det blir prinsipielt uriktig at kommunen skal påta seg oppgaver for fylkeskommunen, gjennom enkeltvedtak gjort av fylkestinget. Ansvar og oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene ligger fast, og dersom dette skal endres må det gjøres gjennom en forutgående prosess som kommunen kan uttale seg til.» Det ble dessuten advart om at «Dersom kommunen påtar seg å utarbeide reguleringsplan og finansieringsplan for Vassfast, så kan det skape presedens i ønsker om*

ferjeavløsningsprosjekter i Nye Stavanger.» Det er til sist pekt på «...at det kun er fylkeskommunale vegprosjekt som kan søke om ferjeavløsningsmidler.»

- *Andre planer har i perioder hatt høyere prioritet.* Stavanger kommunestyre behandlet i møte 14.09.2020 sak 60/20 om planbehov og arbeidsprogram 2020-2023. Det ble vedtatt å prioritere reguleringsplanarbeidet for Vassøy bru som nr. 3 etter hhv. områdereguleringsplaner for Paradis og Våland. Kompetansemessig har ikke Stavanger kommune hatt tilstrekkelig tilgang på relevant plankompetanse. Stavanger kommune har derfor bedt Rogaland fylkeskommune om planteknisk bistand i oppstart av planarbeidet.
- *Diskusjon om hvem som skal ta regningen for planarbeidet.* Det var ikke avsatt midler i Handlings- og økonomiplanen i fylkeskommunen til å utarbeide reguleringsplan og konsekvensutredning. Saken om videre planlegging av Vassfast ble derfor på ny behandlet av fylkestinget i møte 14.12.2021, hvor det ble fattet vedtak om at fylkeskommunen ville ta regningen. Stavanger kommune har anført at det er usikkert om bevilgingen er stor nok.
- *Nullvekstmål og By-pakke Nord-Jæren.* I tråd med Nasjonal transportplan og Klimaforliket har Stavanger kommune mål om 0-vekst i personbiltrafikken. Dette er målet i Bypakke Nord-Jæren. Kommuneplanen for Stavanger 2015-2029 har en byutviklingsstrategi som viser at Stavanger vil prioritere utbygging i sentrum og i byutviklingsaksene langs de viktigste traseene for kollektivtransport. Vassøy er i kommuneplanen utenfor byutviklingsaksene, og er vist med muligheter for utbygging i tråd med gjeldende reguleringsplaner.
- *Kommunesammenslåingen med Rennesøy og Finnøy* førte til at en del plankapasitet i kommunen ble bundet opp til å forberede og gjennomføre kommunesammenslåingen. I tillegg har koronapandemien i 2020 og 2021 påvirket administrasjonens rammevilkår.

Fra **Rogaland fylkeskommune** er det også pekt på forhold som har påvirket framdriften:

- *Ikke vært et høyt prioritert regionalt prosjekt.* Dette var noe av grunnen til at det var relativt begrenset framdrift i saken mellom 2005 og 2012/2013. Fylkeskommunen stoppet planarbeidet i 2012/2013, blant annet på grunn av et behov for å avklare finansieringen og samfunnsøkonomien i prosjektet.
- *Regionreformen* fra 1.1. 2020 der administrasjonen av fylkesveinettet ble overført fra Statens vegvesen til fylkene. Det har tatt mye tid i fylkesadministrasjonen.
- *Koronapandemien* har skapt kapasitetsutfordringer og forsinket oppstart av planarbeider.
- *Ikke avsatt midler i økonomiplanen* til dekning av kostnader til reguleringsplan og konsekvensutredning før vedtak i 2021. Stavanger kommune ønsket ikke å starte et planarbeid det ikke var penger til.
- *Vært mye anmodninger fra både fylkeskommunen og Stavanger kommune* der den ene part anmoder den annen... Dermed har prosessen fått litt preg av kasteball mellom kommune og

fylkeskommune, der ingen part har tatt tydelig ledelse av prosessen. Nå er det endret gjennom forberedelser til planarbeidet, og etablering av politisk og administrativt samarbeid om planarbeidet, der fylkeskommunen bistår Stavanger kommune med kompetanse.

- *Mer kompleks sak enn det politikerne har gitt uttrykk for.* Administrasjonene i fylke og i kommunen kan ha oppfattet Vassøy bru som et mer omfattende og komplekst prosjekt – og dermed mer arbeidskrevende - enn det politikerne kanskje har sett for seg.

Vassøy Brokomite har i flere tiår arbeidet for bru til Vassøy.

I e.post til Kontrollutvalget i Stavanger 27.09.2021 ba Vassøy Brokomite om at det ble iverksatt en uavhengig gransking av Stavanger kommuneadministrasjons manglende saksbehandling i.f.m. reguleringen av bro til Vassøy. Det ble vist til at det da hadde gått 3,5 år siden kommunestyret og fylkestinget vedtok at Stavanger kommune skulle utarbeide reguleringsplan. I forbindelse med henvendelsen til kontrollutvalget oversendte komiteen en del skriftlig materiale som etter komiteens mening begrunner behovet for bru, jf. saksdokumenter til KU-møte 18.10.2022.²⁹

Slik brokomiteen på Vassøy ser det, må fylkesadministrasjonen og kommuneadministrasjonen ta en god del ansvar for hvorfor denne saken har dratt ut i tid. I intervju med representant for brokomiteen pekes det bl.a. på at mangel på kapasitet ikke et holdbart argument siden eksterne konsulent skal gjøre det meste av jobben. Dessuten pekes det på at endringer i kommuneplanen etter brokomiteens oppfatning vil kunne få konsekvenser for en fremtidig broløsning.

Motstandere av bro til Vassøy

Partiene SV, Venstre og MDG har vært mot bruprojektet, og det er også motstandere i andre partier og blant innbyggere ute på øya. I medieoppslag og debatter er det blant annet vist til at en bro-løsning vil påvirke øyas egenart som en stille øy nært et urbant sentrum. Ifølge motstanderne vil en bro kunne føre til mer trafikk, og irreversible inngrep i naturen. Boligprisene vil også kunne stige om det blir bygd bro, noe som vil gjøre det vanskeligere for de med dårlig økonomi å etablere seg slik motstanderne av bro vurderer det.

Selv om motstanderne av bro til Vassøy har sine politiske støttespillere, har et politisk flertall i både kommunestyret og fylkestinget ønsket et plan- og beslutningsgrunnlag for å avklare om det skal jobbes videre med en broløsning. Det er de politiske flertallsvedtakene som utgjør grunnlaget for oppfølgingen i administrasjonene i kommunen og fylket. I revisjonen er vurderingene avgrenset til oppfølging av de flertallsvedtakene som kommunestyret har gjort.

²⁹ <https://opengov.360online.com/Meetings/kontrollutv/Meetings/Details/213868>

Vurderinger

Tidslinjen viser at det har gått 17 år siden KU-vedtak i bystyret. I 2005 var bystyret kun høringspart til KU-fastlandsforbindelse. Fylkestinget vedtok saken og Statens vegvesen hadde ansvaret. Fylkeskommunen hadde i denne tidlige fasen hovedansvaret, noe de formelt fortsatt har. Stavanger er verken eier av veien, ferjeforbindelsen eller ferjeavløsningsprosjekter. Men Stavanger kommune påtok seg planleggingsansvaret i 2018 fordi et politisk flertall ville det.

Fra 2018 har det gått nærmere fire år før planarbeidet har kommet i gang. Planarbeidet ble september 2020 prioritert av kommunestyret på 3. plass etter to andre nye planer, og er deretter forberedt av de to administrasjonene. Anbudsdokumenter ble utarbeidet vinteren og våren 2022, og anbudskonkurranse utlyst fra 28. april 2022.

Det vi kan slå fast er at denne saken i mange omganger har vært behandlet politisk både i Stavanger kommune og i Rogaland fylkeskommune. I saksframleggene fra administrasjonene er det orientert om framdrift, hva slags initiativ som er tatt, og hva som evt. har stått i veien for framdriften i saken. Blant annet er det vist til manglende avklaringer mht. fordeling av ansvar, oppgaver og finansiering mellom kommune og fylkeskommune.

Politisk og administrativt har det vært noe ulike vurderinger i denne saken. Administrasjonene har ved flere høve på faglig grunnlag argumentert for at ulike hensyn kan ivaretas gjennom en oppgradert og mer effektiv ferjeløsning, mens et flertall av politikerne i fylke og kommune vil tilby innbyggerne på Vassøy en bruforbindelse. Administrasjonen har plikt til å utrede – på faglig grunnlag – hva som er mest hensiktsmessig – ferje eller bru. Samtidig har administrasjonen en plikt til å følge opp politiske signal og vedtak, med mindre de måtte stride mot norsk lov eller andre reguleringer som begrenser det kommunale selvstyret. Med den siste utviklingen i saken, registrerer vi at planarbeidet har kommet i gang som forutsatt av kommunestyrets flertall.

Vi kan også slå fast at det har tatt noe tid å komme i gang med det planarbeidet som et politisk flertall i Stavanger ønsket kommunen skulle ta på seg i 2018. Det har vært behov for flere runder med møter og vedtak for å avklare ansvar og roller i samråd med fylkeskommunen. Parallelt er det orientert om framdrift og hindringer i arbeidet slik kommuneloven stiller krav om. Som vi så innledningsvis, er kommunedirektøren pliktig til å gjøre de folkevalgte oppmerksomme på oppståtte hindringer av faktisk eller rettslig art. Slik vi vurderer det, synes denne plikten å være ivarettatt gjennom de saker og orienteringer som er gitt i denne saken.

6.3 STATUS I ANDRE SAKER MHT. OPPFØLGING

I det følgende undersøker vi status i saker som kontrollutvalget tok i forbindelse med bestillingen av denne forvaltningsrevisjonen. Intervjuer og dokumenter er brukt i den sammenheng. Statusbeskrivelsene er kortfattede, og dekker ikke sakene i detalj. Vi mener likevel at informasjonen er tilstrekkelig til å kunne vurdere status i sakene opp mot politiske vedtak.

Forvaltningsrevisjon av mobbing/ skolemiljø i Rennesøy kommune

I kontrollutvalgets møte ble det reist et spørsmål om kommunesammenslåingen hadde påvirket oppfølgingen av politiske saker fra de tre opprinnelige kommunene. Det ble vist til en rapport vedr. Mobbing/skolemiljø i Rennesøy som ble gjennomført i 2019 ikke ble behandlet i kommunestyret i Rennesøy i desember – og heller ikke behandlet i kommunestyret i Stavanger.

Vi har sjekket nærmere hvordan denne rapporten er håndtert fra kommuneadministrasjonens side etter at den ble overlatt til Nye Stavanger. Saken ble blant annet slått opp i Bygdebladet på Rennesøy og i august 2020 ble saken tatt opp i Rennesøy kommunedelsutvalg i form av et spørsmål til kommunedirektøren. Det hadde da kommet for en dag at rapporten verken var lagt fram for Stavanger kommunestyre i 2020 – det første året etter kommunesammenslåingen 1.1.2020 - og at det heller ikke var utarbeidet en oppfølgingsrapport etter 6 mnd.

Kommunestyret i Rennesøy behandlet sak 32/19, *Forvaltningsrevisjonsrapporten «mobbing i skolen/skolemiljø i Rennesøy»*, i sitt siste møte 9. desember 2019. Vedtaket fra kommunestyret var at kommunestyret i Rennesøy tok den framlagte forvaltningsrapporten til etterretning. Videre bad kommunestyret om at rapporten skulle oversendes rådmannen i Nye Stavanger, og ba han om å følge opp rapportens konklusjoner og anbefalinger ca. et halvt år etter vedtak i kommunestyret.

Etter at et halvår var gått, var det ikke lagt fram en oppfølgingsrapport fra kommuneadministrasjonen i Nye Stavanger.

Til møtet 18.08.2020 la kommunedirektøren fram et notat om hvordan saken var fulgt opp fra administrasjonens side. Det ble opplyst om at kommunen har jobbet med anbefalingene i rapporten siden den ble fremlagt. Rådmannen i Rennesøy var kjent med flere av funnene og beskrivelsene i rapporten og var tidlig i gang med å gjennomgå og å forbedre dette i skolene. I tillegg var rådmannen i Rennesøy klar over at rutinene kunne bli endret i forbindelse med kommunesammenslåingen med Finnøy og Stavanger. Skolene fikk i oppdrag å arbeide videre med punktene og følge dette opp i overgangen til ny kommune. Det ble videre opplyst om at Stavanger kommune de senere årene har videreutviklet og endret sine rutiner i skolemiljø saker etter statlig tilsyn på området i 2019. De nye rutinene og arbeidsmetodene som gjelder er vurdert og godkjent av Fylkesmannen i Rogaland i forbindelse med at tilsynet ble avsluttet.

Det er utarbeidet et rundskriv til skolene knyttet til hvordan skolene skal jobbe med kapittel 9a i opplæringslova. Dette rundskrivet omhandler prosedyrer og rutiner knyttet til arbeidet med elevenes skolemiljø med grunnlag i opplæringslovens kapittel 9 A.

I rundskrivet blir systemet forklart og gjennomgått, og forventninger til skolene beskrevet.

Stavanger kommune sitt oppfølgingssystem er utarbeidet for å identifisere og avdekke forhold som tilsier at elever ikke har det trygt og godt på skolen. Systemet inneholder rutiner og beskrivelser for hvordan arbeidet skal håndteres dersom noe skal endres eller forbedres. Som et ledd i oppfølgingen er det utarbeidet en plan for årlig egenvurdering ved den enkelte skole. Skolene skal, som en del av dette, årlig fylle ut et skjema som deretter skal drøftes i

kommunedelene. Skolenes egenvurdering skal også rapporteres til kommunalsjef for skole som en del av kontrollrutinene for arbeidet med et trygt og godt skolemiljø i Stavanger kommune.

Det er også etablert et ressursteam bestående av representanter fra PPT, Lenden, administrasjonen der også kommunalsjef skole er med. Disse representantene er med i det årlige møtet i kommunedelene der en har en gjennomgang av egenvurderingene fra skolene.

Tilleggsinformasjon og vurdering

Denne saken viser at kommunesammenslåingen påvirket oppfølgingen av en enkeltsak. Administrasjonens oppfølging er gitt som et svar på et spørsmål i Rennesøy kommunedelsutvalg, og er ikke håndtert på vanlig vis ved å bli forelagt kontrollutvalget og kommunestyret. Det er årvåkenhet fra bygdeblad og kommunedelsutvalg som førte til oppmerksomhet om denne saken.

Vi har spurt leder av Rennesøy kommunedelsutvalg og tidligere rådmann om det er andre saker fra «gamle» Rennesøy kommune som de er usikre på om er fulgt opp i Nye Stavanger. Vi får opplyst at det var snakk om overføring av 15-20 saker, blant annet en del plansaker, som ble «overlevert» fra Rennesøy kommune til Nye Stavanger. Hver enkelt sak ble overlevert til rette vedkommende i kommuneadministrasjonen for videre oppfølging.

Det har ikke kommet fram opplysninger om flere saker fra tidligere Rennesøy kommune som ikke er blitt fulgt opp i den nye kommunen. I intervjuer med folkevalgte fra Rennesøy og Finnøy, er det pekt på saker det har tatt lang tid å realisere. Det er vist til utbygging av bredbånd til Brimse og bygging av rekkverk på brua til Åmøy. Selv om ting tar tid, erkjennes det at planprosesser tar tid, og at kapasitetsutfordringer i pandemiårene kan ha påvirket framdriften.

Det ble i intervjuene dessuten vist til at flest mulig saker skulle sluttbehandles i «gamle» Rennesøy for å unngå mange oppfølgingssaker i Nye Stavanger. De «gamle» kommunestyrene i Rennesøy og Finnøy hadde vedtaksmyndighet fram til 31.12.2019 i saker som skulle sluttbehandles i de opprinnelige kommunene. Heller ikke for Finnøy sin del, har vi opplysninger som tyder på at saker derfra ikke er blitt fulgt opp i Nye Stavanger.

Vår vurdering er at risiko for glipp i oppfølgingen kan oppstå i forbindelse med store omstillinger som en kommunesammenslåing, men at dette er unntak fra hovedregelen om at gjenstående saker er blitt «overført» og håndtert i Nye Stavanger.

Kvernevik bydelshus og Kvernevik skole

Byggingen av **Sunde og Kvernevik bydelshus** har en lengre historikk. Romprogram ble fastsatt i august 2013, og i henhold til foreløpig fremdriftsplan skulle bydelshuset oppføres i år 2015. Rådmannen fremmet sak om kostnad, finansiering m.m. ved årsskiftet 2013/2014. Prosjektet skulle derfor bli konkretisert ved rullering av handlings- og økonomiplanen.

2015 vedtok Stavanger formannskap at kommunedirektøren skulle gjennomføre konkurranse om bygging av nytt bydelshus i Kvernevik. Nytt bydelshus skal erstatte dagens lokaler som må rives for utbygging av Kvernevik lokalsenter.

Det har imidlertid tatt tid før selve byggingen kom i gang. Byggestart på tomten skjedde 18.02.2021. Det var ordfører, Kari Nessa Nordtun, sammen med leder av kommunedelsutvalget, Lars Peter Endresen som tok det første spadestikket.

Det nye bydelshuset i Kvernevik stod ferdig første halvår 2022. Ifølge koordinator for områdeløft i Kvernevik, er de fleste aktiviteter startet opp nå. Den offisielle åpningen blir rundt skolestart i august 2022. Bygget inneholder kafe, storsal, møtelokaler, grupperom, diskotek med mer.

Bydelshuset er gjennomført som OPS-prosjekt (et offentlig-privat samarbeid). Det vil si at SK Bydelshus AS bygger og drifter bygget og at Stavanger kommune inngår en langsiktig leieavtale. Tomten eies av Stavanger kommune. Bydelshuset inneholder fritidsklubb, møte- og grupperom for forenings- og kulturaktiviteter, kontorer for drift av bygget, kafé og flerbrukssal med amfi. Byggherre SK Bydelshus AS og deres totalentreprenør, Skanska Norge AS, opplyser at progresjon har vært i henhold til omforent fremdriftsplan.

Det er gjennomført samarbeid med virksomhetene, Ungdom og oppvekst, samt Helse og Velferd, og det er avviklet møter med arkitekter for å ivareta deres interesser og innspill til bygget i prosjekteringsfasen. Stavanger kommune sin rolle har vært «Leietager», OPS-leverandøren er Byggherre og «Utleier» i henhold til OPS-avtalen. Skanska er engasjert av byggherren som totalentreprenør. Det innebærer at Stavanger kommune sin rolle som «leietager» er begrenset til å kvalitetssikre at bygget samsvarer med kravspesifikasjonen som lå i tilbudsutlysningen fra 2016, og at brukerne av bygget har fått komme med innspill i prosjekteringsfasen.

Ny **skole i Kvernevik** skal skje i form av nytt bygg, og ikke som opprinnelig planlagt som rehabilitering av eksisterende skole. Det prosjektutløsende behovet er en kombinasjon av vedlikeholdsetterslep på skolens bygning og utstyr, som gjør at skolen ikke kan ivareta gjeldende krav til teknisk forskrift, kombinert med at skolens struktur ikke fullt ut støtter det pedagogiske innholdet ved skolen. Skolens plassering på tomten gir lite handlingsrom for optimalisering av uteområdene og de andre funksjonene som er en del av skole- og idrettsområdet.

Samarbeidspartiene fremmet i handlings- og økonomiplanen for 2021 -2024 et tekstvedtak om helt ny skole i Kvernevik (tekstvedtak nr. 21). Samarbeidspartiene ønsker en mer omfattende satsing på Kvernevik enn den tidligere skisserte tekniske rehabiliteringen av Kvernevik skole. Samarbeidspartiene ønsker et løft for hele tomteområdet for å øke attraktiviteten for Kvernevik og å optimalisere tomten. Dette skal vises i en mulighetsstudie for kraftig oppgradering av hele skole- og idrettsområdet hvor det ses på flytting og utvidelse av skolen, dobbel flerbrukshall og styrking av øvrig idretts- og aktivitetstilbud hvor også garderobedel og klubbhusmuligheter for Sunde IL inngår – opp mot rehabiliteringsalternativet. Skolen skal bygges med bydelskulturskole, i tråd med samarbeidspartiernes vedtak i HØP 2020-2023. Mulighetsstudien gis øverste prioritet.

Saken har sitt utgangspunkt 8 år tilbake i tid. Kvernevik skole ble først nevnt i Handlings- og økonomiplan 2014-17 med avsetning av midler til rehabilitering og oppgradering. I påfølgende handlings- og økonomiplaner ble vedtaket videreført. I HØP 2018-21 ble prosjektet sett i sammenheng med levekårsløft i områder med levekårsutfordringer, bl.a. Kvernevik. Året etter ble vedtaket fulgt opp med en presisering av behov for betydelig rehabilitering av skolen inkludert bydelskulturskole. I forbindelse med HØP for 2021-2024 ble altså vedtaket endret til å omfatte bygging av helt ny skole, og oppgradering av hele skole- og idrettsområdet.

Tomten og området ved Kvernevik skole er selve hjertet av Kvernevik. Denne skal utnyttes til å være en sentral del av områdeløftet for kommunedelen. Kommunestyret har vedtatt at det skal gjennomføres et levekårsløft/områdeløft for Kvernevik, og arbeidet planlegges igangsatt fra 2022. Selve områdeløftet og ambisjonsnivået for dette vil bli fastsatt gjennom ny temaplan som utarbeides med utgangspunkt i (høringsversjon av) strategi for nærmiljøutvikling og samfunnsdialog i 2022/23. I 2022 gjennomføres det en analyse av blant annet levekårene i Kvernevik som grunnlag for prioritering av tema- og satsingsområder for områdeløftet.

Formannskapet vedtok 28.10.2021 at tomten skal utvikles på en helhetlig måte med etablering av ny skole inkludert bydelskulturskole, ny dobbel flerbrukshall, samt styrking av øvrig idretts- og aktivitetstilbud med tilhørende idrettsbaner og klubbhusmuligheter for Sunde IL vil optimalisere tomt og bruk. Ved å ta en slik beslutning i tidligfase er planen at tomten ikke bare blir en ny skole, men en hjertesone for nærmiljøet i Kvernevik.

Prosjektet følger en tentativ framdriftsplan basert på oppstart av planarbeid 2021/2022, inkludert oppstart av romprogramkomite. Norconsult har satt i gang arbeidet med reguleringsplan for Kvernevik skole. Prosjektet omfatter etablering av ny skole, inkludert bydelskulturskole, biblioteksfilial, ny dobbel flerbrukshall, samt styrking av øvrig idretts- og aktivitetstilbud med tilhørende idrettsbaner. Valg av konsept er foretatt i 2022. Første gangs behandling av plan forventes i desember 2022, mens behandling av byggeprogram forventes å skje i løpet av 4 kvartal. Prosjektering og utbygging skal skje i perioden 2023-2026.

Vurdering

Byggingen av nytt bydelshus og den pågående planleggingen av ny skole i Kvernevik, viser at planlegging og gjennomføring av større kommunale investeringsprosjekter tar tid. Byggingen av nytt bydelshus har en historikk som strekker seg minst 10 år tilbake, og ferdigstilles ny skole som planlagt i 2026, vil det ha gått 12 år siden Kvernevik skole først ble omtalt i HØPen.

Så langt vi har brakt i erfaring, er det blitt orientert om framdrift og utvikling i disse to Kvernevik-prosjektene. Det gjelder egne saker til Utvalg for miljø og utbygging, og prosjektene er omtalt i forbindelse med kommunestyrets behandling av økonomi- og handlingsplaner. Det må dessuten legges til at saken om ny skole i Kvernevik har endret seg – etter politikernes ønske – fra å være et rehabiliteringsprosjekt til å bli et omfattende nybyggingsprosjekt.

I den grad det har vært forsinkelser eller andre endringer som angår framdrift og kostnader i disse Kvernevik-sakene, synes dette i tilstrekkelig grad å være orientert om. Det er i tråd med kommunelovens krav om at kommunedirektøren skal informere de folkevalgte i de tilfeller det oppstår hindringer i oppfølgingen av politiske vedtak. Vi vil legge til at byggingen av ny skole i Kvernevik skal undersøkes nærmere i forbindelse med forvaltningsrevisjonen «*Styring av investeringsprosjekter i Stavanger kommune*».

Rehabilitering og utvidelse av Tastaveden skole

Saken om rehabilitering av Tastaveden skole går 8-10 år tilbake i tid, og har sin bakgrunn i at skolen er slitt og at det er behov for oppgradering og tilpasning til Kunnskapsløftet. Tastaveden ungdomsskole er en ungdomsskole for 12 klasser og har vært i drift siden 1960.

Under behandling av Handlings- og økonomiplanen 2015-2018, høsten 2014, ble det avsatt 146 mill. kr. til rehabilitering eller riving/nybygg. I 2016 ble det lagt fram mulighetsstudier basert på alternativene nybygg, en kombinasjon av rehabilitering og nybygg og kun rehabilitering.

Med bakgrunn i behovet for økt sysselsetting ble ferdigstillingen foreslått forsert ett år (ferdigstilles i 2018) i HØP 2016-2019, jf. sak i Kommunalstyret for miljø og utbygging 30.08.2016. Det ble føyd til i saksframlegget at fremdriften er veldig knapp og utfordrende. Høsten 2017 ble en stipulert totalkostnad på kr 185 mill. kr. innarbeidet i HØP 2018-2021. Ferdigstilling ble planlagt i 2022.

En justert kostnadsoppstilling lå til grunn for bevilget ramme i HØP 2021 – 2023 på 231 mill. kr. Økningen var i samsvar med lønns- og prisvekst i perioden innenfor en ramme på 5%, men der ferdigstilling ble planlagt i 2023. Kontraktssigining skjedde i mai 2021.

I tekstvedtak til Handlings- og økonomiplan 2021-2024, ble det slått fast at Tastaveden skole rehabiliteres som planlagt. Begrunnelsen er at Tastaveden skole er viktig for lokalmiljøet på Tasta, og at den blir av en sånn størrelse at den ivaretar skolemiljøet og det faglige miljøet på skolen. Det vil bety mye for elevers mulighet til å bli sett og føle trygghet i hverdagen.

Saksdokumentene i denne saken, viser at den siden 2016 minst har vært politisk behandlet minst en gang årlig, noen år flere ganger: Kommunestyret i forbindelse med HØPen, formannskapet, Kommunalstyret for oppvekst og i Kommunalstyret for miljø og utbygging.

Det er Kommunalstyret for miljø og utbygging (Utvalg for miljø og utbygging) som har det politiske ansvaret for gjennomføring av denne type prosjekter, men avklaringer ved flere korsveier har krevd samordning politisk. Det er fremlagt 2 mulighetsstudier med til sammen 4 alternativ, og det er foretatt en egen vurdering av ungdomsskolebehovet i Tasta bydel.

Tastaveden skole skal nå fornyes med en kombinasjon av rehabilitering, samt helt nytt midtbygg som skal miljøsertifiseres. Det er de to undervisningsfløyene som skal totalrehabiliteres mens midtbygget og gymsalen rives. Det vil ikke bli etablert ny gymsal, da elevene fremover skal

bruke Tastahallen. Det nye midtbygget vil også ha solceller på taket som skal dekke minimum 10% av energiforbruket. Bruttoarealene til skolen vil være ca. 6000 m2 ved ferdigstilling. Byggearbeider pågår august 2021 - september 2023.

Vurdering

Også saken om rehabilitering og utvidelse av Tastaveden skole, viser at planlegging og gjennomføring av større kommunale investeringsprosjekter tar tid. Også i dette tilfellet har saken en historikk som strekker seg 8-10 år tilbake i tid. Planlagt ferdigstilling er skjøvet på fra 2018 til 2023. Ulike politiske utvalg er blitt orientert om framdrift og utvikling i prosjektet, slik at de folkevalgte har fått tilbakereportering om endringer og hindringer i prosjektet. Sett i lys av kommuneloven, er vår vurdering at kommunedirektøren har orientert tilstrekkelig i denne saken.

Målestasjon luftkvalitet i Vågen

Stavanger har siden 1998 deltatt i prosjektet «Bedre byluft». Prosjektet er et samarbeid mellom Statens vegvesen, kommuner, Miljødirektoratet, Vegdirektoratet, Folkehelseinstituttet og departementene (Klima- og miljødepartementet og Samferdselsdepartementet). Lokal luftkvalitet blir målt i mange byer som en del av et nasjonalt nettverk. Prosjektet «Bedre byluft» er rettet mot lokal luftforurensning av nitrogendioksid og svevestøv som kan ha negative helseeffekter.

Miljødirektoratet gir føringer for hvor målestasjonene skal plasseres. For å kartlegge luftkvaliteten i Stavanger var det før 2020 satt opp tre målestasjoner. Schancheholen ble etablert i midten av juni 2018 og var operativ fra og med slutten av juni. Stavanger kommune har dessuten to stasjoner med bakgrunn fra et sterkt trafikkert område, Kannik og Schancheholen, og en stasjon med bybakgrunn fra et sentralt boligområde, Våland. De to gatestasjonene står på steder som gir høy konsentrasjon av forurensningskomponenter, mens stasjonen med bybakgrunn på Våland er representativ for de bynære boligområdene. Vågen målestasjon, som våren 2020 ble vedtatt etablert, er klargjort til formålet og venter på levering av instrumenter, antakelig i løpet av februar 2021, avhengig av smittesituasjonen.

Beboere i Gamle Stavanger har lenge vært bekymret for luftkvaliteten i Vågen. Med pandemi og lite cruisetrafikk, har forholdene vært bedre de siste to årene. Luftkvaliteten i Vågen er tidligere kartlagt for NO₂ ved hjelp av passive prøvetakere og ved hjelp av mikrosensorer. Prøvetakene har vist gjennomsnittsverdier under kravene i forskriften og de nasjonale målene. Når det gjelder registrering ved hjelp av mikrosensorer, var ikke kvaliteten på målingene tilfredsstillende, og ga ikke grunnlag for å kunne gjøre nærmere vurderinger og konklusjoner.

På bakgrunn av dette, ble det i februar 2020 vedtatt å etablere målestasjon i Vågen av tilsvarende kvalitet som øvrige målestasjoner i Stavanger. Denne er etablert på taket av havnelageret, skur 6, og er da omtrent på høyde med boligene i Gamle Stavanger. Stasjonen stod klar i juni 2021.

2022 vil bli det første året med målinger gjennom hele året. Etableringen av målestasjonen er et samarbeid mellom Stavanger Havn IKS og Stavanger kommune, og Stavanger har nå fire målestasjoner i drift.

Utvalg for miljø og utbygging har vært orientert om saken i forbindelse med årsrapportene for luftkvalitet i Stavanger. I saksframlegget til årsrapporten for 2019, ble ny målestasjon i Vågen tatt opp som mulighet, og det ble til møtet stilt spørsmål om opplegg for målinger i Vågen. Som oppfølging av dette spørsmålet, startet administrasjonen arbeidet med planlegging av en stasjonær målestasjon i Vågen, med måleutstyr av tilsvarende kvalitet som i de tre øvrige målestasjonene i Stavanger. I forbindelse med årsrapportene for 2020 og 2021, ble utvalget blitt orientert om framdriften i arbeidet med å etablere den nye målestasjonen i Vågen.

Vurdering

Ny målestasjon luftkvalitet i Vågen er på plass og i drift, og 2022 vil bli det første året med helårsmåling av luftforurensing i Vågen. Da er også mye av cruisetrafikken i gang igjen etter de to årene med pandemi, og sånn sett gi målinger av luftkvaliteten i et «normalår». Utvalg for miljø og utbygging har årlig de senere år blitt orientert om framdriften i arbeidet, og det var etter spørsmål og vedtak i utvalget at administrasjonen startet arbeidet med å planlegge en ny målestasjon. Sett i lys av kommunelovens § 13-1, er vår vurdering at administrasjonen har fulgt opp politiske signal og gitt regelmessige tilbakemeldinger om framdriften i arbeidet.

Avfallshåndtering i friområder

Saken har bakgrunn i «Ny strategi for håndtering av avfall i parker og friområder» som Kommunalstyret for miljø og utbygging vedtok 09.04.2019. Der ønsket et flertall av politikerne en systematisk gjennomgang av avstanden mellom avfallsbeholdere langs turveiene i parker og friområder. Da saken kom tilbake til utvalget 23.09.2020, i forbindelse med en evaluering av strategien ett år etter, ble saken sendt tilbake til administrasjonen fordi et enstemmig utvalg mente at administrasjonen ikke hadde fulgt opp det forrige vedtaket. Teksten i vedtaket var følgende:

Når saken kommer tilbake, skal den inneholde den systematiske gjennomgangen av avstand mellom avfallsbeholdere langs turveier som utvalget ba om 9.april 2019, en redegjørelse for hvilke lekeplasser man tenker å fjerne avfallsbeholderne på, samt en gjennomgang av tømmefrekvensen for ulike plasseringer.»

Kommunedirektøren fikk i tillegg oversendt to oversendelsesforslag.

Leif Arne Moi Nilsen (FrP) fremmet følgende oversendelsesforslag:

- *«Avfallsbeholdere fjernes ikke på utvalgte lekeplasser. Samtidig fortsettes arbeidet med strategisk plassering av beholdere langs turveiene, og forutsigbar avstand mellom beholdere.*
- *Effektivisering av søppelhåndtering ved bruk av smarte løsninger. Sensorer monteres i nedgravde avfallsbeholdere i løpet av høsten 2020.*

- *Med henblikk på fuglesikring fjernes og erstattes alle såkalte «Stavanger dunker» med nye smarte løsninger snarest. Merkostnadene søkes innarbeidt i HØP 2021-2025.»*

Rune Askeland (MDG) fremmet følgende oversendelsesforslag:

«Utvalget ber om at kommunedirektøren intensiverer arbeid med fuglesikring av bosspann i sentrumsnære områder. Her kan en for eksempel hente inn erfaringer fra andre byer med tilsvarende utfordringer.»

Utvalg for miljø og utbygging behandlet saken på ny i møte 24.11.2021.³⁰

Forslaget til vedtak var at.....

- *I henhold til innsparingstiltak som følge av HØP 2021-2024, vurderer administrasjonen fjerning av avfallsbeholdere på lekeplasser og nærmiljøanlegg der det viser seg at mesteparten av avfallet kommer fra private husholdninger.*
- *Arbeidet med strategisk plassering og forutsigbar avstand av avfallsbeholdere langs turveier fortsetter.*
- *Fuglesikring av eksisterende avfallsbeholdere videreføres i de områder der dette er nødvendig.*
- *Kriterier for når det skal settes ut avfallsbeholdere godkjennes og iverksettes snarest*
- *Holdningskampanjer og informasjon om håndtering av avfall i friområder gjennomføres i regi av kommunen.*
- *Samarbeid med innbyggere og frivillige prioriteres i det videre arbeidet.*

Også da endte det med at saken ble sendt tilbake til administrasjonen. Flertallsvedtaket lød:

«Saken sendes tilbake for behandling i neste møte. Vedtakene fra april 2019 og september 2020 skal svares ut, det er ikke tilstrekkelig med tekstomtale om at administrasjonen har gjort disse vurderingene selv. Det presiseres at det ikke er vedtatt at det skal være 800 meter mellom bossdunkene langs hoved turstiene, dette var en anbefaling fra administrasjonen i 2019, begrunnet i at det da ville være 'max 400 meter til nærmeste bossdunk', og konsekvensene av dette skulle vært evaluert i 2020.»

Det dessuten gjort et tilleggsvedtak om at «Fra sommeren 2022 forsøker man å få på plass reklamefinansiering av bosspann i friområder og lekeplasser mm.»

Utvalg for miljø og utbygging behandlet saken på ny i møte 15.12.2021, sak 203/21, og vedtok «Saken utsettes til møte i utvalg for miljø og utbygging 26.01.2022.

³⁰ Sakens dokumenter finnes her

<https://opengov.360online.com/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/1714288?agendaItemId=233300>

I møte 26.01.2022, sak 9/22 vedtok Utvalg for miljø og utbygging at utvalget tar evaluering av avfallsstrategi til orientering og at følgende tiltak gjennomføres:

- *I henhold til innsparingstiltak som følge av HØP 2021-2024, vurderer administrasjonen fjerning av avfallsbeholdere på lekeplasser og nærmiljøanlegg der det viser seg at mesteparten av avfallet kommer fra private husholdninger.*
- *Arbeidet med strategisk plassering og forutsigbar avstand av avfallsbeholdere langs turveier fortsetter.*
- *Fuglesikring av eksisterende avfallsbeholdere videreføres i de områder der dette er nødvendig.*
- *Kriterier for når det skal settes ut avfallsbeholdere godkjennes og iverksettes snarest*
- *Holdningskampanjer og informasjon om håndtering av avfall i friområder gjennomføres i regi av kommunen.*
- *Samarbeid med innbyggere og frivillige prioriteres i det videre arbeidet.*
- *2. Det settes opp dispensere til hundeposer i tilknytning til avfallsbeholdere i turområder og i bydelene.*
- *3. Det er ikke vedtatt 800 meter mellom beholderne. De skal plasseres der det er behov.*
- *4. Bossdunkene fjernes ikke som foreslått, men beholdes og ses i sammenheng med reklamefinansiering.»*

De første seks vedtakspunktene er i tråd med kommunedirektørens innstilling, mens de øvrige – punktene 2, 3, 4 - er tilleggsvedtak som H, Frp og V har stilt seg bak, sammen med FP (Folkets parti) i forhold til to av vedtakspunktene (3 og 4).

Vurdering

Denne saken har pågått i drøyt tre år siden den først dukket opp i sak 56/19 «Ny strategi for håndtering av avfall i parker og friområder». I henhold til vedtak skulle strategien evalueres etter ett år, men er blitt sendt tilbake eller blitt utsatt. Først i begynnelsen av 2022 kom det på plass et vedtak med støtte til kommunedirektørens forslag, der opposisjonspartiene dessuten har fått gjennomslag for tre av sine synspunkter. De to siste tilleggsvedtakene innebærer føringer som påvirker kommuneadministrasjonens handlefrihet i oppfølgingen av strategien.

Den skriftlige dokumentasjonen viser at det politiske flertallet i utvalget ikke har vært tilfredse med kommunedirektørens oppfølging i denne saken. Selv om det er blitt orientert fra administrasjonens side om det som kommuneadministrasjonen har gjort for å følge opp strategien, er det punkter som de folkevalgte og administrasjonens tilsynelatende har vært uenige om. Dermed er saken blitt sendt tilbake til administrasjonen. Det er punkter i det siste vedtaket i saken som nokså detaljert legger føringer på hvordan saken skal følges opp videre. Spørsmålet er om kommunedirektøren raskere kunne tatt innover seg de politiske signalene, og dermed sikret en raskere framdrift. Administrasjonen har måttet forholde seg til både innsparingstiltak og ønsket om mest mulig tilgjengelige avfallsbeholdere i friområder, på lekeplasser og i parker. Sluttstrek er ikke satt i denne saken enda, men vi kan konkludere med at saken har tatt tid, og at et politisk flertall i Utvalg for miljø og utbygging har stilt spørsmål ved sider ved oppfølgingen.

Innføringen av Chromebooks/digitale enheter i Stavanger-skolen.

Pedagogisk IKT-strategi for stavangerskolen (2017-2020) har som mål at IKT skal være en integrert del av opplæringen. Det er et mål at alle elever har likeverdig tilgang til de rette digitale verktøyene. Alle elever skal derfor disponere en egen digital enhet.

I løpet av perioden 2017-2019 realiserte Stavanger kommune målsettingen om at alle elever skal disponere en egen digital enhet. Det at hver elev på småskoletrinnet har sin Chromebook, har imidlertid også noen utfordringer. Chromebooken kan være tung i sekken. Små elever har ansvar for en dyr digital enhet. Chromebooken har ikke filter som blokkerer uønskede nettsider. Det er heller ikke installert funksjon som begrenser elevers skjermtid.

I forbindelse med sak 61/19 Årsbudsjett 2020 og Handlings- og økonomiplan 2020-2023 vedtok kommunestyret i Stavanger følgende:

Det gjøres en gjennomgang av positive og negative effekter ved utdeling av Chromebook til alle elever i grunnskolen, hvor det spesielt vurderes effekt av at elever i småtrinnet (1.-4. klasse) framover disponerer chromebooks som klassesett lagret på skolene.

Sak knyttet til endring av chromebook-praksis legges fram for utvalg for oppvekst og utdanning.

Sak ble lagt fram for Utvalg for oppvekst og utdanning til møte 24.06.2020.

Kommunedirektørens forslag til vedtak lød som følger:

- *Alle elever i stavangerskolen skal ha tilgang til digitale verktøy når dette gir økt verdi for elevenes læringsutbytte.*
- *De yngste elevene gis opplæring i bruk av Chromebook i løpet av vårsemesteret i 1.klasse. For elevene på 1. og 2. trinn oppbevares Chromebooken i klasserommet på skolen.*
- *Elever på 3. og 4. trinn får gradvis ta med Chromebooken hjem for å jobbe med skolearbeid.*
- *Den enkelte skole har et særlig ansvar for at bruk av Chromebook og digitale verktøy tas opp som tema på foreldremøter, spesielt på de lavere årstrinnene.*

I Utvalg for oppvekst og utdanning sitt flertallsvedtak ble vedtakspunktet fra kommunestyrets behandling av HØPen for 2020-2023 gjentatt:

Det gjøres en gjennomgang av positive og negative effekter ved utdeling av Chromebook til alle elever i grunnskolen, hvor det særlig vurderes effekten av at elever i småtrinnet (1.-4. klasse) disponerer egen Chromebook. Det er ønskelig med samarbeid med relevante fagmiljøer om en slik undersøkelse.

Flertallet i utvalget vedtok også et tillegg til kommunedirektørens forslag til vedtakspunkt 3 slik at det fikk ordlyden «Elever på 3. og 4. trinn kan, i dialog med foreldre/FAU, gradvis ta med Chromebooken hjem for å arbeide med skolearbeid som skal gjøres.»

Ihht §17 i saksbehandlingsreglementet for Stavanger kommune ble saken så anket til Stavanger formannskap. Der kom saken opp til behandling 27.08.2020. Flertallet i formannskapet stadfestet der det opprinnelige vedtaket fra Utvalg for oppvekst og utdanning, jf. sak 137/20.

Ifølge e.post fra rådgiver i Oppvekst og utdanning følges vedtaket til formannskapet i sak 137/20 til punkt og prikke. Det har ikke vært skrevet andre saker om Chromebook til Utvalg for oppvekst og utdanning etter den tid. Det blir opplyst at da skolene ble stengt pga. korona i mars/april 2020, hadde alle elevene i Stavanger hver sin Chromebook, slik at de raskt kunne gå over til digital hjemmeundervisning. Til og med 1.klassingene var på nettet med lærerne sine etter et par dager.

I GSI-rapporteringen høsten 2021 framgår det av skolenes rapporteringer at alle elevene fra 1-10.klasse har hver sin digitale enhet.

Vurdering

De folkevalgte har ønsket en grundigere gjennomgang av positive og negative effekter av innføringen av Chromebook - særlig for barnetrinnet - enn det kommunedirektøren hittil har kommet med. I vedtaket i Utvalg for oppvekst og utdanning – stadfestet av formannskapet - framgår det at det er ønskelig med samarbeid med fagmiljøer om temaet. Saken er ikke sluttført, men opplysningene fra Oppvekst og utdanning tyder på at den følges opp som forutsatt.

6.4 OPPSUMMERING OG VURDERINGER

Vi har i dette kapitlet undersøkt nærmere oppfølgingen av sju politiske saker som kontrollutvalget har foreslått eller bestilt. Sakene dekker alle de tre tjenesteområdene vi har sett nærmere på i denne revisjonen, By- og samfunnsplanlegging, Bymiljø og utbygging og Oppvekst og utdanning. I forhold til mulige risikofaktorer for manglende oppfølging, dreier det seg om til dels eldre saker, flere har sin opprinnelse før kommunesammenslåingen/ regionreformen, og i ett tilfelle forutsetter oppfølgingen samarbeid mellom kommunen og fylkeskommunen, altså delt ansvar for oppfølgingen. Flere av sakene er dessuten vesentlige målt i penger og den betydning realisering av prosjektene har for innbyggere/ brukere av tjenester.

Administrasjonens oppfølging er vurdert utfra kommunelovens krav om at kommunedirektøren skal påse at politiske vedtak følges opp uten ugrunnet opphold (§ 13-1). Og i tillegg: Oppstår det hindringer av faktisk eller rettslig art som har betydning for implementeringen av vedtaket, skal han eller hun gjøre de folkevalgte oppmerksomme på dette. Verken utredningsarbeidet eller forarbeidene til kommuneloven presiserer noe nærmere hvordan disse kravene skal forstås. Dermed blir selve vedtakene i disse sakene viktige for å kunne vurdere oppfølgingen.

Byggingen av nytt bydelshus og den pågående planleggingen av ny skole i Kvernevik, samt rehabiliteringen av Tastaveden skole, viser at planlegging og gjennomføring av større investeringsprosjekter tar tid. Prosjektene har en historikk som strekker seg 8-10 år eller lengre tilbake i tid. Med planlegging og gjennomføring kan det være avholdt 2-3 lokalvalg før prosjektene er realiserte og snoren klippes. «*Politikerne kommer og går, mens prosjektene består*», som en av de intervjuede uttrykte det.

For politikerne kan det være krevende å følge med i slike saker. Nye politikere skal informeres og de som har vært folkevalgte lenge, kan ha behov for informasjon om hvordan prosjektene utvikler seg. Basert på tilgjengelig informasjon er vår vurdering at de folkevalgte er blitt orientert om framdrift og utvikling i disse sakene. I den grad det har vært forsinkelser eller andre endringer sammenlignet med opprinnelige vedtak, er det blitt orientert om dette. Det er i tråd med kommunelovens krav om at kommunedirektøren skal informere de folkevalgte om det oppstår forsinkelser ol. i oppfølgingen av politiske vedtak.

Også i saken om ny målestasjon for måling av luftkvaliteten i Vågen, er det vår vurdering at kommunedirektøren har fulgt opp politiske signal og gitt tilbakemeldinger om framdriften i arbeidet. Det samme gjelder saken om bruk av Chromebook i Stavangerskolen. Saken er ikke sluttført, men den informasjon vi har i saken tyder på at den følges opp som forutsatt.

Saken om forvaltningsrevisjonsrapporten om skolemiljøet på Rennesøy, viser at kommunesammenslåingen fikk betydning for oppfølgingen av rapporten. Kommunedirektørens oppfølging er gitt som et svar på et spørsmål i Rennesøy kommunedelsutvalg. Vi har ikke funnet flere saker hvor kommunesammenslåingen har fått betydning for oppfølgingen. Vi får opplyst at det for Rennesøy sin del, dreide seg om 15-20 saker som ble «overlevert» fra Rennesøy kommune til Nye Stavanger. Hver enkelt sak ble overlevert til rette vedkommende i kommuneadministrasjonen for videre oppfølging.

Saken om avfallshåndtering i friområder og parker viser at det politiske flertallet på noen punkter ikke har vært tilfredse med kommunedirektørens oppfølging. Selv om det er blitt orientert fra administrasjonens side om det som kommuneadministrasjonen har gjort for å følge opp ny avfallsstrategi for friområdene, er det enkelte punkter som de folkevalgte og administrasjonen tilsynelatende har vært uenige om. Dermed er saken blitt sendt tilbake til administrasjonen for ny oppfølging. Sluttstrek er dermed ikke satt i denne saken.

Tidslinjen i Vassøy-bro-saken viser at det har gått 17 år siden KU-vedtak i bystyret. I 2005 var bystyret kun høringspart til KU-fastlandsforbindelse. Fylkestinget vedtok saken og Statens vegvesen hadde ansvaret. Fylkeskommunen hadde i denne tidlige fasen hovedansvaret, noe de formelt fortsatt har. Stavanger er verken eier av veien, ferjeforbindelsen eller ferjeavløsningsprosjekter. Men Stavanger kommune påtok seg planleggingsansvaret i 2018 fordi et politisk flertall ville det. Dermed har nærmere fire år gått før planarbeidet har kommet i gang.

Det vi kan slå fast er at denne saken i mange omganger har vært behandlet politisk både i Stavanger kommune og i Rogaland fylkeskommune. I saksframleggene fra administrasjonene er det redegjort for framdrift, hva slags initiativ som er tatt, og hva som evt. har stått i veien for

framdriften i saken. Blant annet er det vist til manglende avklaringer mht. fordeling av ansvar, oppgaver og finansiering mellom kommune og fylkeskommune.

Vi kan slå fast at det har tatt noe tid å komme i gang med det planarbeidet som et politisk flertall i Stavanger ønsket kommunen skulle ta på seg i 2018. Det har vært behov for flere runder med møter og vedtak for å avklare ansvar og roller i samråd med fylkeskommunen. Parallelt er det orientert om framdrift og hindringer i arbeidet slik kommuneloven stiller krav om. Som vi så innledningsvis, er kommunedirektøren pliktig til å gjøre de folkevalgte oppmerksomme på oppståtte hindringer av faktisk eller rettslig art. Slik vi vurderer det, synes denne plikten å være ivaretatt gjennom de saker og orienteringer som er gitt i denne saken.

Overordnet viser gjennomgangen av de sju sakene at det kan være mange grunner til at oppfølgingen tar tid. Investeringsprosjekter krever planlegging og byggetid som kan gå over flere valgperioder. Årsaken trenger ikke være forsinkelser, men at lovverk og faglige hensyn krever prosesser som tar tid. For folkevalgte, som i mange tilfeller er fritidspolitikere, kan det være utfordrende å holde tråden i slike saker. I seks av de sju sakene vi har sett nærmere på, er de folkevalgte blitt holdt orientert om framdrift og utvikling i sakene gjennom tilbakerapporteringer.

7 KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

Vi har i dette kapitlet kort konkludert og oppsummert anbefalingene.

Formålet med denne revisjonen har vært å undersøke og vurdere om Stavanger kommune har system og rutiner som sikrer at politiske vedtak blir iverksatt og fulgt opp som forutsatt.

Hovedkonklusjonen vår er at Stavanger kommune i hovedsak har system og rutiner som sikrer oppfølging av politiske vedtak som forutsatt, men at det er et forbedringspotensial.

I en stor kommune som Stavanger er saksflyten til de mange politiske utvalgene betydelig. Fra administrasjonen fremmes saker som skal til politisk behandling. I noen av disse, treffes vedtak som administrasjonen skal følge opp, eller medfører administrativt oppfølgingsansvar – eksempelvis svare på spørsmål eller utarbeide notater i forbindelse med oversendelsesforslag.

Vi har i rapporten kort beskrevet det politiske systemet i Stavanger, samt undersøkt hvordan saksomfanget til ulike politiske organer har utviklet seg de siste tre årene. I den forbindelse er det gjort en sammenligning med saksomfanget i Bærum kommune. Dernest har vi undersøkt kommuneadministrasjonens rutiner for oppfølging av politiske vedtak og hvilke erfaringer folkevalgte og ledere på administrativ side har med disse. Videre har vi beskrevet kort de systemer og rutiner som finnes for tilbakerapportering til politisk nivå om oppfølging av vedtak. Vi har dessuten foretatt stikkprøver av saker og sjekket deres status i sakarkivet Public 360. Til sist har vi kortfattet undersøkt den administrative oppfølgingen av sju politiske saker basert på forslag til saker fra kontrollutvalget. Mest oppmerksomhet er viet saken om bru til Vassøy.

Vi har følgende anbefalinger til kommunen:

- *Gjøre en sjekk av rutinene for saksregistrering for å sikre seg at den har korrekt oversikt over antall politiske saker som har vært til behandling.*
- *Få på plass en rutine som gjør det mulig å holde oversikt over omfanget og utviklingen i antall oversendelsesforslag.*
- *Vurdere behovet for og grunnlaget for å utvikle et helhetlig oppfølgings- og ledelsesverktøy som ledd i arbeidet med effektiv og sikker oppfølging av politiske saker.*
- *Vurdere retningslinjer for hva administrasjonen **skal** rapportere på til de folkevalgte og hva det **kan** rapporteres på.*
- *Gjøre en sjekk av om de sakene vi har undersøkt i forbindelse med revisjonen er korrekt kategorisert i sak og sakarkivet Public 360.*

VEDLEGG 1

Informanter

På politisk side:

Ordfører Kari Nessa Nordtun, Ap. Møteleder i FSK og kommunestyret og kommunalutvalget.

Varaordfører Dagny Cesilie Sunnanå Hausken, Sp, tidligere ordfører Rennesøy. Leder FSK og kommunestyret i ordførers fravær. Fungerende ordfører.

Rune Askeland, leder Utvalg for miljø og utbygging (UMU), MDG.

Frode Myrhol, leder Utvalg for by- og samfunnsutvikling (UBS) gruppeleder FP.

Eirik Faret Sakariassen, leder Utvalg for oppvekst og utdanning (UOU), gruppeleder SV.

Sissel Knutsen Hegdal, Gruppeleder H. Sitter i FSK, kommunalutvalget og UOU.

Leif Arne Moi Nilsen, Gruppeleder Frp. Sitter i FSK, kommunalutvalget og UMU.

Henrik Halleland, Gruppeleder KrF, tidligere ordfører på Finnøy. Sitter i FSK og kommunalutvalget.

Kjersti Dybvig, leder Storhaug kommunedelsutvalg, SV.

På administrativ side:

Kst. kommunedirektør Gunn Claire Westad.

Direktør Økonomi og organisasjon, Kjartan Møller.

Direktør Bymiljø og utbygging, Leidulf Skjørestad.

Direktør By- og samfunnsplanlegging, Gunn Jorunn Aasland.

Avdelingssjef, Oppvekst og utdanning, Johan Vatne.

Avdelingssjef politisk sekretariat, Hanne Navdal Vatnaland.

Espen Fikseaunet, demokratirådgiver, politisk sekretariat (samtale).

Andreas Tomasgaard, rådgiver, Innbygger- og samfunnskontakt (samtale).

Arkivsjef, Mentz Von Erpecom Vikse.

Kjetil Vagle, rådgiver Stavanger byarkiv.

Eva Karin Hildre Paulsen, innovasjonsrådgiver Stavanger byarkiv

Joar Fosså, dokumentbehandler, Stavanger byarkiv.

Anne Kristine W. Strand, saksbehandler - Kommunedirektørens kontor.

Tina Tednes Jacobsen, transport og mobilitet, Rogaland fylkeskommune.

Trond Kostøl, Brokomiteen på Vassøy.

Kilder:

Handlings- og økonomiplaner
Tertialrapporter
Årsrapporter
Politiske saker, saksframlegg, møteprotokoller, saksdokumenter
Planer og statusrapporter
Delegeringsreglement
Saksbehandlingsreglement
Sak og rapportering på tekstvedtak
Veiledere Public 360
Årsmeldinger politisk sekretariat Bærum kommune
Årsmeldinger bydelsutvalg/kommunedelsutvalg.
Utredning parlamentarisme 2015
PA-lista, excel-fil

VEDLEGG 2

Formannskapsmodellen er basert på en kollegial modell med fordeling av verv mellom partiene på grunnlag av andelen i kommunestyret.³¹ Parlamentarisme bygger på den nasjonale modellen der kommunestyret er den lokale varianten av Stortinget, og byrådet er den lokale varianten av Regjeringen. Det er vanlig å anta at formannskapsmodellen innbyr til brede, omforente løsninger i politikken. Men også innenfor formannskapsmodellen kan det oppstå politiske flertall og mindretall med utgangspunkt i partienes valg av ordfører. Flertall for en ordførerkandidat, betyr – som i Stavanger – flertall for en bestemt politisk plattform. Det oppstår en posisjon og en opposisjon med utgangspunkt i kommunestyrets valg av ordfører. Den parlamentariske modellen formaliserer i større grad denne typen politiske skillelinjer ved å konsentrere makt og ansvar til posisjonspartiene i kommunestyret som så oppnevner det utøvende organet - kommunerådet.

Ved innføring av en parlamentarisk styringsform delegerer...

- kommunestyret til kommunerådet den myndigheten formannskapet og de faste utvalgene har hatt i formannskapsmodellen,

³¹ Framstillingen bygger på tidligere forskning på de kommunene som har innført parlamentarisk modell og sammenlikninger som er gjort med kommuner med formannskapsmodell. Det gjelder NIBR rapport 3-99: «Parlamentarisme eller formannskapsmodell?» og Rokkan-rapport 4-2003: «Styringssystem i storby.» og en utredning av konsekvenser av å gå over til parlamentarisk modell i Stavanger fra 2014. Februar 2014 framla Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) en rapport kalt «Parlamentarisme i norske byer og fylkeskommuner i sammenlignende perspektiv».

- Kommunerådet til fagkommuneråder den myndigheten kommunedirektøren har hatt innen aktuelt arbeids- og ansvarsområde,
- fagkommuneråden til aktuelle kommunaldirektører, og eventuelt andre ledere som rapporterer direkte til fagkommuneråden, den myndigheten som tidligere er delegert fra kommunedirektøren til aktuelle ledere.

I formannskapsmodellen skal kommunedirektøren påse at saker til politisk behandling er forsvarlig utredet og at politiske vedtak blir fulgt opp og iverksatt av administrasjonen. Det utelukker ikke at ansvaret gjennom delegeringsreglement er videre delegert til kommunaldirektører og videre nedover i linjen. I Stavanger innstiller kommunaldirektørene i saker til «sitt» hovedutvalg, mens kommunedirektøren innstiller til kommunalutvalget, formannskapet og kommunestyret. Prinsippet om fullført saksbehandling innebærer at kommunedirektøren og kommunaldirektørene vil ha samordnet seg i saker som går til hovedutvalgene som endelig behandles der.

I den parlamentariske modellen tar kommunerådet kommunedirektørens plass som leder av administrasjonen. Et kommuneråd befinner seg i skjæringspunktet mellom politikk og administrasjon, mellom strategi og overordnede beslutninger på den ene siden og ledelse, tjenesteutøvelse og framskaffelse av beslutningsunderlag på den andre. Kommunestyret og de politiske utvalgene befinner seg lenger unna driften av kommunen.

I likhet med kommunedirektørens oppgaver i formannskapsmodellen, plikter kommunerådet å påse at saker er forsvarlig utredet og at vedtak i kommunestyret blir iverksatt. Et hovedprinsipp i det parlamentariske systemet er at det politiske ansvaret for politikken innhold plasseres hos flertallet i kommunestyret, mens ansvaret for gjennomføringen av politikken er lagt til kommunerådet. All den tid ansvars plassering står sentralt i den parlamentariske modellen, kan ikke hovedutvalgene ha beslutningsmyndighet slik de har i Stavanger.

Fagkommunerådene i et parlamentarisk system kan ha delegerte fullmakter som gjør at de har et særskilt ansvar for oppfølging av saker på sitt saksfelt. Administrativt er det kommunaldirektørene som sørger for at politiske vedtak blir iverksatt. De har dermed sin lojalitet til det sittende kommunerådet og til «sin» fagkommuneråd, samtidig som de skal ivareta hensynet til faglighet i de saker som forberedes og som etter vedtak skal iverksettes.

Sterkere politisk innflytelse på administrasjonen i et parlamentarisk system kan i noen saker skape spenning mellom kommunaldirektørenes lojalitet og hensynet til faglig uavhengighet. Saker som er under iverksetting, kan politiseres om det avdekkes at den sittende fagkommuneråden ikke har iverksatt kommunestyrets vedtak som forutsatt.

I formannskapsmodellen vil det administrative og faglige handlingsrommet i prinsippet være større enn i den parlamentariske modellen. Kommunestyret vil i både formannskapsmodellen og den parlamentariske modellen ha ansvar for å kontrollere oppfølging og implementering av kommunestyrets vedtak, enten gjennom kontrollutvalgets undersøkelser, eller gjennom kommunestyrets egne kontrollhandlinger. Her inngår blant annet kommunestyrets behandling av rapportering i tertialrapporter, årsmeldinger og enkeltsaker, og ved at de folkevalgte stiller

spørsmål og interpellasjoner til kommunedirektøren eller fremmer innsynsbegjæringer om å få innsyn i saker som er til oppfølging i administrasjonen.

VEDLEGG 3

Undersøkelse av saker i kommunestyret

I vedlegget følger resultatene av de undersøkelser som er gjort i sak og sakarkivet Public 360. Det vi får svar på, er om det eldre politiske saker som fortsatt står til behandling.

To ting er viktig å ha i mente når disse resultatene skal vurderes:

- Det ene er at eldre saker som fortsatt står til behandling, ikke trenger å bety at det er snakk om en saksrestanse, altså en sak som det har tatt uforholdsmessig lang tid å følge opp. En del saker, som plansaker og investeringssaker, kan ta mange år å følge opp. Derfor vil de stå fortsatt til behandling, selv om de ble satt på dagsordenen for flere år siden. For å avdekke evt. saksrestanser, må hver enkelt sak undersøkes.
- For det andre kan eldre saker som fortsatt står til behandling i Public 360, reelt sett være fulgt opp og implementert, men saken er ikke formelt blitt avsluttet i saksarkivet. Når saken formelt sett ikke er avsluttet ved melding til arkivet, kan det gi inntrykk av at det er eldre saker som fortsatt er til behandling i administrasjonen uten at dette er tilfellet. Hvis ikke saksbehandlingsrutinene i Public 360 blir fulgt, vil ikke saksarkivet gi et reelt bilde av hvor mange saker som fortsatt er til behandling i administrasjonen.

Nedenfor vises resultatene av de undersøkelser som er gjort av et utvalg eldre politiske saker.

Stavanger byarkivs undersøkelse av status i 200 bystyresaker fra valgperioden 2015-2019 utgjør 31 prosent av totalt antall kommunestyresaker i denne perioden. Utplukket har skjedd ved å ta utgangspunkt i de nyeste sakene fra 2019 og telle 200 saker bakover i tid. Det er altså snakk om politiske saker som ligger 3-5 år tilbake.

Gjennomgangen viser at det gjenstår 21 uavsluttede saker av utvalget på 200 utplukkede saker. *Det utgjør 11 prosent av de sakene som er undersøkt.* Nedenfor er vist hvilke saker det er.

Tabell v1. Oversikt over bystyresaker fra valgperioden 2015-2019 som fortsatt står «under behandling» i Public 360 (omfatter kontroll av 200 saker fra 3.09.2018 til 20.12.2019).

Antall	Dato	Behandlings-nummer	Tekst
1	20.12.2019	110/19	Godkjenning av bystyrets møteprotokoll 9.12.2019.
2	09.12.2019	98/19	Plan 2530P - detaljregulering for gnr/bnr 24/199, 200 og 317
3	09.12.2019	100/19	Plan 2499PE - endring detaljregulering for Paradis sør, tilgang til kvartalslekeplass - Hillevåg, Storhaug, og Eiganes og Våland bydeler
4	09.12.2019	107/19	Status vedrørende behandling av interkommunal kommunedelplan for Forus

5	09.12.2019	103/19	Kommunalt tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke 2019
6	09.12.2019	102/19	Tertialrapportering per 31.08.2019
7	09.12.2019	108/19	Oppfølging uttalelse fra KMD om grensejustering mellom Stavanger og Sola kommune, gnr. 16 / bnr. 7
8	30.09.2019	104/19	Kommuneplanens arealdel 2019-2034
9	30.09.2019	79/19	Plan 2631 – Detaljregulering for Støperigata 18 - Storhaug bydel
10	17.06.2019	61/19	Plan 2619. Områderegulering for Åsen næringsområde, Hillevåg bydel
11	17.06.2019	60/19	Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2034
12	27.05.2019	48/19	Omlægging av takst- og rabattsystem - RV. 13 Ryfast og E39 Mortavika-Arsvågen
14	11.03.2019	25/19	Forvaltningsrevisjon - Informasjonssikkerhet, drift og sårbarhet
15	11.02.2019	18/19	Stavanger Forum AS - anmodning om tilførsel av likvide midler
16	11.02.2019	15/19	Forvaltningsrevisjonsrapporten "Vedlikeholdsetterslep kommunale bygg"
17	14.01.2019	8/19	Forvaltningsrevisjon - Ungdomsmiljø - rus, vold og skolefravall
18	14.01.2019	9/19	Forvaltningsrevisjon – Skolehelsetjenesten
19	29.10.2018	103/18	Plan 2505 - Reguleringsplan del av område avgrenset av E39, Oscar Wisting gate, Svend Foyns gate og Haugåsveien. Hillevåg bydel.
20	29.10.2018	95/18	Ryfast AS - Eierskap og garantiforpliktelse
21	29.10.2018	105/18	Kommuneplan for Stavanger 2019-2034, høringsforslag for arealdelen

Vi registrerer at flere gjennomførte forvaltningsrevisjoner fortsatt står til behandling i administrasjonen. Foruten de som er nevnt over, gjelder det også revisjonen «*Ny oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Klimagassutslipp»*» som ble behandlet i bystyret 15.01.2018 (sak 7/18). Det reiser spørsmålet om når det er rimelig å avslutte oppfølgingen av disse revisjonene. Noen tar lang tid til å følge opp, andre igjen kan mye gjøres innen kommunen gir rapport om oppfølgingen, normalt etter et halvt år.

Rogaland revisjon gjorde i 2021 en undersøkelse for KU i Sandnes der formålet var å undersøke om gjennomførte forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp av rådmannen og administrasjonen. Undersøkelsen av seks tidligere forvaltningsrevisjoner viste at de blir fulgt opp, men hvor tiden det tar varierer mye. Mest utfordrende var de revisjonene som skal følges opp over lang tid.³²

Videre har vi plukket ut to bystyremøter lengre tilbake i forrige valgperiode – ett møte tidlig i 2016 og ett møte sent i 2016. Av 19 saker behandlet i 25.01.2016, er det én sak som fortsatt står til behandling: *Plan 2480 - Områderegulering for deler av Forus Øst - Hinna bydel*. I møtet 12.12.2016 ble det behandlet 10 saker som alle er avsluttet i saksarkivet.

Vi har dessuten sjekket status i alle saker lagt fram for kommunestyret i 2020, første året etter kommunesammenslåingen. Perioden som er kartlagt, er fra 13. januar 2020 til 1. februar 2021. Noen saker er dermed lagt til for 2021 for å få et utvalg på nærmere 200 saker, nærmere bestemt 196 politiske saker. Dette omfatter saker til behandling, spørsmål og interpellasjoner.

³² <https://www.rogaland-revisjon.no/kategorier/sandnes-kommune>

139 av disse sakene står «under behandling» i saksarkivet, med andre ord at de ikke er avsluttet. Det utgjør 71 prosent av alle saker. Behandlingen av sakene ligger 1-2 år tilbake i tid.

Alle de 40 spørsmålene og interpellasjonene stod til behandling i public 360 vinteren 2022.

Nedenfor er vist noen eksempler på spørsmål og interpellasjoner som ikke er avsluttet i public:

- 13.01.2020, 2/20: Interpellasjon fra Eirik Faret Sakariassen (SV) stilt til møte i Kommunestyret vedr. Stans brannstasjonen i Lervig.
- 17.02.2020, 3/20: Interpellasjon fra Ine Haver (Ap) stilt til møte i kommunestyret vedr.: Handlingsplan for selvmordsforebygging i Stavanger kommune.
- 17.02.2020, 1/20: Spørsmål fra den uavhengige representanten Christian Wedler stilt til kommunestyret vedr.: Justering av byvåpenet.
- 17.02.2020, 6/20: Interpellasjon fra Mette Vabø (V) stilt til møte i kommunestyret vedr. 100% stilling til mobbeombudet.
- 17.02.2020, 8/20: Interpellasjon fra Birger Wikre Hetland (Sp) stilt til kommunestyret vedr. Øyfast.

Vi har ikke presentert alle saker til behandling som ikke er avsluttet, men vist noen eksempler på saker fra 2020 som fortsatt står «til behandling»:

Eksempler på saker til behandling som ikke er avsluttet:

- 13.01.2020, 2/20: Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Stavanger kommune.
- 13.01.2020, 4/20: Kontrollutvalget i Stavanger - Årsplan 2020.
- 17.02.2020, 18/20: Stavanger kommunes klagenemnd - Årsrapport 2019
- 17.02.2020, 19/20: Kontrollutvalget i Stavanger - årsmelding 2019
- 17.02.2020, 7/20: Godkjenning av kommunestyrets møteprotokoll 13.01.2020.
- 17.02.2020, 14/2020: Forvaltningsrevisjon Barnevern
- 14.09.2020, 62/20: Årsrapport klima og miljø.
- 14.09.2020, 64/20: Kvalitetsmelding for barneverntjenesten

Eksempler på saker som er avsluttet i saksarkivet er strategiplanen for Stavangerskolen: «Stavangerskolen mot 2025 - Strategi for kvalitet.» Det samme gjelder Planstrategi for Stavanger kommune 2020-2023, med kommuneplanens samfunnsdel. Disse er avsluttet i public, mens diverse årsmeldinger, blant annet for barnevernstjenesten og for klima og miljø, ikke er avsluttet.

Undersøkelse av saker i formannskapet

Revisjonen har også fått hjelp av Stavanger byarkiv til å undersøke status for 200 formannskapsaker fra valgperioden 2015-2019 av totalt 880 saker til formannskapet denne perioden. Utvalget utgjør 23 prosent av totalt antall saker. Utplukket har også her skjedd ved å ta utgangspunkt i de nyeste sakene fra 2019 og telle 200 saker bakover i tid.

Tabell v2. Oversikt over formannskapsaker fra valgperioden 2015-2019 som fortsatt står «under behandling» i Public 360 (omfatter kontroll av 200 saker fra 20.09.2018 – 03.10.2019).

Antall	Dato	Behandlings-nummer	Tekst
1	03.10.2019	107/19	Tertialrapportering per 31.08.2019
2	03.10.2019	108/19	Oversikt over tilskudd fra rådmannens disposisjonskonto 1.halvår 2019
3	13.06.2019	87/19	Skatteinngangen per mai 2019
4	23.05.2019	84/19	Stavanger Forum AS - status i arbeidet med omstrukturering
5	23.05.2019	72/19	Søknad om støtte til Produksjon ØST - 4014
6	09.05.2019	74/19	Regionalplan for Jæren 2050 - Høringsuttalelse
7	11.04.2019	62/19	Skolenes økonomiske situasjon i forbindelse med ny tildelingsmodell
8	11.04.2019	61/19	Skatteinngangen per mars 2019
9	09.05.2019	73/19	Domkirken 2025 - Forprosjekt: innvendige endringer og økt tilgjengelighet
10	28.03.2019	49/19	Skatteinngangen per februar 2019
11	28.03.2019	52/19	Omlegging av takst- og rabattsystem - RV. 13 Ryfast og E39 Mortavika-Arsvågen
12	21.02.2019	34/19	Skatteinngangen per januar 2019
14	07.02.2019	31/19	Stavanger Forum AS - anmodning om tilførsel av likvide midler
15	21.02.2019	37/19	Minnesmerke i Stavanger over krigsseilerne - oppføring og lokalisering av monumentet
16	21.02.2019	39/19	Strakstiltaksplan ungdomstrener
17	24.01.2019	15/19	Rikssamlingsjubileet 2022 - samarbeid om forprosjekt
18	10.01.2019	12/19	Byutredning for Nord-Jæren - Trinn 2
19	10.01.2019	2/19	Plan 2480 Områderegulering for Forus øst. Avklaringssak
20	22.11.2018	161/18	Godkjenning av en 10 års avtale med Lysefjorden Utvikling AS om et årlig driftstilskudd på kr. 400 000
21	06.12.2018	167/18	Hinna bofellesskap – prosjekt nr 3844078
22	25.10.2018	141/18	Ryfast AS - Eierskap og garantiforpliktelse

Av utvalget på 200 saker plukket ut for kontroll fra valgperioden 2015-2019, er det 22 saker som fortsatt ikke er avsluttet. *Det utgjør 11 prosent av utvalget på 200 saker.*

I tillegg til en sjekk av disse eldre sakene fra forrige valgperiode, har vi foretatt en kontroll av formannskapsaker fra 2020. Formannskapet behandlet i 2020 i alt 280 saker til behandling, spørsmål og interpellasjoner. Dette gjelder saker i perioden 2. april 2020 til 3. desember 2020.

Av disse var 109 saker fortsatt kategorisert i public 360 som «under behandling». *Det utgjør 55 prosent av utvalget på 200 saker.* En del av disse sakene ligger 2 år tilbake i tid.

Av totalt 32 interpellasjoner/ spørsmål var en avsluttet i saksarkivet vinteren 2022.

Vi har nedenfor gitt eksempler på saker som ikke er avsluttet i public. Sannsynligvis er mange av disse sakene reelt sett avsluttet av saksbehandler uten at det formelt er gjort i saksarkivet, men vi kan ikke vite dette sikkert.

Eksempler på formannskapsaker som ikke er avsluttet i public 360:

- 30.04.2020, 70/20: Årsrapport og årsregnskap 2019 for Finnøy, Rennesøy og Stavanger.
- 14.05.2020, 84/20: Nordic Egde AS – oppdatert samarbeidsavtale 2020/2021

- 14.05.2020, 71/20: Høringsuttalelse til Campusutviklingsplan
- 30.04.2020, 78/20: Økonomiske konsekvenser av koronasituasjonen - status per 22.04.2020
- 28.05.2020, 98/20: Rikssamlingsjubileum Hafrsfjord 2022 - endelig organisering og finansiering
- 14.05.2020, 83/20: Hinna FK - søknad om kommunal garanti for lån til delfinansiering av nytt klubbhus
- 28.05.2020, 97/20: Høringssvar fra Stavanger kommune – ny domstolstruktur
- 06.05.2020, 80/20: Matsservering på skjenkesteder
- 27.08.2020, 138/20: Foreldrebetaling for barnehage og SFO etter gjenåpning - koronasituasjonen 2020
- 11.06.2020, 115/20: Tou Scene AS – leieavtale
- 10.09.2020, 149/20: Orientering om status- Barn vil være med! Plan for inkludering av barn i lavinntektsfamilier 2019–2022
- 27.08.2020, 137/20: Bruk av Chromebook i stavangerskolen
- 10.09.2020, 143/20: EM håndball 2020
- 10.09.2020, 141/20: Søknad om støtte til næringsutvikling - Stiftelsen Kåå Kverulantkatedralen
- 10.09.2020, 150/20: Høringssvar- Universitetet i Stavanger- Strategi 2030

Det er flere saker som sannsynligvis er avsluttet, men ikke meldt til byarkivet. Ett eksempel er Søknad om støtte til næringsutvikling - Stiftelsen Kåå Kverulantkatedralen.

Undersøkelser av saker i utvalgte hovedutvalg

Vi har undersøkt mulige restanser i tre hovedutvalg basert på stikkprøver. Det gjelder:

- Kommunalstyret for byutvikling før 2020. Utvalg for by- og samfunnsutvikling etter 2020.
- Kommunalstyret for miljø og utbygging før 2020. Utvalg for miljø og utbygging etter år 2020.
- Kommunalstyret for oppvekst før år 2020. Utvalg for oppvekst og utdanning etter år 2020.

Vi har plukket ut ett møte tidlig på året og ett sent på året for årene 2016 og 2018, det vil si fire møter for hvert utvalg, totalt 12 utvalgsmøter. Sjekk av status i public er også i dette tilfellet utført av Stavanger byarkiv.

Kommunalstyret for byutvikling/ Utvalg for by- og samfunnsutvikling

Av 4 saker behandlet i møte 19.12.2019, er det én sak som fortsatt ikke er avsluttet. Det gjelder «Sak 16/19 Plan 2641 - Detaljregulering for Olav Vs gate - St. Svithuns gate 1 - Eiganes og Våland bydel.» Av 16 saker behandlet i møte 23.01.2020, er det 13 saker som står til behandling.

Tabell v3. Oversikt over saker fra møte i UBS 23.01.2020 som står «under behandling» i Public.

Dato	Politisk utvalg	Saks-referanse	Sakstype	Tittel	Status i p360
23.01.20	UBS	2/20 19/05719	Behandlingssak	Normanns gate 38 og 38 A - 55/861 - bruksendring, fasadeendring og riving av melsilo	UNDER BEHANDLING
23.01.20	UBS	3/20 16/11020	Behandlingssak	Byromstrategi for Stavanger sentrum	UNDER BEHANDLING
23.01.20	UBS	4/20 18/27869	Behandlingssak	Stenging av veier ved bomringer i Bymiljøpakken - Evaluering	UNDER BEHANDLING
23.01.20	UBS	6/20 19/47857	Behandlingssak	Orienteringssak Planprogram Holmen og Østre Havn	UNDER BEHANDLING
23.01.20	UBS	7/20 20/00783	Behandlingssak	Forslag til opplegg for å ivareta tidligere AU for KBU sin funksjon i Utvalg for by- og samfunnsutvikling.	UNDER BEHANDLING
23.01.20	UBS	8/20 19/48674	Behandlingssak	Gnr/bnr 18/854 - Auglendshøyden tunnel - sykkel tunnel og utskifting av platehvelv	UNDER BEHANDLING
23.01.20	UBS	1/20 20/01045	Spørsmål	Svar på spørsmål UBS 05.12.2019 - Mobildekning i Stavanger	UNDER BEHANDLING
23.01.20	UBS	2/20 20/01045	Spørsmål	Spørsmål og svar UBS 23.01.2020 - Kvaleberg velforening	UNDER BEHANDLING
23.01.20	UBS	3/20 20/01045	Spørsmål	Spørsmål og svar UBS 23.01.2020 - Bomstasjon på Bybrua	UNDER BEHANDLING
23.01.20	UBS	4/20 20/01045	Spørsmål	Spørsmål og svar UBS 23.01.2020 - Landnotveien	UNDER BEHANDLING
23.01.20	UBS	5/20 20/01045	Spørsmål	Spørsmål UBS 23.01.2020 - Plan 2619 Åsen	UNDER BEHANDLING
23.01.20	UBS	6/20 20/01045	Spørsmål	Spørsmål UBS 23.01.2020 - Bretlandsgata	UNDER BEHANDLING
23.01.20	UBS	7/20 20/01045	Spørsmål	Spørsmål UBS 23.01.2020 - Eiganes kirkegårdsservice	UNDER BEHANDLING

Av 9 saker behandlet i KBU 18.01.2018 er alle avsluttet.

Av 14 saker behandlet i KBU 13.12.2018, er det tre saker som står til behandling i public:

- Sak 173/18 Plan 2480 Områderegulering for Forus øst. Avklaringssak.
- Sak 178/18 Byutredning for Nord-Jæren - Trinn 2.
- Sak 183/18 Vassøy - gnr/bnr 4/683, 4/686 og 4/687 - søknad om dispensasjon fra rekkefølgekrav.

To møter i 2016 i daværende kommunalstyret for byutvikling (KBU) er undersøkt for eventuelle restanser. Av 78 saker behandlet i møte 14.01.2016, er alle avsluttet. Det samme gjelder alle de 24 sakene som ble behandlet i møtet 15.12.2016.

Kommunalstyret for miljø og utbygging/ Utvalg for miljø og utbygging

Av 11 saker behandlet i møte 11.12.2019, er det 4 saker som ikke er avsluttet i saksarkivet:

- Sak 19/19 Domkirken 2025 – rehabilitering – årsrapport 2019.
- Sak 21/19 Parkering for Gamlingen.
- Sak 22/19 Auglend skolegård – forprosjekt.
- Sak 23/19 Lokalisering av nytt sykehjem.

Av 11 saker behandlet i møte 22.01.2020, er det 8 saker som ikke er avsluttet i public:

- Sak 2/20 Byromstrategi for Stavanger sentrum
- Sak 3/20 Parkering for Gamlingen
- Sak 4/20 Tjensvoll torg - Opprusting av torget
- Sak 5/20 Forprosjekt for Auglend skolegård - oppfølging av vedtak i sak 22/19
- Sak 6/20 Ramsvigtunet -senter for demens - Prosjektnr. 3844076- Konseptvalg
- Sak 10/20 Lokalisering av nytt sykehjem
- Sak 1/20 Svar på spørsmål fra møte i UOU og bydelsutvalgene - møtedato 22.01.2020

Av 23 saker i møtet 23.01.2018 er det to som står til behandling i saksarkivet:

- Sak 4/18 Avklaringer vedrørende baner for cricket, baseball, rugby, amerikansk fotball og lacrosse på Lassa idrettsanlegg
- Sak 5/18 Behandlingssak Hillevåg torg - avklaring vedrørende trollfigur

Av 21 saker behandlet i møte i Kommunalstyret for miljø og utbygging 11.12.2018 er det også to saker som ikke er avsluttet:

- Sak 185/18 Behandlingssak Domkirken 2025 - rehabilitering - årsrapport 2018.
- Sak 176/18 Behandlingssak Kunstgressløsning for banen på Kvaleberg

Saker i to møter i 2016 er også undersøkt. Av 19 saker behandlet i møte 19.01.2016 er alle avsluttet i saksarkivet. Av 21 saker behandlet i møte 6.12.2016, er alle avsluttet eller overført til e.arkiv (totalt 6 saker).

Kommunalstyret for oppvekst/ Utvalg for oppvekst og utdanning

Av 12 saker behandlet i møte 12.02.2020, er det 8 saker som ikke er avsluttet i saksarkivet:

Tabell v4. Oversikt over saker fra møte i UOU 12.02.2020 som står «under behandling» i Public.

Dato	Politisk utvalg	Saks-referanse	Sakstype	Tittel	Status i p360
12.02.20	UOU	4/20 20/00845	Behandlingssak	Styrket svømmeopplæring - skisse til pilotprosjekt	UNDER BEHANDLING
12.02.20	UOU	5/20 20/04093	Behandlingssak	Kompetanseutvikling i stavangerskolen. Årsplan 2020.	UNDER BEHANDLING
12.02.20	UOU	6/20 20/04139	Behandlingssak	Prioritering - Søknader til Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge 2020	UNDER BEHANDLING
12.02.20	UOU	7/20 20/04142	Behandlingssak	Prioritering av søknader - Tilskudd til barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn - åpne møteplasser 2020	UNDER BEHANDLING
12.02.20	UOU	9/20 20/06317	Behandlingssak	Oversikt over saker til behandling i utvalg for oppvekst og utdanning	UNDER BEHANDLING
12.02.20	UOU	1/20 20/05282	Spørsmål	Spørsmål fra Eirik Faret Sakariassen (SV) vedr. Flytting av barnevakten.	UNDER BEHANDLING
12.02.20	UOU	2/20 20/05282	Spørsmål	Spørsmål fra Erlend Jordal (H) vedr. samarbeidsprosjekt med UiS.	UNDER BEHANDLING

12.02.20	UOU	1/20 20/06142	Interpellasjon	Interpellasjon fra Lotte Hansgaard (Ap) vedr.: Livet på timeplanen.	UNDER BEHANDLING
----------	-----	------------------	----------------	--	---------------------

Av 12 saker behandlet i utvalget i møte 31.01.2018 er alle avsluttet i saksarkivet.

Av 8 saker behandlet i utvalget i møte 19.12.2018 er en sak fortsatt til behandling:

- Sak 74/18 Regulering av mobilbruk i skolen

Av 7 saker behandlet i møte 18.12.2019, er det 2 saker som ikke er avsluttet i public:

- Sak 12/19 Dimensjonering og reduksjon av barnehageplasser i forkant av barnehageopptaket 2020
- Sak 13/17 Valg av representanter til skolenes samarbeidsutvalg

Alle saker i to av utvalgets møter i 2016 er gjennomgått for å undersøke eventuelle restanser. Alle de 17 sakene behandlet i møte 27.01.2016 er avsluttet i saksarkivet. Det samme gjelder de 15 sakene som ble behandlet i møte 14.12.2016.

Undersøkelser i utvalgte kommunedelsutvalg

Hundvåg kommunedelsutvalg (bydelsutvalg tom. 2019)

Av 5 saker behandlet i møte 22.01.2020, er det 4 som ikke er avsluttet i public:

Tabell v5. Oversikt over saker fra møte i Hundvåg kommunedelsutvalg 22.01.2020 som står «under behandling» i Public.

Dato	Politisk utvalg	Saks-referanse	Sakstype	Tittel	Status i p360
22.01.20	HK	3/20 20/01085	Behandlingssak	Kommunedelsutvalgenes ryddeaksjon 2020 - valg av koordinator	UNDER BEHANDLING
22.01.20	HK	4/20 20/01282	Behandlingssak	Valg av TV-aksjonsansvarlig i kommunedelsutvalgene 2020	UNDER BEHANDLING
22.01.20	HK	5/20 20/02358	Behandlingssak	Årsmelding Hundvåg bydelsutvalg 2019	UNDER BEHANDLING
22.01.20	HK	1/20 20/04437	Spørsmål	Spørsmål fra Pål Erik Johannessen (Ap) vedr kaiene 22.01.2020 (spørsmål besvares på neste møte)	UNDER BEHANDLING

Av 11 saker behandlet i møtet 23.01.2018 er alle avsluttet i saksarkivet.

Av 5 saker behandlet i møtet 4. 12.2018 er det én sak som ikke er avsluttet. Det gjelder..

- Sak 38/18 Ny strategi for håndtering av avfall i parker og friområder - høring

Alle saker behandlet i to møter i 2016 er avsluttet. Det gjelder 3 saker behandlet i møte 26.01.2016 og 5 saker behandlet i møte 13.12.2016.

Storhaug kommunedelsutvalg (bydelsutvalg tom. 2019)

Av 8 saker behandlet i møte 21.01.2020, er det 6 som ikke er avsluttet i saksarkivet:

Tabell v5. Oversikt over saker fra møte i Storhaug kommunedelsutvalg 21.01.2020 som står «under behandling» i Public.

Dato	Politisk utvalg	Saks-referanse	Sakstype	Tittel	Status i p360
21.01.20	SK	3/20 20/01085	Behandlingssak	Kommunedelsutvalgenes ryddeaksjon 2020 - valg av koordinator	UNDER BEHANDLING
21.01.20	SK	4/20 20/01282	Behandlingssak	Valg av TV-aksjonsansvarlig i kommunedelsutvalgene 2020	UNDER BEHANDLING
21.01.20	SK	5/20 19/46157	Behandlingssak	Plan 2723 - Detaljregulering for Lervig brannstasjon, Storhaug bydel	UNDER BEHANDLING
21.01.20	SK	6/20 19/11082	Behandlingssak	Plan 1381E - planendring - Gatebruksplan for Kongsgata - Storhaug bydel	UNDER BEHANDLING
21.01.20	SK	1/20 20/00955	Spørsmål	Spørsmål fra Stig Fagerland (Sp), Storhaug kommunedelsutvalg 21.01.2020, vedr "Vassfast", status for evt fastlandsforbindelse til Vassøy (Spørsmålet besvares i neste møte, 18.02.2020)	UNDER BEHANDLING
21.01.20	SK	2/20 20/00955	Spørsmål	Spørsmål fra Grete Kvalheim (FrP), Storhaug kommunedelsutvalg 21.01.2020, vedr Plan 1381E - planendring - Gatebruksplan for Kongsgata. (Spørsmålet besvares i neste møte, 18.02.2020)	UNDER BEHANDLING

Av 10 saker behandlet i møte 16.01.2018 er alle saker unntatt en avsluttet i saksarkivet:

- Sak 2/18 Årsmelding fra Storhaug bydelsutvalg 2017.

Av 7 saker behandlet i møte 11.12.2018 er det to saker som ikke er avsluttet i public:

- Sak 21/18 Spørsmål fra Erlend Jordal (H), Storhaug bydelsutvalg 11.12.2018, vedr utfordringer ved Egeland Disc-golf park på Storhaug
- Sak 22/18 Spørsmål fra Ingebeth Bergesen Himle (H), Storhaug bydelsutvalg 11.12.2018, vedr riding på turstien på Storhaug

Alle saker behandlet av utvalget i to møter i 2016 er avsluttet. Det gjelder 9 saker behandlet i møte 19.01.2016 og 3 saker i møte 6.12.2016.

Finnøy kommunedelsutvalg (fom. 2020)

Av 8 saker behandlet i møte 21.01.2020, er det 4 saker som ikke er avsluttet i public:

Tabell v6. Oversikt over saker fra møte i Finnøy kommunedelsutvalg 21.01.2020 som står «under behandling» i Public.

Dato	Politisk utvalg	Saks-referanse	Sakstype	Tittel	Status i p360
------	-----------------	----------------	----------	--------	---------------

21.01.20	FK	2/20 20/01760	Behandlingssak	Namnesak 2019/302 - Vareneset/ Vardeneset, Runestad/ Runestad og Hestatongane/Hestatangane i Finnøy kommune	UNDER BEHANDLING
21.01.20	FK	4/20 20/01085	Behandlingssak	Kommunedelsutvalgenes ryddeaksjon 2020 - valg av koordinator	UNDER BEHANDLING
21.01.20	FK	5/20 20/01282	Behandlingssak	Valg av TV-aksjonsansvarlig i kommunedelsutvalgene 2020	UNDER BEHANDLING
21.01.20	FK	1/20 20/04048	Spørsmål	Spørsmål fra Birger Wikre Hetland (Sp) stilt til Finnøy kommunedelsutvalg 21.01.2020 vedr. Brannberedskap. (Spørsmålet besvares i neste møte 20.02.2020).	UNDER BEHANDLING

Siden Finnøy kommunedelsutvalg ble opprettet fra 1.1.2020 finnes det ikke eldre saker enn 2020.